

2025

ԲՆԱԿԵԼԻ ՏՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ. Ք.ԵՐԵՎԱՆ, ԱՎԱՆ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆ, Մ. ԲԱԲԱՋԱՆՅԱՆ
ՓՈՂՈՑ Հ.117/4

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ԿԱՏԱՐՈՂ
Ա/Ձ Ա. ԳԱԼՈՅԱՆ

ԿԱՌՈՒՑԱՊԱՏՈՂ՝
«ԶԻԲՐԵՅՆ» ՍՊԸ

Ա/Ձ Ա. Գալոյան
ՀՀ ք. Երևան Սևանի 5
Հեռ. բջջ. +374 99 994222
galoyan.aram@gmail.com

ԲՆԱԿԵԼԻ ՏՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ. Ք. ԵՐԵՎԱՆ, ԱՎԱՆ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆ, Մ. ԲԱԲԱՋԱՆՅԱՆ ՓՈՂՈՑ Հ.117/4

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«ՋԻԲՐԵՅՆ» ՍՊԸ տնօրեն՝

Ա/Ձ ԱՐԱՄ ԳԱԼՈՅԱՆ

Երևան 2025

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	5
1.1	Ձեռնարկողի մասին տեղեկություն.....	5
1.2	Հապավումներ	5
1.3	Նախատեսվող գործունեության նպատակը և հիմնավորումը	6
1.4	Օրենսդրական դաշտ, բնագավառի նորմատիվային ակտերը	6
1.5	Նախատեսվող գործունեության բնութագիրը (արտադրական հզորություններ, օգտագործվող բնառեսուրսներ և նյութեր, տեխնիկական և տեխնոլոգիական լուծումներ)	10
1.5.1	<i>Ներկա վիճակի նկարագիր.....</i>	10
1.5.2	<i>Նախատեսվող գործունեության նկարագիր.....</i>	11
1.5.3	<i>Ջրամատակարարում և ջրահեռացում.....</i>	13
1.5.4	<i>Էլ. մատակարարում.....</i>	13
1.5.5	<i>Էներգախնայողության միջոցառումներ.....</i>	13
1.5.6	<i>Կանաչապատման աշխատանքներ.....</i>	14
1.5.7	<i>Կանաչ տարածքի ոռոգման ջրապահանջի հաշվարկ.....</i>	15
1.5.8	<i>Նախատեսվող գործունեության իրավիճակային հատակագիծ.....</i>	16
1.5.9	<i>Շինարարական աշխատանքների իրականացման ժամանակացույց .....</i>	18
1.5.10	<i>Շինհրապարակի կազմակերպման հատակագիծ.....</i>	19
2.	ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՄԽԵՄԱՆ	20
2.1	Աշխատանքների կատարման սխեմա.....	21
	Շինարարական աշխատանքների բնութագրերը և տիպերը հետևյալն են	22
2.2	Հիմնական շինարարական մեքենաների և մեխանիզմների պահանջարկը	23
2.3	Հիմնական շինարարական աշխատանքների և ռեսուրսների ծավալները.....	23
2.3.1	<i>Նյութերի և բնառեսուրսների օգտագործում .....</i>	24
3.	ՆԱԽՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ, ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ	26
3.1	Կլիման	26
3.2	Օդային ավազան.....	28
	ՀՀ ՈՐՈՇ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐԻ ՄԹՆՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ՕԴՆ ԱՂՏՈՏՈՂ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ՖՈՆԱՅԻՆ ԿՈՆՑԵՆՏՐԱՅԻՆԵՐ (ՀՆԳԱՄՅԱ ՄԻՋԻՆ)	32
3.3	Ջրային ռեսուրսներ	33
3.4	Հողերի նկարագիրը	33
3.5	Հողային ռեսուրսներ	34
3.6	Բուսական աշխարհ	34
3.7	Կենդանական աշխարհ	35
3.8	Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ.....	35
3.9	Պատմամշակութային հուշարձաններ.....	36
3.10	Աղմուկ և թրթռում:.....	65
3.11	Թափոնների կառավարում	68
3.12	Սոցիոլական գործոն	69

4.	ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՎՆԱՍԱԿԱՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԲԱՑԱՌՄԱՆԸ, ՆՎԱԶԵՑՄԱՆՆ ՈՒ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ	69
4.1	Ռիսկերի գնահատում	70
4.2	Արտանետումների աղբյուրները	70
4.3	Բնապահպանական միջոցառումների ընդհանուր նկարագրություն	71
4.3.1	<i>Մթնոլորտային օդ</i>	71
4.3.2	<i>Ջրային ռեսուրսներ</i>	71
4.3.3	<i>Հողային ռեսուրսներ</i>	72
4.3.4	<i>Արտակարգ իրավիճակների պատրաստվածությունը</i>	72
4.3.5	<i>Հակահրդեհային միջոցառումներ</i>	73
4.3.6	<i>Աղմուկ և թրթռում</i>	73
4.3.7	<i>Թափոնների կառավարում</i>	74
4.3.8	<i>Տարածքի բարեկարգում կանաչապատում</i>	74
5.	ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԼԱՆ	74
	ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐԸ ՄԵՂՄԱՅՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ	76
	ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ /ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ/ ՊԼԱՆ	79
	ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ	81
	ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ	82

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1.1 Ձեռնարկողի մասին տեղեկություն

Ձեռնարկող՝	«ՋԻԲՐԵՅՆ» ՍՊԸ
Իրավաբանական հասցե՝	ՀՀ ք. Երևան Քանաքեռ-Զեյթուն վ/չ, Ծ. Աղբյուրի փ. 117/7 շ. 5
Նախատեսվող գործունեության հասցեն՝	ՀՀ ք. Երևան, Ավան վարչական շրջան, Մ. Բաբաջանյան փողոց Հ.117/4
Նախնական գնահատման հայտի կազմող՝	Ա/Ձ Արամ Գալոյան, հեռ. +374 99994222

1.2 Հապավումներ

ՀՀ՝ Հայաստանի Հանրապետություն

ՓԲԸ՝ Փակ Բաժնետիրական Ընկերություն

ՍՊԸ՝ Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն

ՊՈԱԿ՝ պետական ոչ առևտրային կազմակերպություն

1.3 Նախատեսվող գործունեության նպատակը և հիմնավորումը

Շրջակա միջավայրի վրա մարդկային գործունեության վնասակար ազդեցության կանխման, կենսոլորտի կայունության պահպանման, բնության և մարդու կենսագործունեության ներդաշնակության պահպանման համար կարևորագույն նշանակություն ունի յուրաքանչյուր նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության ճշգրիտ և լիարժեք գնահատումը: Գործունեության բնապահպանական գնահատումը պետք է ներառի ուղղակի և անուղղակի ազդեցության կանխորոշումը, նկարագրությունը և հիմք հանդիսանա դրանց կանխարգելման կամ հնարավոր նվազեցման պարտադիր միջոցառումների մշակման համար:

Գործունեության նպատակն է կառուցել ժամակակից բնակելի տներ:

Բնակելի տների կառուցման նախագիծը նախատեսվում է իրականացնել **ք.Երևան, Ավան վարչական շրջան, Մ. Բաբաջանյան փողոց Հ.117/4** հասցեում:

Բնակելի տների կառուցման աշխատանքային նախագիծը իրականացված է ՀՀ-ում գործող նորմատիվ փատաթղթերի պահանջներին համապատասխան:

"Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին" ՀՀ օրենքի /2023թ./ 12 հոդվածի 4-րդ մասի 8-րդ կետի «ա» ենթակետի համաձայն նախատեսվող գործունեությունը հանդիսանում է Բ կատեգորիայի գործունեության տեսակ և ենթակա է շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության:

Բնակելի տների կառուցման աշխատանքային նախագծի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հայտը մշակված է "Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին" ՀՀ օրենքի և բնապահպանական ոլորտի այլ նորմատիվատեխնիկական ակտերի պահանջներին համաձայն:

Բնապահպանական ազդեցության գնահատման այս հաշվետվությունը նկարագրում է գործունեության ենթակա տարածքի բնապահպանական ելակետային պայմանները, գործունեության իրականացման համար նախատեսվող աշխատանքները և գործողությունները, գործունեության իրականացման արդյունքում բնապահպանական հնարավոր ազդեցության շրջանակը և գնահատականը: Բնապահպանական ազդեցության գնահատումը պատրաստվել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն:

ՀՀ գործող օրենսդրությունը պահանջում է նախատեսվող գործունեության համար իրականացնել հանրության տեղեկացում և քննարկումներ նախագծման, շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման, փորձաքննության փուլերում: Նախատեսվող գործունեության նախնական գնահատման փուլում Երևան քաղաքում արդեն իսկ անցկացվել են հանրային քննարկումներ:

1.4 Օրենսդրական դաշտ, բնագավառի նորմատիվային ակտերը

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին օրենսդրությունը բաղկացած է ՀՀ սահմանադրությունից, Հայաստանի Հանրապետության մասնակցությամբ միջազգային պայմանագրերից, «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքից և նրանից բխող ենթաօրենսդրական

ակտերից, բնապահպանական ոլորտին առնչվող ավելի քան 30 ՀՀ օրենքներից, ինչպես նաև իրավական այլ ակտերից:

ՀՀ ք.Երևան, Ավան վարչական շրջան, Մ. Բաբաջանյան փողոց Հ.117/4 հասցեում նախատեսվող բնակելի տների կառուցման աշխատանքների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտը կազմելիս ընկերությունն առաջնորդվել է բնապահպանական օրենսդրության պահանջներով, որոնք ամրագրված են բնապահպանական ոլորտին առնչվող օրենսգրքերում և իրավական ակտերում: Քաղաքաշինության ոլորտի համար առավել կիրառելի ազգային բնապահպանական քաղաքականությունները և օրենսդրական կարգավորիչ հիմքերը ներկայացված են ստորև.

ՀՀ Սահմանադրություն (ընդունված 06.12.2015թ.) – 12-րդ հոդվածը <<Շրջակա միջավայրի պահպանությունը և կայուն զարգացումը>> սահմանում է պետության պատասխանատվությունը շրջակա միջավայրի պահպանության, բարելավման, վերականգնման, բնական պաշարների բանական օգտագործման վերաբերյալ՝ հաշվի առնելով պատասխանատվությունն ապագա սերունդների առջև: Յուրաքանչյուր ոք պարտավոր է հոգ տանել շրջակա միջավայրի պահպանության մասին:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենք (2023, ՀՕ-150-Ն) - Օրենքով սահմանվում են ընդհանուր իրավական, տնտեսական և կազմակերպական սկզբունքներ, որոնք նախատեսված են տարբեր ծրագրերի և ճյուղային զարգացման “հայեցակարգերի” պարտադիր անցկացվող ՇՄԱԳ-ի իրականացման և փորձագիտական եզրակացության տրման համար: Համաձայն՝ “Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին” ՀՀ օրենքի, 12-րդ հոդվածով սահմանված են շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության ենթակա հիմնադրությամբ փաստաթղթերը և նախատեսվող գործունեության տեսակները: Յուրաքանչյուր նախատեսվող գործունեություն՝ շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցություն ունեցող ուսումնասիրություն, արտադրություն, կառուցում, շահագործում, վերակառուցում, ընդլայնում, տեխնիկական և տեխնոլոգիական վերազինում, վերապրոֆիլավորում, կոնսերվացում, տեղափոխում, լուծարում, փակում, որը կարող է ազդեցություն ունենալ շրջակա միջավայրի վրա, ենթակա է բնապահպանական փորձաքննության: Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության ենթակա նախատեսվող գործունեության տեսակներն՝ ըստ բնագավառների դասակարգվում են երկու կատեգորիայի՝ «Ա», «Բ» ըստ շրջակա միջավայրի վրա նվազող ազդեցության աստիճանի: Օրենքը հստակեցնում է ծանուցման, փաստաթղթավորման, հանրային խորհրդատվությունների և բողոքարկման ընթացակարգերը:

«Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» ՀՀ օրենք ՀՕ-121 (ընդունված 1994թ.) - կարգավորում է մթնոլորտային օդի պահպանության իրավական և կազմակերպական հիմքերը՝ ուղղված մթնոլորտային օդի որակի պահպանությանը, ինչպես նաև մարդու առողջության և շրջակա միջավայրի համար բարենպաստ մթնոլորտային օդի որակի ապահովման նպատակով՝ մթնոլորտային օդի պահպանության բնագավառում հասարակական հարաբերությունները

«ՀՀ հողային օրենսգիրք» (2001) - սահմանում է պետական, այդ թվում՝ տարբեր նպատակային նշանակության (գյուղատնտեսական, շինարարական, արդյունաբերական և այլ նպատակներով) հողերի օգտագործման դրույթները: Օրենսգիրքը սահմանում է նաև հողերի պահպանությանն ուղղված միջոցառումները, ինչպես նաև հողի նկատմամբ

պետական մարմինների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների և քաղաքացիների ունեցած իրավունքները:

ՀՀ ջրային օրենսգրք 2002թ. - Հայաստանի Հանրապետությունում ջրային հարաբերությունները կարգավորվում են սույն օրենսգրքով, օրենքներով և իրավական այլ ակտերով: *Ջրային հարաբերություններ*՝ ջրային ռեսուրսների, ջրային համակարգերի, այդ թվում՝ ջրամատակարարման, ջրահեռացման համակարգերի և ՀՏԿ-ների կամ դրանց մասի տնօրինման, տիրապետման, օգտագործման և պահպանման ոլորտում ծագող հարաբերությունները:

«Հողօգտագործման և պահպանման վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքը (2008թ) - նախատեսում է ՀՀ հողերի պահպանության և արդյունավետ օգտագործման խնդիրներն ու ձևերը, սահմանում է հողային օրենսդրության և կառույցների նկատմամբ վերահսկողություն, հողերի օգտագործումն ու պահպանությունը հսկող մարմինների իրավունքներն ու պարտականությունները: Օրենքի գործողությունը տարածվում է ՀՀ Հողային Ֆոնդի բոլոր հողերի վրա՝ անկախ նպատակից, սեփականության ձևից և/կամ օգտագործման իրավունքից:

«Թափոնների մասին» ՀՀ օրենք (2004) - սահմանում է թափոնների, այդ թվում շինարարական աղբի, հավաքման, փոխադրման, պահման, մշակման, օգտահանման, ինչպես նաև շրջակա միջավայրի և մարդու առողջության վրա թափոններից առաջացող բացասական ազդեցությունների կանխարգելման հետ կապված իրավական և տնտեսական հիմքերը: Օրենքով սահմանում են նաև ոլորտի պետական լիազորված մարմինների իրավասությունները:

2003 թվականի հունվարի 30-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում վտանգավոր թափոնների գործածության գործունեության լիցենզավորման կարգը հաստատելու մասին» N121-Ն որոշումը, որը վերաբերում է ՀՀ-ում վտանգավոր թափոնների վերամշակման, վնասազերծման, պահպանման, փոխադրման և տեղադրման գործունեության լիցենզավորման կարգը հաստատելու մասին (2003), պարունակում է դրույթներ ՀՀ-ում, այդ թվում քաղաքաշինության բնագավառում առաջացող բոլոր վտանգավոր թափոնների մասին:

«Բնապահպանական վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենք (2005) - կարգավորում է ՀՀ-ում բնապահպանական օրենսդրության իրականացման նկատմամբ վերահսկողության կազմակերպման ու իրականացման հետ կապված հարցերը և պետական վերահսկողության կազմակերպումը տնտեսվարող սուբյեկտների կողմից բնապահպանական օրենսդրության և ՇՄԱԳ փորձագիտական եզրակացության պահանջների կատարման վերաբերյալ, սահմանում ՀՀ բնապահպանական օրենսդրության նորմերի իրականացման նկատմամբ վերահսկողության առանձնահատկությունների, համապատասխան ընթացակարգերի, պայմանների, դրանց հետ կապված հարաբերությունների, ինչպես նաև բնապահպանական վերահսկողության իրավական և տնտեսական հիմքերը:

«Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենք (2000) - կարգավորում է տնտեսական գործունեության վերահսկողության ստուգայցերի իրականացման ընթացակարգերը:

«Քաղաքաշինության մասին» ՀՀ օրենք (1998) - կարգավորում է շինարարական գործընթացի կազմակերպումը, պահանջում է նախատեսվող գործունեության մասին

տեղակատվության հրապարակումը և նախագծման փուլում հանրության մասնակցությունը (հոդվածներ 13, 14, 15, 16, Գլուխ 6):

Քաղաքաշինության ոլորտում բնապահպանական նորմերի և նորմատիվային փաստաթղթերի կիրառումն ապահովվում է Քաղաքաշինարարության նախարարի ՀՀ ՇՆ 10-01-2014 Շինարարությունում, նորմատիվ փաստաթղթերի համակարգ. Հիմնական դրույթներ Շինարարական նորմերը հաստատելու մասին N65-Ն հրամանով (8 ապրիլի 2014):

ՀՀ Քաղաքաշինության նախարարի «Շինարարության որակի տեխնիկական հսկողության իրականացման հրահանգը» (հրաման N44, 28 ապրիլի, 1998) պահանջում է շինարարությանը վերաբերվող բոլոր նորմերի և ստանդարտների կիրառումը տնտեսվարող սուբյեկտի կողմից:

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող քաղաքաշինության բնագավառի նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի ցուցակ (2013) պարունակում է ՀՀ-ում գործող շինարարական նորմերի համակարգը, այդ թվում՝ տարբեր տիպի աշխատանքների անվտանգության վերաբերյալ:

«Բուսական աշխարհի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքը, 1999թ.

«Կենդանական աշխարհի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքը, 2000թ.

«ՀՀ կենդանիների Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 29.01.2010 թ. N 71-Ն որոշումը,

«ՀՀ բույսերի Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 29.01.2010թ. N 72-Ն որոշումը

«Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքը (27.11.2006թ.), որը կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետության բնության հատուկ պահպանվող տարածքների՝ որպես բնապահպանական, տնտեսական, սոցիալական, գիտական, կրթական, պատմամշակութային, գեղագիտական, առողջապահական, ռեկրեացիոն արժեք ներկայացնող էկոհամակարգերի, բնության համալիրների ու առանձին օբյեկտների բնականոն զարգացման, վերականգնման, պահպանության, վերարտադրության և օգտագործման պետական քաղաքականության իրավական հիմունքները:

ՀՀ կառավարության 14.08.2008թ.-ի N 967-Ն որոշում, որով հաստատվել է ՀՀ բնության հուշարձանների ցանկը ըստ տեսակների և տեղադիրքի:

ՀՀ կառավարության 22.02.2018թ.-ի «Ընդերքօգտագործման հետևանքով բնապահպանական կորուստների նվազեցման, անվերադարձ ազդեցության կանխարգելման նպատակով պլանավորվող մշտադիտարկումների իրականացման պահանջների, ինչպես նաև արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացնելու կարգը սահմանելու մասին» N 191-Ն որոշում:

ՀՀ կառավարության 31.07.2014թ.-ի հուլիսի 31-ի «ՀՀ բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության և բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման կարգը սահմանելու մասին» N 781-Ն որոշում:

ՀՀ կառավարության 02.11.2017թ. N 1404-Ն «Հողի բերրի շերտի հանման նորմերի որոշմանը եվ հանված բերրի շերտի պահպանմանն ու օգտագործմանը ներկայացվող պահանջները սահմանելու եվ հայաստանի հանրապետության կառավարության 2006 թվականի հուլիսի 20-ի n 1026-ն որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» որոշում:

ՀՀ կառավարության 08.09.2011թ. N 1396-Ն «Հողի բերրի շերտի օգտագործման կարգը հաստատելու, հայաստանի հանրապետության կառավարության 2002 թվականի սեպտեմբերի 19-ի n 1622-ն որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու եվ 2001 թվականի ապրիլի 12-ի n 286-ն որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու մասին» որոշում:

2002թ. հունիսի 12-ի ՀՕ-376-Ն օրենքի 19-րդ հոդվածի 4-րդ մասի դրույթ,

Տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարի 2015թ. նոյեմբերի 30-ի N 1243-Ն հրամանի հավելվածի 2-րդ կետի 16-րդ ենթակետ,

Կառավարության 2015թ. մարտի 3-ի N 596-Ն որոշման N 1 հավելվածի կարգի 141-րդ և 173-րդ կետերի, N 4 հավելվածի N 3 ցանկի 4-րդ կետի 1-ին ենթակետի «իզ» պարբերություն,

Քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի 2020թ. դեկտեմբերի 28-ի N 102-Ն հրամանով հաստատված գործող նորմերով սահմանված երկրաշարժադիմացկունության հիմնական սկզբունքների, 2014թ. հունիսի 21-ի ՀՕ-110-Ն օրենքի 6-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետի, 7-րդ հոդվածի 1-ին մասի 13-րդ կետի, 16-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 5-րդ կետի, 17-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետի դրույթներ

ՀՀ Կառավարություն 8 փետրվարի 2018 թվականի n 108-ն n p n 2 ու մ «Բնակավայրերի կանաչ գոտիների չափերին եվ տեսակային կազմին ներկայացվող պահանջները սահմանելու եվ հայաստանի հանրապետության կառավարության 2008 թվականի հոկտեմբերի 30-ի n 1318-ն որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին»

ՀՀ կառավարության 27.05.2015թ.-ի N 764-Ն որոշում, որով հաստատվել է շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր տնտեսական վնասի գնահատման և հատուցման կարգը:

Բնապահպանական որակի ստանդարտները, որոնք կիրառվում են ջրային ռեսուրսների, օդի, ինչպես նաև աղմուկի և թրթռումների ազդեցությունը որոշելու համար, մշակված են և կիրառելի են նաև քաղաքաշինարարական ոլորտի համար:

1.5 Նախատեսվող գործունեության բնութագիրը (արտադրական հզորություններ, օգտագործվող բնառեսուրսներ և նյութեր, տեխնիկական և տեխնոլոգիական լուծումներ)

1.5.1 Ներկա վիճակի նկարագիր

Բնակելի թաղամասի նախագծված է ՀՀ, ք. Երևան, Ավան վարչական շրջան, Բաբաջանյան փողոց 117/4 հասցեում:

Նախագիծը մշակվել է ըստ 01/18-07/2-2646-Ա ՃՀԱ-ի, պատվիրատուի կողմից ներկայացված տեխնիկական առաջադրանքին գործող նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի հիման վրա:

Ներկայացված նախագծի, ինչպես նաև 01/18-Դ-139979-2645 շինարարության թույլտվությամբ հաստատված թվով 16 բնակելի տների կառուցման համար հիմք է հանդիսացել Երևանի քաղաքապետարանի կողմից 2022 թվականի օգոստոսի 26-ի N 01/18-07/Դ-2646-Ա ՃՀԱ-ը, ըստ որի Մարշալ Բաբաջանյան հ. 114/4 (0.0281 հա), Մարշալ Բաբաջանյան հ. 117/6 (0.07581 հա), Մ. Խուդյակով հ. 218/14 (0.53804 հա) հողամասեր հասցեններում նախատեսված է եղել բնակելի տների կառուցում: Ներկայացված հողակտորները, որոնց գումարային մակերեսը կազմում էր 6418,21 քմ, Երևան քաղաքի ավագանու որոշման համաձայն միավորվել են և հողամասի սահմանների ճշտամբ

վերագրանցվել են ստանալով Մարշալ Բաբաջանյան 117/4 հողամաս հասցե, որի մակերեսը կազմել է 6348,2 քմ:

Նախագիծը բաժանված է երկու փուլի, առաջին փուլով արդեն իսկ կառուցվում է 1-16 բաժնային միավորների նախագծային մասը, իսկ հեռանկարային կառուցապատման նպատակով նախատեսվում է նաև ևս թվով 6 բլոկացված բնակելի տան կառուցում:

Համաձայն Երևանի քաղաքապետարանի հետ համաձայնեցված նախագծի և առկա շինթույլտվության համապատասխան 16 բնակելի տները այժմ գտնվում է կառուցման փուլում, որոնց ե/բ կարկասները արդեն իսկ կառուցված են, իրականացվում են վերջիններիս բետոնացման աշխատանքները և մասնակի արտաքին և ներքին շարերի իրականացում:

ՏԱՐԱԾՔԻ ՎԵՐԼՅՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Նպատակային նշանակությունը – բնակավայրերի

Գործառնական նշանակությունը – բնակելի կառուցապատում

Հողամասի մակերեսը – 0.63482

Առկա վիճակ – շինհրապարակ:

Ռելիեֆ – հարաբերական հարթություն՝ շինարարության համար հարմար տարածք

Ինժեներական ենթակառուցվածքներ – Կից առկա են բոլոր անհրաժեշտ քաղաքային ցանցերը՝ ջուր, կոյուղի, էլեկտրամատակարարում և հեռահաղորդակցություն

Կից հողամասեր – հասարակական, բնակելի շենքեր՝ խիտ կառուցապատված միջավայրում

Հուշարձանային և պահպանվող գոտիներ – բացակայում են

Հատակագծային սահմանափակումներ – չկան, հողամասը ազատ է կառուցապատման նորմատիվների շրջանակում

Բնության հատուկ պահպանվող և (կամ) պատմամշակութային հուշարձաններ հողատարածքի վրա բացակայում են, սակայն, համաձայն ՀՀ կառավարության 2002 թվականի ապրիլի 20-ի N 438 որոշման 43-րդ կետի՝ Հիմնարկները, իրավաբանական և ֆիզիկական անձինք աշխատանքների կատարման ժամանակ պատմական, գիտական, գեղարվեստական և այլ մշակութային արժեք ունեցող հնագիտական և մյուս օբյեկտների հայտնաբերման պահից կառուցապատողը կղաղարեցնի աշխատանքները և դրա մասին անհապաղ կհայտնի լիազորված մարմին:

1.5.2 Նախատեսվող գործունեության նկարագիր

Բլոկացված բնակելի տների նախագիծը նախատեսված է ՀՀ, ք. Երևան, Ավան վարչական շրջան, Բաբաջանյան փողոց 117/4 հասցեում:

Բլոկացված թվով 22 բնակելի տների ճարտարապետական լուծումներն ամբողջությամբ նույնն են:

Շինությունները նախատեսված են 2 վերգետնյա հարկերով, որտեղ առաջին հարկում նախատեսված է նախամուտք, հյուրասենյակ, խոհանոց, 1 ս/հ և 1 ննջարան, իսկ տան երկրորդ հարկում նախատեսված է թվով 3 ննջարան և 2 ս/հ:

Շինությունների երեսապատման համար նախատեսվում է օգտագործել տրավերտինե սալերի երեսապատում՝ փայտե և ներկանյութի համադրությամբ, նախատեսվում է շինության գիշերային լուսավորություն:

Շինության արտաքին պատերը նախատեսվում է իրականացնել 20 սմ հաստությամբ բլոկե շարով և կոշտ ջերմամեկուսիչով, իսկ բնակարանների միջսենյակային պատերը՝ 10 սմ հաստությամբ:

Նախագծման ընթացում հաշվի է առնված հաշմանդամների և սակավաշարժ խմբերի անխոչընդոտ շարժի կազմակերպման միջոցները, ուստի շինության մուտքային հանգույցներում առկա են թեքահարթակներ, իսկ շինության ներսում վերելակներ:

ԲԱՐԵԿԱՐԳՄԱՆ ԵՎ ԿԱՆԱՉԱՊԱՏՄԱՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐ

Նախագծվող հողամասում նախատեսվում է իրականացնել համաչափ և ֆունկցիոնալ բարեկարգում՝ համապատասխան քաղաքաշինական և լանդշաֆտային պահանջներին:

Տարածքում ներառված են ինչպես կանաչապատ հատվածներ, այնպես էլ սալահատակված անցուղիներ և հանգստի գոտիներ:

Բարեկարգման ծրագրով նախատեսվում են՝

- Կանաչապատ տարածքներ՝ ընդհանուր հողամասի առնվազն 40 %-ը, ներառյալ ծառատեսակներ, թփեր և խոտածածկ հատվածներ
- Բացօթյա հանգստի գոտիներ՝ նստարաններով և լուսավորությամբ ապահովված տարածքներ
- Սալահատակված և հետիոտնային հատվածներ՝ հարմարեցված սայլակների, հաշմանդամների և հեծանվային երթևեկության համար

ՆՈՐՄԱՏԻՎԱՅԻՆ ՎԿԱՅԱԿՈՉՈՒՄՆԵՐ

- ՀՀՇՆ 30-01-2023 «Քաղաքաշինություն. Քաղաքային և գյուղական բնակավայրերի հատակագծում և կառուցապատում» Հայաստանի Հանրապետության շինարարական նորմեր
- ՀՀՇՆ 31-01-2014 «Բնակելի շենքեր. մաս I. բազմաբնակարան բնակելի շենքեր» Հայաստանի Հանրապետության շինարարական նորմեր
- «Բնակելի, հասարակական, արտադրական շենքերի և շինությունների նախագծային փաստաթղթերի կազմը և բովանդակությունը սահմանող կանոններ»
- ՀՀՇՆ 30-02-2022 «Տարածքի բարեկարգում» Հայաստանի Հանրապետության շինարարական նորմեր

ՏԵԽՆԻԿԱ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

Հողակտորի մակերեսն է -6348.2 ք.մ.

Բլոկացված բնակելի տների քանակն է -21+1 հատ

Բլոկացված բնակելի տների մակերեսն է $-182,3 \times 21 + 380.0 = 4208.0$ ք.մ.

Կանաչապատման մակերեսն է -2602.0 ք.մ./40.987%/

Կառուցապատման մակերեսն է $-88.6 \times 16 + 88.6 \times 5 + 140 = 2000.6$ ք.մ./31.514%/

Նախատեսվող գործունեությունը իրենից ներկայացնում է ժամանակակից լուծումներով և նյութերով իրականացվող շինություն: Այն ներդաշնակ է շրջակա կառույցներին տվյալ միջավայրում և չի հանդիսանում վիզուալ տեսադաշտի խոչնդոտ շրջակա բնակչության համար:

1.5.3 *Ջրամատակարարում և ջրահեռացում*

Բլոկացված բնակելի տների ջրամատակարարումն և ջրահեռացումն իրականացվելու է համաձայն Վեդլիա Ջուր ՓԲԸ-ի կողմից սպասվող տեխնիկական պայմանի:

ԽՄԵԼՈՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՋՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒՄ

Նախագիծն իրականացված է պատվիրատուի կողմից տրված նախագծային առաջադրանքի, ճարտապետա-շինարարական գծագրերի հիման վրա, ՀՀ տարածքում գործող նորմերին և կանոններին համապատասխան՝ ՀՀՇՆIV-12.02.01-04 , ՇՀՈՒ 2.08.01-89:

Տաք ջրամատակարարումն իրականացվում է գազային լոկալ կաթսաների միջոցով:

Տներում իրականացվում է սառը, տաք ջրամատակարարում:

Ջրամատակարարման բոլոր խողովակաշարերը մեկուսացվում են, իսկ մոնտաժը նախատեսվում է ներհատակային:

Կոյուղու հեռացումը իրականացվում է ինքնահոս համակարգով և հեռացվում դեպի կոյուղու արտաքին ցանց:

Կոյուղու ցանցին կարող են միացվել օդորակման համակարգերի խտուցքահավաք խողովակները, որոնք միանում են կոյուղու խողովակին սիֆոնե միացմամբ:

Կոյուղու բոլոր խողովակները պոլիվենիլքլորիդե են, հողի մեջ տեղադրվող կոյուղու խողովակները նախատեսված են ամուր ներհողային տեղադրման խողովակներ:

Տանիքի ջրահեռացումն իրականացվում է ինքնահոս՝ կանգնակների միջոցով:

1.5.4 *Էլ. մատակարարում*

Էլ. մատակարարման նախագիծը մշակված է համապատասխան ПУЭ - 99 և СП 31 - 110 - 2003: Էլեկտրական սնուցումը նախատեսված է իրականացնել առաջին հարկում գտնվող հիմնական էլ. վահանից: Աստիճանավանդակի Լուսավորության կառավարման համար նախատեսված է հակադարձիչ (реле):

Բնակելի տան հիմնական սնուցման համար տեղադրված 63 Ա ավտոմատ անջատիչը: Անջատիչների և վարդակների բարձրությունները պետք է տեղադրել հատակից ըստ սխեմայի նշված բարձրության վրա:

Բնակելի տան սնուցումը իրականացվում է երեք լարերով, L- ֆազ , N - զերո և PE հողանցումով:

Էլ. մոնտաժային աշխատանքները կատարել գործող էլ. տեխնիկական նորմերի համաձայն:

1.5.5 *Էներգախնայողության միջոցառումներ*

Էներգախնայողության նպատակով շենքում նախատեսված են հետևյալ միջոցառումները

- Ջերմային կորուստների նվազեցման նպատակով խողովակաշարերի և օդատարների համար կիրառվում են բարձր արդյունավետության ջերմամեկուսիչներ
- Արտաքին կոնստրուկցիաների ջերմամեկուսացում.
- Օդատարների ջերմամեկուսացում ժամանակակից ջերմամեկուսիչ նյութերով.
- Ջերմային կորուստների նվազեցման նպատակով կիրառվում են բարձր արդյունավետության ջերմամեկուսիչներ /пеноплекс/:
- Օդափոխության համակարգում բարձր արդյունավետությամբ ղեկավարվող ջերմափոխանակիչների կիրառում:

1.5.6 Կանաչապատման աշխատանքներ

Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո նախատեսվում է իրականացնել տարածքի կանաչապատում:

Կանաչապատումը նախատեսվում է իրականացնել տարածաշրջանին և տեղի կլիմայական պայմանների բնորոշ ծառաթփային բուսականությամբ, համաձայն Կառավարության 2018 թվականի փետրվարի N108 որոշման պահանջներին համապատասխան:

Նախքան ծառատնկման աշխատանքների սկսելը անհրաժեշտ է կանաչապատվող տարածքում իրականացնել հետևյալ ագրոմելիորատիվ միջոցառումները.

- Ոռոգման համակարգի անցկացում,

- Համաձայն ծառագիտական նախագծի համարակալված ցցափայտերի օգնությամբ ծառերի ու թփերի փոսերի տեղի նշահարում,

- Ծառերի համար 1մ խորությամբ և 50սմ լայնության փոսերի պատրաստում ,

- Թփերի համար 50-60սմ խորությամբ և 40սմ լայնության փոսերի պատրաստում,

-Բոլոր փոսերի մոտ համարժեք ծավալի հողախառնուրդի կուտակում. պատրաստված 3 բաժին սևահողից, 1 բաժին կարմիր ավազից, 1 բաժին տորֆահողից և 0.5 բաժին փտած գոմաղբից, վրան ավելացնել մուլչ:

Ագրոտեխնիկական միջոցառումների ավարտից հետո խորհուրդ է տրվում նշված տարածքում ծառատունկն իրականացնել ուշ աշնանը կամ վաղ գարնանը: Տնկանյութը ծառերի դեպքում պետք է լինի 1.52-2.0մ, թփերի դեպքում՝ 0,5-0,8մ: Տնկանյութը կարելի է ձեռք բերել անտառային և դեկորատիվ տնկարաններից: Որպեսզի պաշտպանիչ կանաչ գոտում խոտածածկ առաջանա անհրաժեշտ է 1 ք.մ.-ում նախատեսվում է ցանել 0,04 կգ խոտի սերմ: Ծառատնկման հաջորդ 3 տարիներին խորհուրդ է տրվում վեգետացիայի ընթացքում 2-3 անգամ իրականացնել խնամքի (քաղհան, փխրեցում) աշխատանքներ, անհրաժեշտության դեպքում նաև վնասատուների նկատմամբ թունաքիմիկատներով կամ կենսաբանական պայքարի միջոցառումներ:

Նախատեսվում է կազմակերպված ոռոգման ցանց: Ոռոգումը իրականացվելու է ցնցուղային եղանակով, նաև նախատեսված են ռետինե խողովակներ ամբողջությամբ ոռոգում կազմակերպելու համար:

Կանաչապատ տարածքների ոռոգման ջրամատակարարումն իրականացնելու համար կառուցապատողը կդիմի լիազոր մարմնին տեխնիկական պայմաններ ստանալու համար:

1.5.7 Կանաչ տարածքի ոռոգման ջրապահանջի հաշվարկ

Կանաչապատ տարածքի 1 մ²-ի մեկ ոռոգման համար ջրի ծախսի նորման կազմում է 4-6 լ/ մ²:

Տեղանքի շոգ կլիմայական պայմանների համար ընդունում ենք առավելագույն արժեքները.

գազոնների ոռոգում՝ $n_6 = 0.006$ մ³/մ²

Ոռոգման համար ջրապահանջը որոշվում է՝

$$W_{u.3} = (n_6 \times S) \times K \times t$$

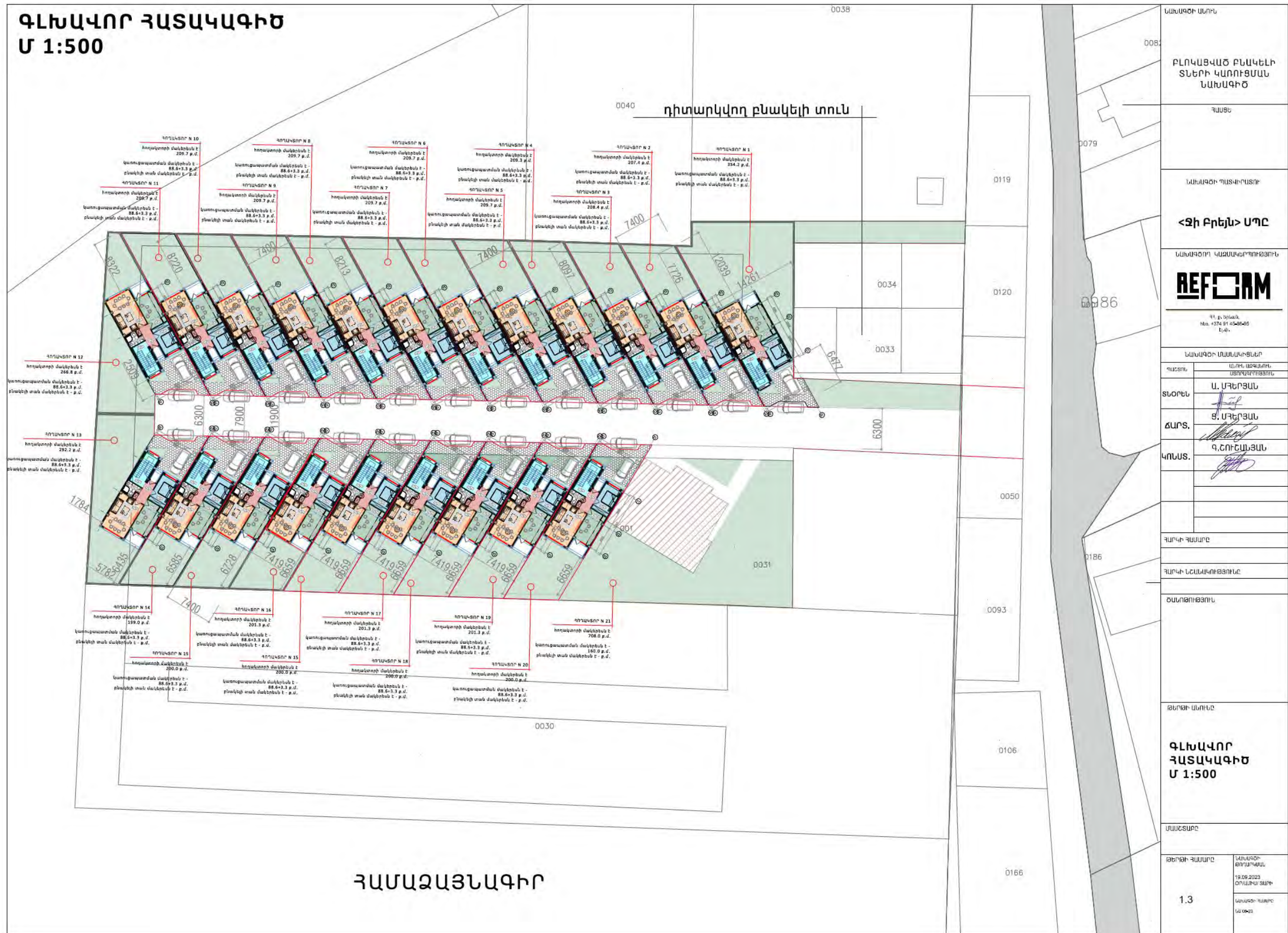
որտեղ՝ S – ոռոգվող տարածքի մակերեսն է, գազոնների մակերեսը՝ $S_1 = 2602$ մ²,

K – ոռոգման օրական հաճախականությունն է, $K = 2$

t – ոռոգման օրերի պլանավորված թվաքանակն է, $t = 175$ օր

$$W_{u.3} = (0.006 \times 2602) \times 2 \times 175 = 5464.2 \text{ մ}^3/\text{տարի}$$

2. ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈԱՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՍԽԵՄԱՆ

Որպես շինհրապարակ դիտարկվելու է ամբողջ հողատարծքը:

Ելնելով առկա պայմաններից շինությունները բացի շինարարական նորմերով տրված անվտանգության հրահանգներից, անհրաժեշտ է կազմակերպել և աշխատանքների կատարման նախագծում արտացոլել անվտանգության նորմերի անհատական մոտեցումներ հատկապես կապված կռունկի գործողության գոտում կատարվելիք շին. մոնտաժային աշխատանքների վերաբերյալ:

Շին. մոնտաժային աշխատանքները պետք է կատարել պահպանելով շինարարական նորմաները, կանոնները, ստանդարտները և նախագծի տեխնիկական պայմանները:

Շինարարության իրականացման որակի չափանիշները հսկվում են տեխնիկական հսկողություն իրականացնող մարմնի կողմից, հատկապես ակտավորելով թաքնված աշխատանքների իրականացումը, գրանցելով վարման մատյանում:

Շին. հրապարակը կազմակերպելիս պետք է ղեկավարվել հակահրդեհային անվտանգության վարչության կողմից տրված հրահանգների:

Շին. հրապարակը կոմպլեկտավորվում է հակահրդեհային ինվենտարով:

Շինարարության ընթացքում անհրաժեշտ է կատարել միջոցառումներ զերծ պահելու շրջակա միջավայրը աղտոտումից:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ

1. Աշխատանքների բնույթից ելնելով՝ բանվորական բրիգադները ձևավորվում են որպես բազմապրոֆիլ կամ մասնագիտացված:

2. Բազմապրոֆիլ բրիգադները նպատակահարմար է կազմավորել խոշորացված (ընդհանրացված) տիպի ավարտուն շինարարական արտադրանքի, աշխատանքների ընդհանրացված փուլի, կոնստրուկտիվ հանգույցի ստեղծման նպատակով:

3. Բրիգադների քանակական և մասնագիտական - որակական կազմը սահմանվում է աշխատանքների ծրագրված ծավալների, աշխատատարության և աշխատանքների կատարման ժամկետների հիման վրա:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Բանվորների աշխատանքի պաշտպանությունը ապահովվելու է անհատական պաշտպանության միջոցների կիրառմամբ (հատուկ արտահագուստ, կոշիկ), համալիր պաշտպանության միջոցառումների կատարումով (ցանկապատում, լուսավորում, օդափոխում, պաշտպանիչ և արգելակիչ սարքեր և հարմարանքներ և այլն), սանիտարակենցաղային շինություններով և սարքավորումներով՝ գործող նորմերին և կատարվող աշխատանքների բնույթին համապատասխան:

2. Շինմոնտաժային աշխատանքների կատարման ընթացքում պահպանվելու են շինարարությունում անվտանգության տեխնիկայի վերաբերյալ շինարարական նորմերի և կանոնների պահանջները:

3 Աշխատանքի պաշտպանության՝ անվտանգության տեխնիկայի, արտադրական սանիտարահիգիենիկ միջոցառումների և հակահրդեհային անվտանգության վերաբերյալ անց է կացվելու հրահանգում: Շինմոնտաժային աշխատանքների կատարման ընթացքում պահպանվելու են շինարարությունում անվտանգության տեխնիկայի վերաբերյալ շինարարական նորմերի և կանոնների պահանջները:

4 Բանվորների անվտանգության տեխնիկայի ուսուցման, հրահանգման ժամանակին և որակով անցկացման, անհատական պաշտպանական միջոցների վիճակի և կիրառման, արտադրական անվտանգության և արտադրական սանիտարահիգիենիկ անվտանգության հետ կապված բոլոր միջոցառումների կատարման հսկողությունը վերապահվում է աշխատանքներն իրականացնող կազմակերպությանը:

Անհրաժեշտ է ավելի հետևողական մշտադիտարկումներ իրականացնել շինարարական գործունեության ոլորտում՝ արձանագրելով շինհրապարակի որակի, բանվորական հագուստի կուլտուրայի, անվտանգության կանոնների հնարավոր անհամաչափությունները:

2.1 Աշխատանքների կատարման սխեմա

Նախագծի շինարարության կազմակերպումը մշակված է ՀՀՇՆ 3. 01.01.2008-ի դրույթներով: Շին աշխատանքների իրականացման համար նախատեսվում է 2 փուլ՝ նախապատրաստական և հիմնական, ընդհանուր տևողությունը 36 ամիս: Նախապատրաստական փուլում կատարվում են հետևյալ աշխատանքները.

- Շին. հրապարակի ժամանակավոր ցանկապատում հետիոտն գլխածածկույթով
- Ժամանակավոր էլեկտրոմատակարարում և ջրամատակարարում
- Շին. նյութերի և բետոնի ընդունման հարթակների պատրաստում
- Շին. հրապարակի գիշերային լուսավորվածություն

Հիմնական փուլում կատարվում է մասնաշենքերի շինարարությունն՝ ըստ նշված ժամանակացույցի և օրացույցային գրաֆիկի:

Հողային աշխատանքները փոստրակում և խրամուղիներում կատարվում են “հետ-բահ” էքսկավատորով:

Բոլոր տիպի շինարարական աշխատանքները անհրաժեշտ է կատարել պահպանելով անվտանգության տեխնիկայի կանոնները ըստ ՇՆԵՎԿ III-IV.2008-ի դրույթներով, ինչպես նաև աշխատանքների կատարման նախագծում նշված լրացուցիչ միջոցառումներով:

Հիմքերը տեղադրելուց առաջ հիմնատակը պետք է ընդունվի երկրաբանի կողմից հաստատված ակտով (բաց փոստրակի ընդունման ակտ):

Բեռի ուղղահայաց և հորիզանական տեղափոխությունները պետք է կատարվեն ազդարարի ազդանշանին համապատասխան, պահպանելով անվտանգության գոտու սահմանները, ինչպես նաև բեռի անկման հորիզոնական տեղափոխությունը /նախագծով այն համարվում է 10մ, նշահարելով դեղին գույնով, ապահովել դիսպետչերական կամ մեկ աշտարակային կռունկի գործողության գոտում բացառել կից շենքի աշտարակային կռունկի գործողությունը տվյալ գոտում/: Անմիջապես հիմքերի տակ բնահողը մշակվում է ձեռքով, ձեռքի պարզագույն գործիքներով՝ փոքր մեխանիզմներով:

Հաշվի առնելով տեղանքի սուղ պայմանները, անհրաժեշտ է կազմակերպել անվտանգության տեխնիկայի կանոնների իրականացման համալիր մշակում՝

դեկավարվելով ՀՀՇՆ III-IV.2008-ի դրույթներով: Բեռի ուղղահայաց և հորիզոնական տեղափոխությունները պետք է կատարվեն ազդարարի ազդանշանին համապատասխան, պահպանելով անվտանգության գոտու սահմանները, ինչպես նաև բեռի անկման հորիզոնական տեղափոխությունը:

Կռունկով բեռի տեղափոխումը բացառիկ դեպքերում գոյություն ունեցող շենքերի տանիքի վրայով կատարվում է շինարարության դեկավարի գրավոր կարգադրությամբ, ապահովվելով բեռի անվտանգ տեղափոխումը, անվտանգության ճարտարագետի մշտական ներկայությունը:

Աշտարակային կռունկի մոնտաժումը ե/բետոնե ծածկի սալի վրա կատարվում է նախագծի կոնստրուկտորի հիմնավորված լուրջ հաշվարկով: Աշտարակային կռունկի մոնտաժման աշխատանքները իրականացվում է համապատասխան արտոնագիր ունեցող կազմակերպության կողմից ըստ կռունկի անձնագրային տվյալների:

Ապրանքային բետոնը շին.հրապարակ է բերվում պատրաստի վիճակում՝ բետոնատար ինքնաթափերի միջոցով ավտոմատ բետոնա-շաղախային հանգույցից: Ամրանային իրերը պատրաստվում են հատուկ պոլիգոններում, մասամբ շին. հրապարակում:

Շինարարության ընթացքում այլ անձանց իրավունքների սահմանափակումը հետևում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Քանի որ այս տարածքը գտնվում է քաղաքի բնակելի թաղամասում, ամբողջ շինարարության ընթացքում միջոցառումներ իրականացնել շրջակա միջավայրի պահպանության վերաբերյալ: Փոշուց զերծ մնալու համար տարածքը մշտական խոնավ պահել և ապահովել ոռոգման ջրով:

Թույլ չտալ նորմայից ավել վնասակար արտանետումներ դեպի մթնոլորտ, շին. մեքենաները շին. հրապարակ պետք է մտնեն և դուրս գան մաքուր վիճակով: Բնահողով բարձված մեքենաների թափքը պետք է թրջել և ծածկել պոլիէթիլենային թաղանթներով թույլ չտալով փոշու ամպի գոյացություններ: Երեկոյան ժամերին դադարեցմել ադմկոտ աշխատանքների կատարումը: Պարբերաբար, և ըստ անհրաժեշտության, կկազմակերպվի շինարարական աղբի տեղափոխում թափոնատեղ:

Բոլոր բնապահպանական միջոցառումները ներառվել են Նախնական գնահատման հայտի հաջորդ բաժիններում՝ բնապահպանական միջոցառումների ծրագրում և բնապահպանական կառավարման և մոնիթորինգի պլաններում:

Շինարարական աշխատանքների բնութագրերը և տիպերը հետևյալն են

Հասարակական շենքի կառուցման շինարարական աշխատանքները ներառում են.

- Նախապատրաստական փուլի աշխատանքներ
- Հողային աշխատանքներ
- Միաձույլ ե/բ կոնստրուկցիաներ
- Պատեր և միջնապատեր
- Տանիքային աշխատանքներ
- Ներքին ինժեներական ցանցեր
- Հարդարման աշխատանքներ
- Երեսպատման աշխատանքներ

- Տարածքի բարեկարգման աշխատանքներ, որոնք ներառում են բետոնյա սալվածքներ և ասֆալտապատ հարթակներ:

2.2 Հիմնական շինարարական մեքենաների և մեխանիզմների պահանջարկը

Հիմնական շինարարական տեխնիկայի պահանջարկը որոշվում է աշխատանքների ծավալների, մեխանիզմների և մեքենաների միջին արտադրողականության և աշխատանքների կատարման ընտրված եղանակների հիման վրա: Հիմնական մեքենաների և մեխանիզմների անվանացանկը բերված է ստորև՝

- Աշտարակային վերամբարձ կռունկ QTZ125, կամ տվյալ տեսակին համարժեք տեխնիկական տվյալներով՝ 1 հատ
- Ավտովերամբարձ կռունկ KC-55713-1 «Галичанин», կամ տվյալ տեսակին համարժեք տեխնիկական տվյալներով՝ 1 հատ
- Բեռնատար ավտոբետոնախառնիչ СБ-69Б՝ 1 հատ
- Բեռնատար ինքնաթափ MA3 5550, կամ համարժեք տեխնիկական տվյալներով՝ 6 հատ
- Շարժական կոմպրեսոր ЗИФ - 55 В, կամ համարժեք տեխնիկական տվյալներով՝ 1 հատ
- Էլեռակցման սարք CTH 500, կամ համարժեք տեխնիկական տվյալներով՝ 2 հատ
- Բուլդոզեր KOMATSU D37-EX-22, կամ համարժեք տեխնիկական տվյալներով՝ 1 հատ
- Էքսկավատոր Hyundai 170W, կամ համարժեք տեխնիկական տվյալներով՝ 1 հատ
- Ձեռքի էլեկտրական գործիքներ
- Ձեռքի մեխանիկական գործիքներ
- Ներկարարական գործիքներ

Շինարարական տեխնիկայի համար համապատասխան վառելիքի լիցքավորումը և յուղումը իրականացվելու է շինհրապարակից դուրս լցակայաններում կամ սպասարկման կետերում:

Շինարարական աշխատանքների իրականացման համար անհրաժեշտ բետոնի խառնուրդը կմատակարարվի բետոնատար ավտոմեքենաներով, մասնագիտացված ընկերության կողմից, պայմանագրային հիմունքներով:

2.3 Հիմնական շինարարական աշխատանքների և ռեսուրսների ծավալները

Հողային աշխատանքներ՝

Հանույթ՝ 28000մ³

Հետլիցք՝ 11500

Ավելցուկային 16500 խմ հողային զանգվածը կտեղափոխվի տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից հատկացված վայր:

Շինարարությունում աշխատողների ընդհանուր թիվը՝ 65 մարդ, որից

- Ինժեներատեխնիկական անձնակազմ - 3 մարդ
- Բանվորներ - 62 մարդ

2.3.1 Նյութերի և բնառեսուրսների օգտագործում

Հասարակական շենքի կառուցման շինարարության ժամանակ օգտագործվում են տարբեր շինարարական նյութեր, այդ թվում երկաթբետոն, սրբատաշ և կոպտատաշ քար, փայտ, մետաղ, ապակի, բարձրորակ սվաղ, երեսապատման բարձրորակ նյութեր, ավազ, ցեմենտ, ներկանյութեր, բետոնյա կոնստուկցիաներ, մետաղական կոնստուկցիաներ և այլն:

Բնառեսուրսներից օգտագործվելու է ջուր՝ տարածքների ջրցանի, հողի/գրունտի խոնավացման համար՝ և շինանձնակազմի խմելու կենցաղային նպատակների համար:

a) Շինանձնակազմի կենցաղային և տնտեսական ջրածախսը որոշվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$W_{\text{է.լ.}} = (n \times N + n_1 \times N_1) \times T, \text{ որտեղ}$$

n – ԻՏ աշխատողների, ծառայողների թվաքանակն է՝ 3 մարդ

N– ԻՏԱ ջրածախսի նորմատիվն է՝ 0.016 մ³օր/մարդ

n₁– սպասարկող աշխատողների թվաքանակն է՝ 62 մարդ

N₁ – սպասարկողների ջրածախսի նորմատիվն է՝ 0.025 մ³օր/մարդ

T – աշխատանքային օրերի թիվն է՝ 1080 օր

$$W_{\text{բ.տ.}} = (3 \times 0.016 + 62 \times 0.025) \times 1080 = 1728 \text{ մ}^3/\text{շին. ժամ. կամ } 1.6 \text{ մ}^3/\text{օր:}$$

b) Ջրցանի համար օգտագործվող ջրի ծախսը որոշվում է հետևյալ կերպ՝

$$U_1 = S_1 \times K_1 \times T, \text{ որտեղ՝}$$

S₁ – ջրվող տարածքի մակերեսը, 6300 մ²,

K₁ – 1 մ² օրական ջրցանի նորմը, 0.0005 մ³,

T – ջրցանի ժամանակահատվածը օրերով, 1080

D – օրեկան ջրցանի քանակը, 2

$$U_1 = 6300 \times 0.0005 \times 1080 \times 2 = 6804 \text{ մ}^3/\text{շին. ժամ. կամ } 6.3 \text{ մ}^3/\text{օր}$$

c) Ամփվների լվացման և ջրալցման ծախսը որոշվում է հետևյալ կերպ՝

$$U_2 = S_2 \times K_2 \times T, \text{ որտեղ՝}$$

S₂ – լվացվող ավտոմեքենաների քանակը, 10 հատ,

K₂ – միավոր ծախսը 1 ավտոմեքենայի համար, 0.14 մ³,

T – ժամանակահատվածը օրերով, 1248

$$U_2 = 10 \times 0.14 \times 1080 = 1512 \text{ մ}^3/\text{շին. ժամ. կամ } 0.98 \text{ մ}^3/\text{օր}$$

Ընդամենը ջրօգտագործումը կկազմի 10044 մ³/շին. ժամ:

Բանվորկան և ԻՏԱ անձնակազմի կոմունալ-կենցաղային կարիքները հոգալու համար շինհրապարակում կտեղադրվեն թվով 2 հատ ժամանակավոր բիոզուգարաններ, որոնք շինաշխատանքների ավարտից հետո կապամոնտաժվեն: Բիոզուգարանները կսպասարկվեն մասնագիտացված կազմակերպության կողմից և կդատարկվեն ըստ անհրաժեշտության:

Շինհրապարակում սանիտարական կանոնները և նորմերը պահպանվելուն են համաձայն ՀՀ առողջապահության նախարարի 2012 թվականի սեպտեմբերի 19-ի N15-Ն հրամանի համաձայն:

Անիվների լվացման, ջրցանի, բանվորկան և ԻՏԱ անձնակազմի կոմունալ-կենցաղային կարիքները հոգալու համար, խմելու որակի ջրամատակարարումը կիրականացվի համաձայն Վեոլիա Ջուր ՓԲԸ – կողմից սպասվող տեխնիկական պայմանների:

Անիվների լվացումից առաջացած կեղտաջրերը կուղղվեն դեպի տարածքում նախատեսված պարզարան: Պարզարանում տեղի է ունենում մեխանիկական նստեգում, պարզեցված ջուրը կօգտագործվի տարածքի ջրցանման համար, իսկ փոքր քանակներով նստվածքը կհեռագվի որպես շինադիր:

3. ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ, ԱՅՂ ԹՎՈՒՄ՝ ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

Վարչական տեսակետից ուսումնասիրվող տարածքը գտնվում է Երևան քաղաքի Ավան վարչական շրջանի Բաբաջանյան փողոց 114/7 հասցեում:

3.1 Կլիման

Ընդհանուր առմամբ Երևանի կլիման արտահայտված ցամաքային բնույթ է կրում՝ շոգ և չոր ամառներին հաջորդում են չափավոր ցուրտ, անկայուն ձնածածկով ձմեռները: Կլիմայի առանձնահատկությունները պայմանավորված են. ամռանը՝ հարավից՝ չոր տաք օդային զանգվածների, ձմռանը՝ հյուսիսից՝ ցուրտ օդային զանգվածների ներխուժումով:

Տեղանքի կլիմայական պայմանները բերված են ըստ Երևան-«Արաբկիր» օդերևութաբանական կայանի տվյալների:

Ջերմաստիճանի բացարձակ մինիմումը ոչ ցածր է քան -20.6°C , բացարձակ մաքսիմումը հասնում է $+42^{\circ}\text{C}$: Օդի միջին ջերմաստիճանները ըստ ամիսների Երևան քաղաքի հարավային արդյունաբերական շրջանի համար բերված են աղյուսակ 2.1-ում «Շինարարական կլիմայաբանություն» ՀՀՇՆ 22-01-2024 տվյալների համաձայն:

Օդի միջին ջերմաստիճանը, $^{\circ}\text{C}$

Աղյուսակ 2.1.

Միջին ջերմաստիճանը ըստ ամիսների												միջին տարեկան
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
-27	-02	58	119	166	21.3	249	247	20.4	137	66	02	11.9

Օդի հարաբերական խոնավության բնութագիրը ըստ Երևան-«Արաբկիր» մետեոկայանի տվյալների բերված է աղյուսակ 2.2-ում:

Օդի հարաբերական խոնավությունը, %

Աղյուսակ 2.2.

Միջինը ըստ ամիսների, %												միջին տարեկան
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
77	70	60	57	57	52	50	50	51	60	68	77	61

Տեղումների բնութագիրը ըստ Երևան-«Արաբկիր» օդերևութաբանական կայանի տվյալների բերված է աղյուսակ 2.3-ում:

Տեղումների բնութագիրը

Աղյուսակ 2.3.

Տեղումների քանակը _____ միջին _____, մմ մաքսիմալ օրական												տարեկան
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
<u>28</u> 25	<u>31</u> 28	<u>38</u> 44	<u>52</u> 34	<u>54</u> 47	<u>27</u> 47	<u>18</u> 34	<u>8</u> 22	<u>13</u> 47	<u>29</u> 34	<u>29</u> 48	<u>27</u> 26	354 48

Քամու ակտիվությունը ռեգիոնում ըստ Երևան-” Արաբկիր” մետեոկայանի տվյալների բերված է աղյուսակ 2. 4-ում:

Քամու բնութագիրը

Աղյուսակ 2.4.

Միջին տարեկան մթնոլորտային ճնշում, (հՊա)	Ամիսներ	Կրկնելիությունը, % Միջին արագությունը, մ/վ ըստ ուղղությունների							
		Միջին արագությունը, մ/վ							
		Հյուսիս-սային (Հս)	Հյուսիս-Արեւելյան (ՀսԱրլ)	Արեւելյան (Արլ)	Հարավ-Արեւելյան (ՀվԱրլ)	Հարավ (Հվ)	Հարավ-Արեւմտյան (ՀվԱրմ)	Արեւմտյան (Արմ)	Հյուսիս-Արեւմտյան (ՀսԱրմ)
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
889.7	հունվար	13	29	8	7	14	20	6	3
		1.9	1.9	1.6	1.7	1.8	1.5	1.8	1.9
	ապրիլ	15	29	6	8	12	17	9	4
		3.1	2.6	2.3	2.2	2.5	2.4	2.5	2.5
	հուլիս	28	32	3	3	8	16	7	3
		6.0	4.8	1.7	1.7	1.7	1.7	2.0	2.6
	հոկտեմբեր	17	37	6	5	10	16	6	3
		2.9	2.5	2.0	1.9	1.7	1.9	1.9	2.0

3.2 Օդային ավազան

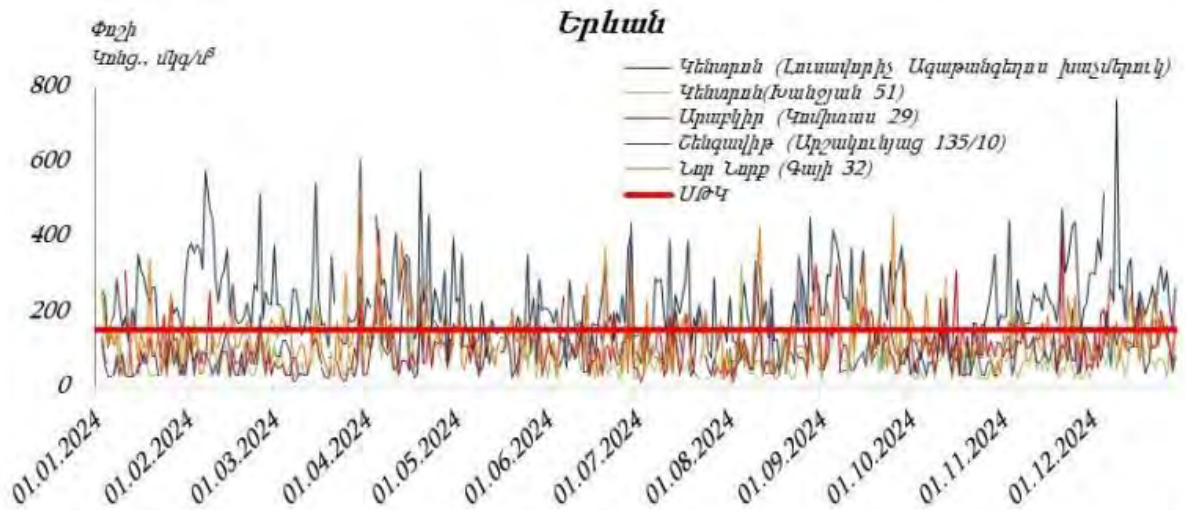
Օդային ավազանի աղտոտվածության մոնիտորինգային աշխատանքները կատարվում են ՀՀ Շրջակա միջավայրի նախարարության «Հիդրոօբերևութաբանության և մոնիտորինգի կենտրոն» (ՀՄԿ) ՊՈԱԿ-ի կողմից:

Երևան քաղաքում կատարվել են փոշու, ծծմբի երկօքսիդի, ազոտի երկօքսիդի և գետնամերձ օզոնի դիտարկումներ: Քաղաքում գործում է 45 դիտակետ և 5 դիտակայան: 2024 թվականի ընթացքում փոշու օրական կոնցենտրացիաները գերազանցել են ՍԹԿ-ն 1.1-5.1 անգամ (տարվա ընթացքում 300 օր), ազոտի երկօքսիդի օրական կոնցենտրացիաները՝ 1.1-2.1 անգամ (60 օր), ծծմբի երկօքսիդի օրական կոնցենտրացիաները՝ 1.1-1.5 անգամ (11 օր): Փոշու առավելագույն կոնցենտրացիան (762մկգ/մ³) դիտվել է դեկտեմբերի 9-ին՝ Կենտրոն վարչական շրջանում, ազոտի երկօքսիդի առավելագույն կոնցենտրացիան (84 մկգ/մ³)՝ փետրվարի 8-ին՝ Նոր Նորքում, ծծմբի երկօքսիդի առավելագույն կոնցենտրացիան (76մկգ/մ³)՝ փետրվարի 3-ին՝ Արաբկիրում: Գետնամերձ օզոնի գերազանցումներ համապատասխան ՍԹԿ-ից չեն դիտվել (Աղյուսակ 5): Նախորդ տարվա համեմատ, օդում փոշու կոնցենտրացիան նվազել է 13%-ով, ազոտի երկօքսիդի կոնցենտրացիան՝ 32%-ով, իսկ ծծմբի երկօքսիդի կոնցենտրացիան՝ աճել է 27%-ով:

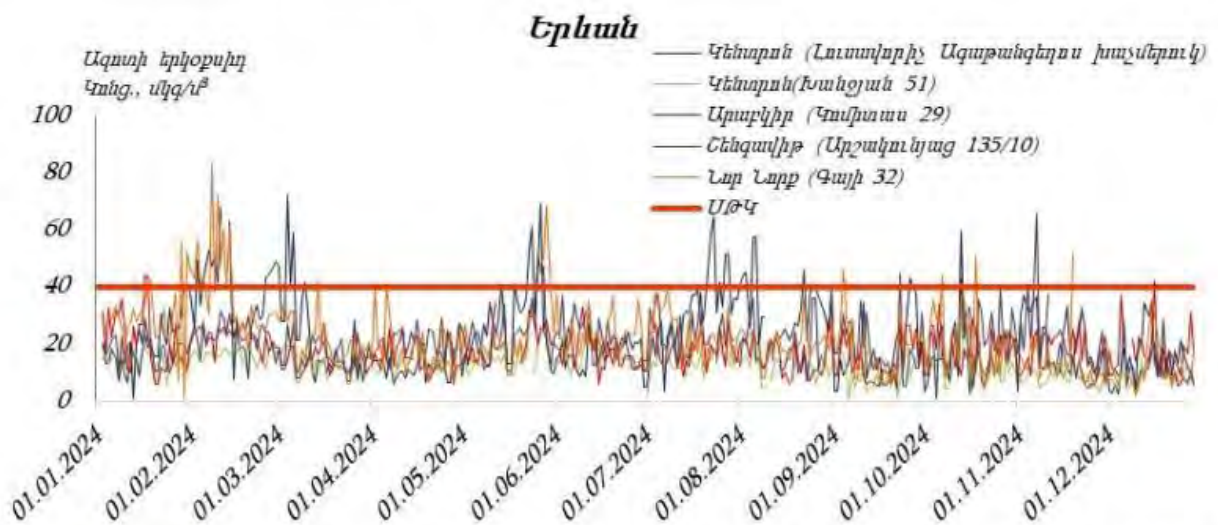
Աղյուսակ 5. Երևան քաղաքի մթնոլորտային օդի դիտարկումների արդյունքները 2024թ.

Որոշվող միացություն (դիտակայանի քանակ)	Դիտարկված առավելագույն կոնցենտրացիա, մկգ/մ³ (դիտակայանի համար)	ՍԹԿ-ից գերազանցումների քանակ		Միջին տարեկան կոնցենտրացիա, մկգ/մ³	ՍԹԿ միջին օրական, մկգ/մ³
		>1 ՍԹԿ	>5 ՍԹԿ		
Փոշի (5)	762 Կենտրոն (Լուսավորիչ Ազաթանգեղոս խաչմերուկ)	300	1	126	150
Ծծմբի երկօքսիդ (5)	76 Արաբկիր (Կոմիտաս 29)	11	4	20	50
Ազոտի երկօքսիդ (5)	84 Նոր Նորք (Գայի 32)	60	0	19	40
Գետնամերձ օզոն (5)	27 Արաբկիր (Կոմիտաս 29)	0	0	6	30

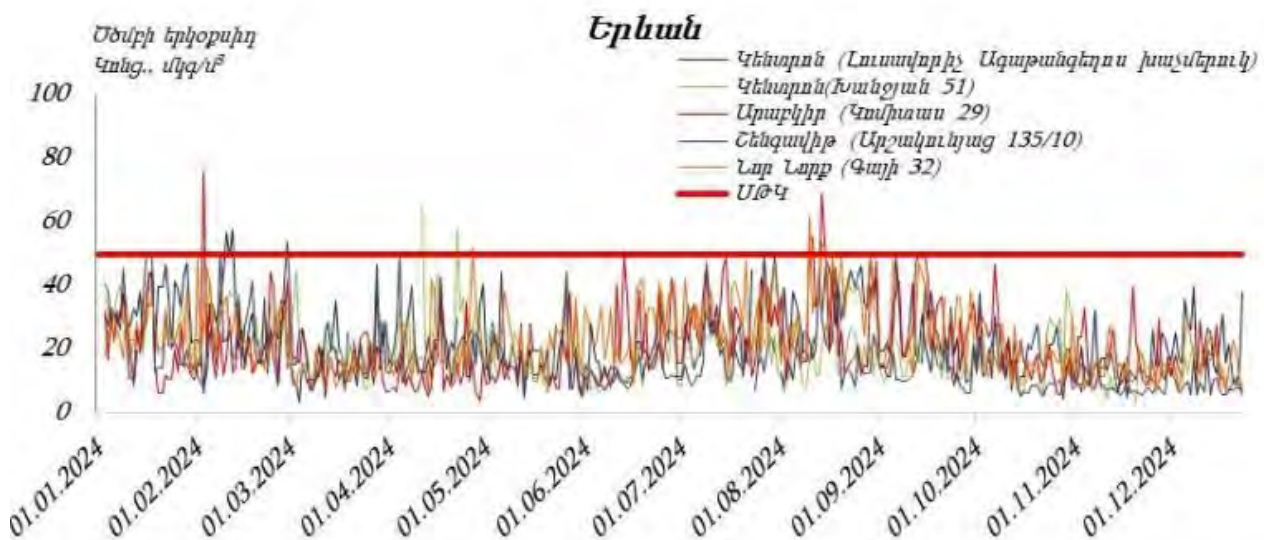
Մայրաքաղաքում աղտոտվածությունը կարող է պայմանավորված լինել ինչպես բնակլիմայական պայմաններով և աղտոտման աղբյուրներով, այնպես էլ կանաչ տարածքների սակավությամբ: Այստեղ մթնոլորտային օդի աղտոտման հիմնական աղբյուրներ են հանդիսանում տրանսպորտը, արդյունաբերությունը, էներգետիկան, քաղաքաշինությունը:

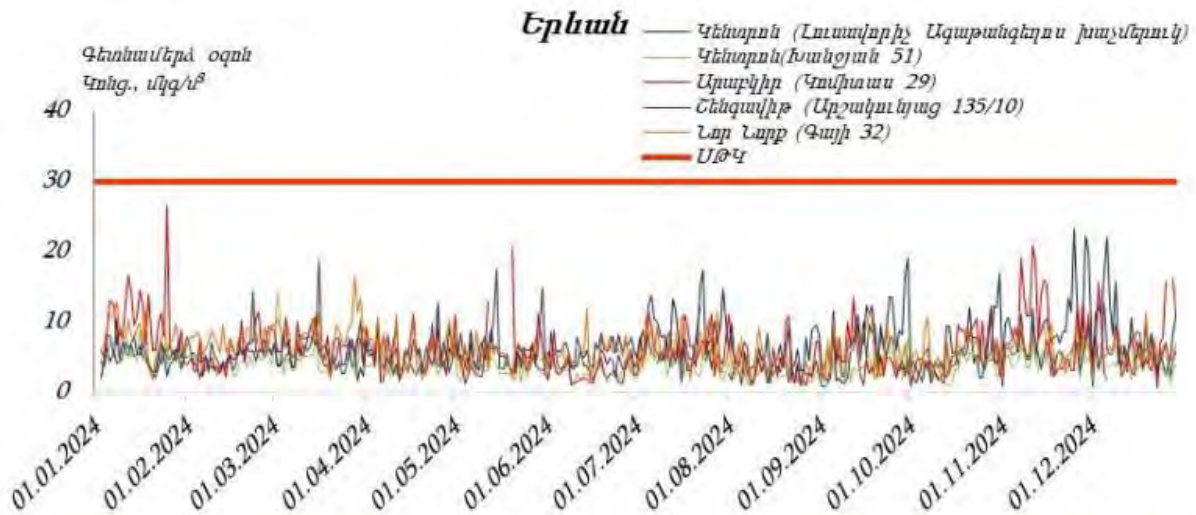
Գծապատկեր 19. Երևան քաղաքի մթնոլորտային օդում փոշու օրական կոնցենտրացիան 2024թ.

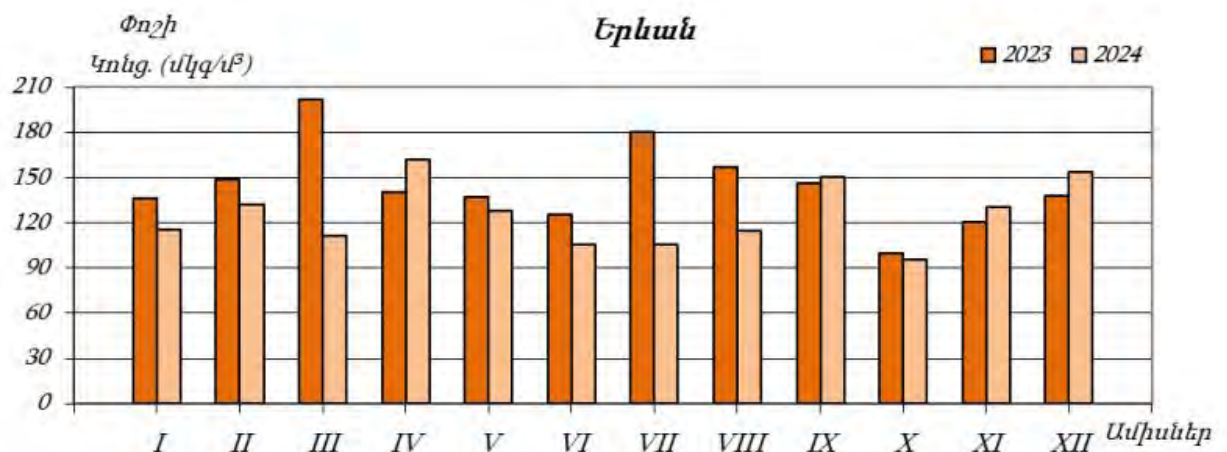
Գծապատկեր 20. Երևան քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի օրական կոնցենտրացիան 2024թ.

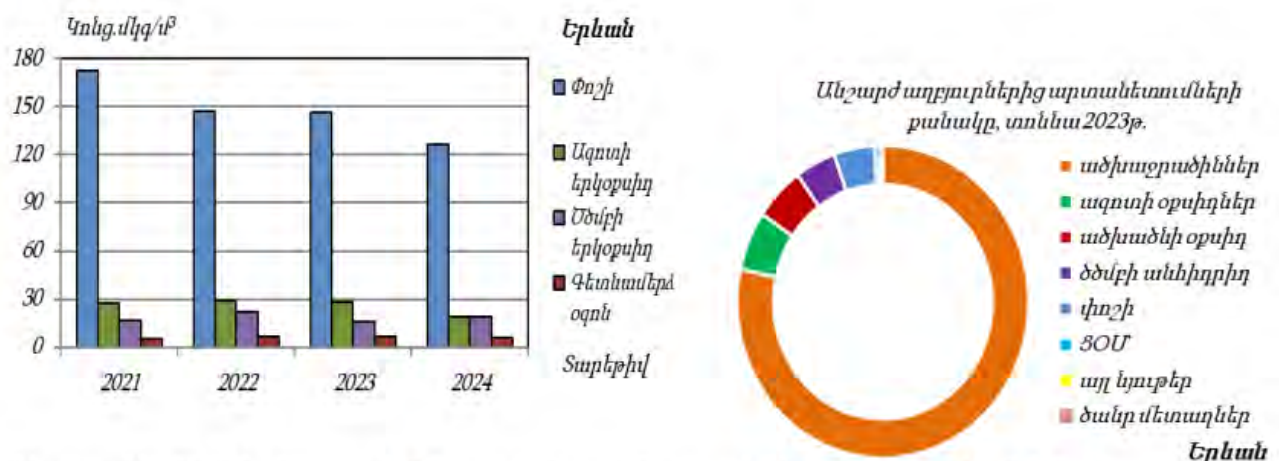
Գծապատկեր 21. Երևան քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի օրական կոնցենտրացիան 2024թ.

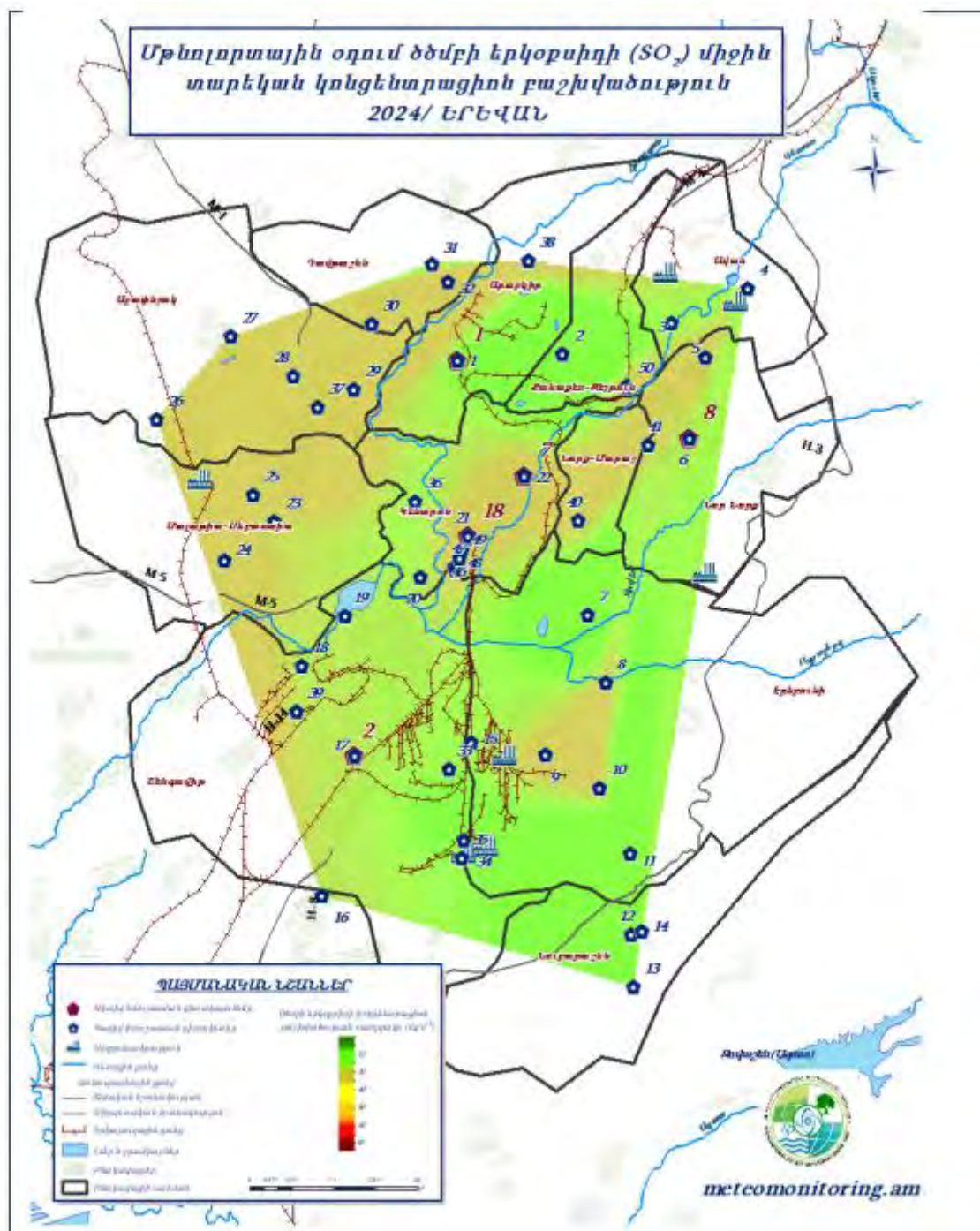
Գծապատկեր 22. Երևան քաղաքի մթնոլորտային օդում գետնամերձ օդում օրական կոնցենտրացիան 2024թ.

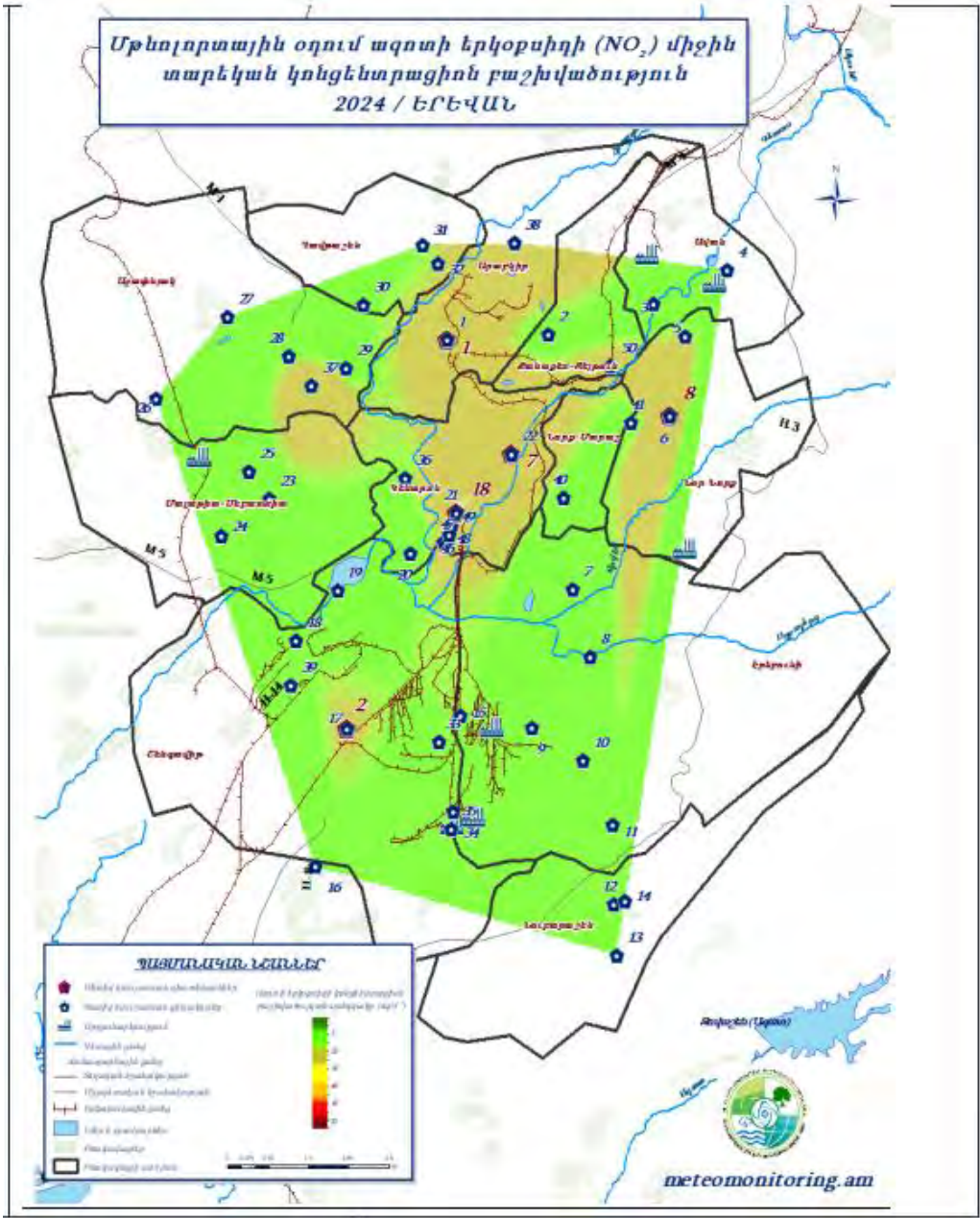

Գծապատկեր 23. Երևան քաղաքի մթնոլորտային օդում փոշու միջին ամսական կոնցենտրացիաներ 2023-2024թթ.

Գծապատկեր 24. Երևան քաղաքի մթնոլորտային օդում աղտոտիչների միջին տարեկան կոնցենտրացիայի փոփոխությունը և անշարժ աղբյուրներից վնասակար նյութերի արտանետումները

ՀՀ ՈՐՈՇ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐԻ ՄԹՆՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ՕԴՆ ԱՂՏՈՏՈՂ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ՖՈՆԱՅԻՆ ԿՈՆՑԵՆՏՐԱՅԻԱՆԵՐ (ՀՆԳԱՄՅԱ ՄԻՋԻՆ)

Քաղաք	Աղտոտող նյութ	Միջին հնգամյա կոնցենտրացիա (ֆոն), մգ/մ3
Երևան	Ազոտի երկօքսիդ	0.026
	Ծծմբի երկօքսիդ	0.017
	Ածխածնի օքսիդ	1.5
	Փոշի	0.142

Սույն հայտում նախատեսված միջոցառումների արդյունքում՝ օդային ավազանի աղտոտվածության լրացուցիչ ավելացում չի սպասվում:

3.3 Ջրային ռեսուրսներ

ՀՀ տարածքում ջրային ռեսուրսների ֆոնային աղտոտվածությունը նույնպես վերահսկվում է «ՀՄԿ» ՊՈԱԿ-ի կողմից, որի տվյալները 2024 թվականի ամփոփ տեղեկանքից բերված են ստորև:

ՀՀ կառավարության կողմից «Կախված տեղանքի առանձնահատկություններից՝ յուրաքանչյուր ջրավազանային կառավարման տարածքի ջրի որակի ապահովման նորմերը սահմանելու մասին» որոշմամբ (ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունվարի 27-ի N 75Ն որոշում) ՀՀ-ում մակերևութային ջրերի որակի գնահատման համակարգը ջրի քիմիական որակի յուրաքանչյուր ցուցանիշի համար տարբերակում է կարգավիճակի հինգ դաս՝ «գերազանց» (1-ին դաս), «լավ» (2-րդ դաս), «միջակ» (3-րդ դաս), «անբավարար» (4-րդ դաս) և «վատ» (5-րդ դաս): Ջրի քիմիական որակի ընդհանրական գնահատականը ձևավորվում է վատագույն որակ ցուցաբերող ցուցանիշի դասով:

ՀՀ տարածքում ջրերի կառավարումը կատարվում է 14 գետավազանային կառավարման տարածքների միջոցով:

Հրազդանի ջրավազանային կառավարման տարածք

Երևան քաղաքից ներքև՝ Դարբնիկ գյուղի մոտ, գետաբերանի և Գեղանիստ գյուղի մոտ հատվածներում ջրի որակը գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս): Երևան քաղաքից ներքև՝ Դարբնիկ գյուղի մոտ՝ պայմանավորված լուծված թթվածնով, ամոնիում, ֆոսֆատ իոններով, ընդհանուր անօրգանական ազոտով և ընդհանուր ֆոսֆորով, գետաբերանի հատվածում՝ ամոնիում իոնով, Գեղանիստ գյուղի մոտ հատվածում՝ նիտրիտ իոնով: Երևանյան լճի մուտքի մոտ հատվածում ջրի որակը գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս)՝ պայմանավորված ամոնիում, նիտրիտ, ֆոսֆատ իոններով և ընդհանուր ֆոսֆորով: Գետառ գետի ջրի որակը գետաբերանի հատվածում գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս)՝ պայմանավորված ամոնիում, նիտրիտ, ֆոսֆատ իոններով, ընդհանուր անօրգանական ազոտով և ընդհանուր ֆոսֆորով:

Նախատեսվող գործունեությունը ջրային ավազանի աղտոտվածությունը չի ավելացնի, քանի որ նախատեսված են անհրաժեշտ միջոցառումներ հնարավոր ազդեցությունների նվազեցմանն ուղղված:

3.4 Հողերի նկարագիրը

Հողերը

Տարածաշրջանում հանդիպում են հողածածկի հետևյալ տիպերը.

- ❖ Բաց շագանակագույն խճաքարային տեղ-տեղ կարբոնատային ցեմենտացած
- ❖ Կիսաանապատային գորշ խճաքարային տեղ-տեղ կարբոնատային
- ❖ Պլեոհիդրոմորֆ կապակցված մնացորդային ալկալիացած աղակալած:

3.5 Հողային ռեսուրսներ

Հասարակական շենքի նախագիծը ենթադրում է հողային աշխատանքների իրականացում: Ե/բ հիմքի տեղադրման համար կատարվելու է մոտ 28000մ³ ընդհանուր ծավալով հողային զանգվածի հանույթ և 11500 մ³ հետլիցք: Ավելցուկային 16500 խմ հողային զանգվածը կտեղափոխվի տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից հատկացված վայր:

Հողային ռեսուրսների պահպանության նպատակով՝

- Շինարարական նյութերը կտեղադրվեն բետոնապատ մակերեսի վրա,
- Շինարարական սարքավորումներից նավթանյութերի արտահոսքի հավանականությունը նվազեցնելու նպատակով, անհրաժեշտ է, որ այդ տարածքներում ապահովվի սարքավորումների և մեքենաների պատշաճ տեխնիկական վիճակ:
- Այն հատվածներում, որոնք նախատեսված են շինարարական տեխնիկայի տեխնիկական սպասարկման և կայանման համար պետք է տեղադրել ավագ կամ մանրախիճ: Այն դեպքերում, երբ մեքենաներից և սարքավորումներից կլինի վառելիքի և/կամ քսայուղերի արտահոսք, ապա պետք է փոված ավազը կամ մանրախիճը տեղափոխել համապատասխան աղբավայր և այն փոխարինել նորով:
- աշխատանքների ավարտից հետո կմաքրվեն բոլոր տարածքները և առաջացած թափոնները կտեղափոխվեն ինքնակառավարման մարմնի կողմից հատկացված աղբավայր,
- տարածքը կբարեկարգվի և կմաքրվի շինարարական աղբից:

3.6 Բուսական աշխարհ

Երևան քաղաքը գտնվում է Արարատյան դաշտավայրի հյուսիս-արևելյան մասում, չոր տափաստանային՝ կիսաանապատների տարրերով, լանդշաֆտային գոտում:

Երևանի ֆլորիստիկ շրջանի բուսականությունը օշինդրա-կիսաանապատային է վաղանցիկ կամ էֆեմերային բուսատեսաների գերակշռությամբ: Երևանյան լանդշաֆտի ամենաբնորոշ առանձնահատկությունն այն է, որ այստեղ բնականորեն չեն աճում ծառաբույսեր, բացառությամբ մի քանի կիսաթփերի: Հետևաբար, Երևանում ծառերն ու թփերը կարելի է աճեցնել միայն ոռոգման առկայությամբ:

Երևանյան լանդշաֆտում հանդիպում են բուսական համակեցությունների հետևյալ 2 ենթատիպերը՝ 1. Ֆրիգանա (Ժայռային բուսականություն), 2. Տոմիլյար (անապատային): Տարածքներին բնորոշ են հիմնականում կիսաանապատային բուսականության պետրոֆիլ տարրերակները, օշինդրա-էֆեմերային և հալոֆիլ, պսամոֆիլ անապատային բուսատեսակներով:

Գործունեության ենթակա տարածքում տարածված է կիսաանապատային գոտուն բնորոշ բազմամյա խոտի տեսքով խառը աճած բուսականություն, մասնավորապես՝ Սեզ սողացող (*E. repens*), Սեզ սանրանմանը (*E. cristatum*), Սեզ մազակիրը (*E. trichophora*), Սեզ միջինը (*E. intermedia*), Սեզ երկարավունը (*E. elongatum*):

Կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակներից տարածքում հնարավոր է հանդիպել Բուխինգերա անոթային տեսակը:

3.7 Կենդանական աշխարհ

Երևանի շրջանում կենդանական աշխարհը ներկայացված է գերազանցապես անապատային և կիսաանապատային լանդշաֆտներին բնորոշ տեսակներով:

Բնական լանդշաֆտների ֆաունան բազմազան է, այստեղ հանդիպում են՝ կաթնասունների շուրջ 20 տեսակ:

Տարածված են նաև կաթնասունների ֆաունայի ոչ ցանկալի ներկայացուցիչներ, մասնավորապես՝ սև և մոխրաույն առնետները, տնային մուկը: Թռչուններից հանդիպում են շուրջ 100 տեսակ, որոնց մեծ մասը բնադրում են:

Սողուններից հանդիպում են շուրջ 20 տեսակ, երկկենցաղներից հայտնի է 4 տեսակ: Երկկենցաղներից հանդիպում է լճային գորտը, սիրիական սխտորագորտը, կանաչ դոդոշը, մողեսներից՝ կլորագլխիկը, օձագլխիկը և երկարաոտ սցինկը, օձերից՝ կույր օձուկը, ռնգեղջյուր օձը: Բազմազան են թռչունները և միջատները: Թիթեռներից բնորոշ են սատիրները, խոշոր առագաստաթիթեռները:

Բնական լանդշաֆտներում բազմաթիվ են անողնաշարավոր կենդանիները: Առավել ուսումնասիրված են բզեզները, հայտնի է մոտ 500 տեսակ: Այլ միջատներից հայտնի են շուրջ 60 երկթև, 40 թաղանթաթևավոր, 130 թիթեռներ, 10-ից 20 տեսակ ուղղաթևեր, սարդեր, փափկամարմիններ, մոտ 30 տեսակ վահանակրեր և տզեր: Հրագդան գետում հանդիպում են ձկների 7 տեսակ:

Պետք է փաստել, որ դիտարկվող տարածքում և նրա հարակից տարածքներում արդեն իսկ առկա է մարդկային գործոնը, առկա է կառուցապատում, տրանսպորտային երթևեկություն, մեքենաների շարժ և աղմուկ, ինչի պարագայում կենդանատեսակների հանդիպելը քիչ հավանական է, կամ բացառվում է:

Կառուցապատման ենթակա տարածքը չի առնչվում Նորք-Մարաշ վարչական շրջանում գոյություն ունեցող մշակութային հուշարձանների, պահպանության ենթակա տարածքների հետ:

3.8 Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ

Տարածաշրջանի էկոհամակարգի, դրա բաղադրիչների, բուսական ու կենդանական տեսակների պահպանությունը, բնականոն զարգացումը, վերարտադրությունն ու կայուն օգտագործումն ապահովելու նպատակով տարբեր ժամանակահատվածներում տարածաշրջանում կազմակերպվել են մի շարք բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ (ԲՀՊՏ): Սակայն, այդ ԲՀՊՏ-ները գտնվում են նախատեսվող գործունեության տարածքից զգալի հեռավորության վրա, որտեղ դրանք չեն կարող կրել գործունեության ազդեցությունը: Այսպես մոտակա ԲՀՊՏ-ներն են՝

- «Էրեբունի» արգելոց՝ 15 կմ,
- «Խոսրովի անտառ» արգելոց՝ 25 կմ:

Բնության հուշարձաններ

- «Անանուն» սյունաձև բազալտներ քաղ. Երևան, Հրագդանի կիրճի ձախափնյա մասում, Մբ. Մարգիս եկեղեցու մոտ,
- «Անանուն» սյունաձև բազալտներ քաղ. Երևան, Հրագդանի կիրճի ձախափնյա մասում մանկական ե/գ տանող թունելի արմ ճակատամուտքի մոտ,

3.9 Պատմամշակութային հուշարձաններ

Այս հոդվածը ներկայացնում է Երևան քաղաքի Ավան վարչական շրջանի պատմության և մշակութային հուշարձանների ցանկը: Ցանկում ներառված է ընդամենը 179 հուշարձան (16 միավոր):

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համարաՆիշ	Նշան.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
Աշտարակ	մ.թ.ա. 2 հզ կես	հս-առեգորին	—	1.2/1	Հ	«Բերդի գլուխ» (Կալադաղ) բարձունքի և, հայտնաբերված 1984 թ.	Լուսանկար վերբեռնել
Բնակատեղի	մ.թ.ա. 6 դ. - մ.թ. 2 դ.	Գետառի աջ ափին, Ավանի Կաթողիկե եկեղ. հս	—	1.2/2	Հ		Լուսանկար վերբեռնել
Ավանի հյուսիսային գերեզմանոց	10-19 դդ.	Գետառի աջ ափին, Ավանի Կաթողիկե եկեղեցուց հս	—	1.2/2.1	Հ		Լուսանկար վերբեռնել
Մատուռ	12-14 դդ.		—	1.2/2.1.1	Հ		Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	10 դ.		—	1.2/2.1.2	Հ	հվ մասում, պահպանված է ստորին մասը, ընկած է գետնին	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	10 դ.		—	1.2/2.1.	Հ	կնտ. մասում,	Լուսանկար վերբեռնել

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համարանիշ	նշան.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
				3		եռատված	
Խաչքար	10-11 դդ.		—	1.2/2.1.4	Հ	հվ-ամ մասում, բեկորված	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	12-13 դդ.		—	1.2/2.1.5	Հ	կնտ. մասում, բեկորված, արձանագիր	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	12-13 դդ.		—	1.2/2.1.6	Հ	հվ-ամ մասում, բլրալանջին, պահպանված է 3/4 մասով	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	12-13 դդ.		—	1.2/2.1.7	Հ	հս մասում, պահպանված է միայն խաչազարդ պատվանդանը	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	12-13 դդ.		—	1.2/2.1.8	Հ	հվ մասում, պահպանված է ստորին ձախակողմյան մասը պոչուկով	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	12-13 դդ.		—	1.2/2.1.9	Հ	հս-ան մասում, պահպանված է ստորին կեսը	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	12-13 դդ.		—	1.2/2.1.10	Հ	հս-ամ մասում, պահպանված	Լուսանկար վերբեռնել

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համարանիշ	նշան.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
						ած Է վերին ձախակողմյան մասը	
Խաչքար՝ Տիրիկի	1221 թ.		—	1.2/2.1.11	Հ	պահպանված Է միայն պատվանդանը 2 կետով՝ գերեզմանոցի հս և հվ եզրերում	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	13 դ.		—	1.2/2.1.12	Հ	հս մասում, խաչազարդ պատվանդանի հարևանությամբ, արձանագիր	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանաքար	13 դ.		—	1.2/2.1.13	Տ	հս մասում, 1221 թ. խաչքարի պատվանդանի աջակողմյանը	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանաքար	16-17 դդ.		—	1.2/2.1.14	Տ	հս մասում, կանացի հարթաքանդակով	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանաքար	16-17 դդ.		—	1.2/2.1.15	Տ	հվ-ան մասում, քանդակազարդ	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանաքար	16-17դդ.		—	1.2/2.1.16	Տ	ան մասում, սեղանաձև, կենցաղային	Լուսանկար վերբեռնել

հուշար ձան	կառուցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համարա նիշ	նշ ա ն.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
						քանդակներով	
Տապանա քար	16-17 դդ.		—	1.2/2.1.17	S	իվ եզրին, մարդու հարթաքա նդակով	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանա քար	16-17 դդ.		—	1.2/2.1.18	S	իվ մասում, մարդու հարթաքա նդակով	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանա քար	16-17 դդ.		—	1.2/2.1.19	S	իվ մասում, մարդու հարթաքա նդակով	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանա քար	16-17 դդ.		—	1.2/2.1.20	S	իվ-ան մասում, մարդու հարթաքա նդակով	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանա քար	16-17 դդ.		—	1.2/2.1.21	S	իվ-ան մասում, մարդու հարթաքա նդակով, տեղահանվ ած	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանա քար	16-17 դդ.		—	1.2/2.1.22	S	իվ մասում, մարդու հարթաքա նդակով	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանա քար	16-17 դդ.		—	1.2/2.1.23	S	իվ մասում, մարդու հարթաքա նդակով	2.1.23&descriptionlang=hy&description=&lat=&lon= Լուսանկար վերբեռնել
Տապանա քար	16-17 դդ.		—	1.2/2.1.24	S	իվ մասում, մարդու հարթաքա նդակով,	Լուսանկար վերբեռնել

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համարանիշ	նշան.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
						տեղահանված	
Տապանաքար՝ Ուլուքաբի	1650 թ.		—	1.2/2.1.25	Հ	անեգրին, տեղահանված	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանաքար	17-18 դդ.		—	1.2/2.1.26	Տ	հվ մասում, օրորոցաձև, տեղահանված	Լուսանկար վերբեռնել
Բնակատեղի Ավան-Առինջ	մ.թ.ա. 3-1 հզ	Մարշալ Բաբաջանյան փ.	—	1.2/3	Հ	Ավան-Առինջ թաղամաս լճակի հս-ան և հվ-ամ ափերին	Լուսանկար վերբեռնել
Բնակելի տուն	20 դ. սկզբ	Մարշալ Խուդյակով փ. 97	—	1.2/4	Տ		Լուսանկար վերբեռնել
Բնակելի տուն Գևորգյանի	1912 թ.	Մարշալ Խուդյակով փ. 2-րդ նրբ. 17	—	1.2/5	Տ		Լուսանկար վերբեռնել
Ավանի կենտրոնական գերեզմանոց	5-20 դդ.	Ն. Սաֆարյան և Մարշալ Խուդյակով փ. միջև	—	1.2/6	Հ		Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	9-10 դդ.		—	1.2/6.1	Հ	գերեզմանատան կենտրոնական մասում	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	9-10 դդ.		—	1.2/6.2	Հ	գերեզմանատան	Լուսանկար վերբեռնել

հուշար ձան	կառու ցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համ արա նիշ	նշ ա ն.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
						կենտրոնա կան մասում, նախորդից քիչ հեռու	
Խաչքար	9-10 դդ.		—	1.2/6.3	Հ	հվ մասում	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	10 դ.		—	1.2/6.4	Հ	հվ-ամ մասում, պահպանվ ած Է վերին կեսը	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	10 դ.		—	1.2/6.5	Հ	կնտ մասում, պահպանվ ած Է ստորին մասը	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	10-11 դդ.		—	1.2/6.6	Հ	ամ մասում	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	10-11 դդ.		—	1.2/6.7	Հ	կնտ մասում, պահպանվ ած Է ստորին մասը	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	10-11 դդ.		—	1.2/6.8	Հ	աե մասում	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	11 դ.		—	1.2/6.9	Հ	հվ-աե մասում, վերին մասը ջարդված	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	11 դ.		—	1.2/6.10	Հ	ամ մասում, ընկած գետին	Լուսանկար վերբեռնել

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համարանիշ	նշան.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
Խաչքար	11 դ.		—	1.2/6.11	Յ	ամ մասում, պահպանված է վերին մասը թռչնապատկերներով	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	12 դ.		—	1.2/6.12	S	ամ մասում, բեկոր	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	12 դ.		—	1.2/6.13	S	կնտ մասում, պահպանված է ստորին մասը	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	12-13 դդ.		—	1.2/6.14	S	աե մասում, երկաստիճան պատվանդանին, պահպանված է ստորին մասը	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	12-13 դդ.		—	1.2/6.15	S	հվ մասում, պատվանդանին, վերին մասը ջարդված	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	12-13 դդ.		—	1.2/6.16	S	ամ մասում, պատվանդանին, պահպանված է ստորին մասը	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	12-13 դդ.		—	1.2/6.17	S	ամ մասում, պահպանված է ստորին	Լուսանկար վերբեռնել

հուշար ձան	կառու ցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համ արա նիշ	նշ ա ն.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
						մասը	
Խաչքար Սարգսի	1204 թ.		—	1.2/6.18	Հ	ամ մասում	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	13 դ.		—	1.2/6.19	Հ	հվ-ան մասում, պատվանդ անիւ, իրար կողքի կանգնեցվ ած խաչքարեր ից ձախակողմ յանը	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	13 դ.		—	1.2/6.20	Հ	հվ-ան մասում, պատվանդ անիւ, իրար կողքի կանգնեցվ ած խաչքարեր ից աջակողմ յանը	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	13 դ.		—	1.2/6.21	Հ	հվ մասում, պատվանդ անով, թեք ագուցված	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	13 դ.		—	1.2/6.22	Տ	ամ մասում. պատվանդ անը վերածվում է եռանկյուն ածև տապանաք արի, պահպանվ	Լուսանկար վերբեռնել

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համարանիշ	նշան.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
						ած Է խաչքարի ստորին մասը	
Խաչքար	13 դ.		—	1.2/6.23	S	կնտ մասում, քանդակված քարաբեկորի վրա	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	13 դ.		—	1.2/6.24	S	կնտ մասում	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	13 դ.		—	1.2/6.25	S	հվ մասում, պահպանված Է ստորին մասը	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	13 դ.		—	1.2/6.26		հվ մասում, տեղաշարժված	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	13 դ.		—	1.2/6.27	S	հվ մասում, պահպանված Է ստորին մասը պոչուկով	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	15 դ.		—	1.2/6.28	S	հվ-ամ կողմում, պահպանված Է վերին մասը	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար՝ Մուլբանշահի, Վարժելի և ծնողների	15 դ.		—	1.2/6.29	Հ	կնտ մասում	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար՝ Խերխաթո	1466 թ.		—	1.2/6.30	Հ	աե մասում, տեղահանվ	Լուսանկար վերբեռնել

հուշար ձան	կառու լցվա ծ	վայր, հասցե	կոորդ.	համ արա նիշ	նշ ա ն.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
Լնի						ած	
Խաչքար	1471 թ.		—	1.2/6.31	Յ	կնտ մասում, վարդագույ ն տուֆե պատվանդ անիև կանգնեցվ ած զույգ խաչքարեր ից աջակողմյ անը	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	1486 թ.		—	1.2/6.32	Յ	հս մասում, Երևան - Գառնի ճանապար հի եզրին	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար՝ Նեփամատ Աղայի	1507 թ.		—	1.2/6.33	Յ	հս մասում, իրար կողքի կանգնեցվ ած զույգ խաչքարեր ից աջակողմյ անը	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար՝ Թահայի	1571 թ.		—	1.2/6.34	Յ	հս մասում, իրար կողքի կանգնեցվ ած զույգ խաչքարեր ից ձախակողմ յանը	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	1573 թ.		—	1.2/6.35	Յ	հս մասում, իրար կողքի կանգնեցվ ած 3	Լուսանկար վերբեռնել

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համարանիշ	նշան.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
						խաչքարերից մեջտեղինը	
խաչքար՝ Ազարիայի և այլոց	1590 թ.		—	1.2/6.36	Յ	կնտ մասում, իրար կողքի կանգնեցված խաչքարերից ծախից 3-րդը	Լուսանկար վերբեռնել
խաչքար	1591 թ.		—	1.2/6.37	Յ	հվ-ամ մասում	Լուսանկար վերբեռնել
խաչքար	16 դ.		—	1.2/6.38	Յ	2-րդ աշխարհա մարտում զոհված ավանցիների հուշարձանից 100 մ հվ ընդհանուր պատվանդանին կանգնեցված զույգ խաչքարերից ծախակողմյանը. վերնամասը երկթեք կտրված	Լուսանկար վերբեռնել
խաչքար՝ Թովթարի	16 դ.		—	1.2/6.39	Յ	կենտրոնա կան մասում, պահպանված է վերնամասը	Լուսանկար վերբեռնել

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համարանիշ	նշան.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
Խաչքար՝ Սարգսի, Ազարիայի և Մարգարիտի	16 դ.		—	1.2/6.40	Հ	հվ մասում	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար՝ Ստեփանոսի	16 դ.		—	1.2/6.41	Հ	հվ-ամ մասում. պատվանդանին, իրար կողքի կանգնեցված խաչքարերից ճախակողմյանը կազմող՝ Գուրգեն	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար՝ Հապիպ Սուլթանի	16 դ.		—	1.2/6.42	Հ	հվ մասում, իրար կողքի կանգնեցված խաչքարերից աջակողմյանը կազմող՝ Գրիգոր	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	16 դ.		—	1.2/6.43	Հ	հվ-ամ մասում	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	16 դ.		—	1.2/6.44	Հ	հվ-ամ մասում, պահպանված է ստորին մասը վարդյակով	Լուսանկար վերբեռնել

հուշար ձան	կառու լցվա ծ	վայր, հասցե	կոորդ.	համ արա նիշ	նշ ա ն.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
Խաչքար	16 դ.		—	1.2/6.45	Հ	հվ-ամ մասում, պահպանվ ած է միջին մասը, տեղափոխ ված	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	16-17 դդ.		—	1.2/6.46	Հ	կնտ մասում, վերին մասը ջարդված, իրար կողքի կանգնեցվ ած խաչքարեր ից ծախից 1-ինն է	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	16-17 դդ.		—	1.2/6.47	Հ	կնտ մասում, վերին մասը ջարդված, իրար կողք կանգնեցվ ած խաչքարեր ից ծախից 2-րդն է	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	16-17 դդ.		—	1.2/6.48	Հ	առ մասում	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	16-17 դդ.		—	1.2/6.49	Հ	հվ մասում, պատվանդ անով, վերին մասը ջարդված	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար՝ Կիրակոսի	17 դ.		—	1.2/6.50	Հ	կնտ մասում, պահպանվ	Լուսանկար վերբեռնել

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համարանիշ	նշան.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
և Շամիրի						աճ է վերին մասը	
Կորթոլ	5-6դդ.		—	1.2/6.51	Հ	աե մասում	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանաքար	13 դ.		—	1.2/6.52	Տ	հվ մասում, հարթ, խաչապատկերով	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանաքար	13 դ.		—	1.2/6.53 :	Տ	հվ սասում, երկթեք ավարտով	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանաքար	13 դ.		—	1.2/6.54 :	Տ	հվ մասում, երկթեք ավարտով	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանաքար Ամիրգուլի	1462 թ.		—	1.2/6.55 :	Հ	կնտ մասում	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանաքար Հովհաննեսի, Համբարձումի և Գավառեցի Մելիքսերերեցի	1581 թ.		—	1.2/6.56 :	Հ	հվ-ամ մասում	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանաքար	16 դ.		—	1.2/6.57 :	Հ	հվ-ամ մասում, կազմող՝ Մելիքսեր	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանաքար	16 դ.		—	1.2/6.58 :	Հ	հվ-ամ մասում, օրորոցաձև	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանաքար	16 դ.		—	1.2/6.59	Հ	հվ մասում, Հապիպ	Լուսանկար վերբեռնել

հուշար ձան	կառու լցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համ արա նիշ	նշ ա ն.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
քար				։		սուլթանի խաչքարի դիմաց	
Տապանա քար Ազարիայի	16 դ.		—	1.2/6.60 ։	Հ	կնտ մասում, ուղղանկյու նաձև	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանա քար	16 դ.		—	1.2/6.61 ։	Հ	ամ մասում, ուղղանկյու նաձև	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանա քար Մարտիրո սի	16-17 դդ.		—	1.2/6.62 ։	Հ	կնտ մասում	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանա քար	16-17 դդ.		—	1.2/6.63 ։		հվ-աե մասում, մարդու հարթաքա նդակով	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանա քար	16-17 դդ.		—	1.2/6.64 ։	Հ	ամ մասում, մարդու հարթաքա նդակով	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանա քար	16-17 դդ.		—	1.2/6.65 ։	Հ	ամ մասում, մարդու հարթաքա նդակով	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանա քար	16-17 դդ.		—	1.2/6.66 ։	Հ	ամ մասում, մարդու հարթաքա նդակով	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանա քար	16-17 դդ.		—	1.2/6.67 ։	Հ	ամ մասում, մարդու հարթաքա նդակով	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանա քար	16-17 դդ.		—	1.2/6.68 ։	Հ	ամ մասում, մարդու հարթաքա	Լուսանկար վերբեռնել

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համարա նիշ	նշան.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
						Նդակով	
Տապանաքար	16-17 դդ.		—	1.2/6.69 :	Հ	հվ-ան մասում, մարդու հարթաքա Նդակով	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանաքար	16-17 դդ.		—	1.2/6.70 :	Հ	ամ մասում, մարդու հարթաքա Նդակով	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանաքար	16-17 դդ.		—	1.2/6.71 :	Հ	կնտ մասում, զարդաքանդակ խաչապատկերով, օրորոցաձև	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանաքար Խասփուշի	1610 թ.		—	1.2/6.72	Հ	ամ մասում	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանաքար Նուբարի	1645 թ.		—	1.2/6.73	Հ	ամ մասում	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանաքար Գուլամիրի	1653 թ.		—	1.2/6.74	Հ	ամ մասում, օրորոցաձև	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանաքար Սիմեոնի	1656 թ.		—	1.2/6.75	Հ	ան մասում, գետնաթաղ	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանաքար	17 դ.		—	1.2/6.76	Հ	ան մասում, պատկերազարդ, օրորոցաձև	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանաքար	1796 թ.		—	1.2/6.77	Հ	ամ մասում	Լուսանկար վերբեռնել

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համարա նիշ	նշան.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
Քար Շահգամա նի							
Տապանա քար Մարկոսի	1799 թ.		—	1.2/6.78	Հ	ամ մասում, օրորոցածե	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանա քար Մովսես Կարապե տովի	1837 թ.		—	1.2/6.79	Հ	ամ մասում	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանա քար	18-19 դդ.		—	1.2/6.80	Հ	ամ մասում, պատկերա գարդ, օրորոցած և	Լուսանկար վերբեռնել
Հուշարձա ն Երկրորդ աշխարհա մարտում զոհված ավանցիկ երին	1976 թ.		—	1.2/6.81	Տ	ճարտ.՝ Ս. Քյուրբչյան, քանդ.՝ Ե. Վարդանյա ն, ամ եզրին	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանա քար	16 դ.	Ն. Սաֆարյա ն և Մարշալ Խուդյակո վ փ. միջև, Ավանի կնտ. գերեզմա նոցի հիմնակա ն հատված ի կենտր. մասում	—	1.2/6.82	Հ	ուղղանկյու նաձև, քանդակազ արդ.	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանա	16-17	Ն.	—	1.2/6.83	Հ	ուղղանկյու	Լուսանկար վերբեռնել

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համարանիշ	նշան.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
քար	դդ.	Սաֆարյան և Մարշալ Խուդյակով փ. միջև, Ավանի կնտ. գերեզմանոցի հիմնական հատվածի կենտր. մասում				Նաձև, քանդակազարդ	
Տապանաքար	16-17 դդ.	Ն. Սաֆարյան և Մարշալ Խուդյակով փ. միջև, Ավանի կնտ. գերեզմանոցի հիմնական հատվածի ան մասում	—	1.2/6.84	Հ	ուղղանկյուն Նաձև, քանդակազարդ	Լուսանկար վերբեռնել
Դամբարանադաշտ	մ.թ.ա. 4 հզ, 2 կես - 2 հզ	Դուրյան և Չարենց թաղամասերից 150 մ ան	—	1.2/7	Հ	հայտնաբերված 1988 թ.	Լուսանկար վերբեռնել
Դամբարան-1	մ.թ.ա. 3 - 2 հզ		—	1.2/7.1	Հ	դամբարանադաշտի հվ-ամ եզրին, հայտնաբերված 1988 թ.	Լուսանկար վերբեռնել

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համարա նիշ	նշան.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
Դարպաս	19 դ. վրջ - 20 դ. սկզբ	Մարշալ Խուդյակո վի փ. 110	—	1.2/8	Հ	բնակելի տան դարպաս	Լուսանկար վերբեռնել
Դարպաս	1907 թ.	Մարշալ Խուդյակո վի փ. 1- ին նրբ. 13	—	1.2/9	Հ	բնակելի տան դարպաս	Լուսանկար վերբեռնել
Եկեղեցական համալիր Ավանի Սբ. Աստվածածին (Կաթողիկե, Ծիրանավոր)	6-7 դդ. 17 դ.	Մարշալ Խուդյակո վի փ. 2- րդ նրբ.	40°12'54" հս.. լ. 44°34'19" ավ. ե. HGR0	1.2/10	Հ		Լուսանկար վերբեռնել
Սուրբ Աստվածածին Կաթողիկե Ծիրանավոր եկեղեցի	591-602 թթ.	—	—	1.2/10.1	Հ		 Լուսանկար վերբեռնել
Վիշապաբար	մ.թ.ա. 2 հզ	—	—	1.2/10.1 .1	Հ	Եկղ-ցու ամ մուտքի բարավորն է	 Լուսանկար վերբեռնել
Գերեզմանոց	17-18 դդ.	—	—	1.2/10.2	Հ		 Լուսանկար

հուշար ձան	կառու լցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համ արա նիշ	նշ ա ն.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
							վերբեռնել
Խաչքար Նինարի	1191 թ.		—	1.2/10.2 .1	Հ	այժմ եկղ- ցու ներսում	 վերբեռնել Լուսանկար
Խաչքար	13 դ.		—	1.2/10.2 .2	Հ	այժմ եկղ- ցու ներսում	 վերբեռնել Լուսանկար
Խաչքար	17 դ. սկզբ		—	1.2/10.2 .4	Հ	ամ մուտքի մոտ, միևնույն պատվանդ անիս ամրացված զույգ խաչքարեր ից ծախակողմ յանը	 վերբեռնել Լուսանկար

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համարա նիշ	նշան.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
Կոթող	6-7 դդ.		—	1.2/10.2.5	Հ	այժմ եկղ- ցու ներսում	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանա քար	1666 թ.		—	1.2/10.2.6	Հ	այժմ եկղ- ցու ներսում	Լուսանկար վերբեռնել
Պալատ Կաթողիկո սական	6-7 դդ.		—	1.2/10.3	Հ	եկղ-ցու հս կողմում	Լուսանկար վերբեռնել
Սուրբ Աստվածա ծին եկեղեցակ ան համալիր	4-7 դդ., 13-14 դդ.	Ն. Սաֆարյա ն փ.	40°12'45" հս. լ. 44°34'40" ալ. ե. HGR0	1.2/11	Հ	այգիների մեջ, Սբ. Հովհաննես եկղ-ուց հս- ան	 Լուսանկար վերբեռնել
Սուրբ Աստվածա ծին եկեղեցի	4-7 դդ. 13-14 դդ.		—	1.2/11.1	Հ		 Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	13-14 դդ.		—	1.2/11.1.1	Հ	հենած եկղ- ցու խորանի պատին	 Լուսանկար վերբեռնել
Գավիթ	13-14 դդ.		—	1.2/11.2	Հ	ավերված, պահպանվ ած հատվածա	 Լուսանկար

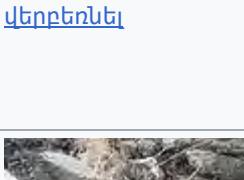
հուշար ձան	կառուցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համարա նիշ	նշ ա ն.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
						բար	վերբեռնել
Գերեզմանոց	5-6 դդ., 13-17 դդ.,		—	1.2/11.3	Հ	Եկեղեցու շուրջը	 վերբեռնել Լուսանկար
Խաչքար	վաղ մջնդ.		—	1.2/11.3 .1	Հ	պահպանված է 3/4 մասով	 վերբեռնել Լուսանկար
Խաչքար	վաղ մջնդ.		—	1.2/11.3 .2	Հ	պահպանված է 2/3 մասով	 վերբեռնել Լուսանկար
Խաչքար	վաղ մջնդ.		—	1.2/11.3 .3	Հ	պահպանված է 2/3 մասով	 վերբեռնել Լուսանկար

հուշար ձան	կառուցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համարա նիշ	նշան.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
Խաչքար	10 դ.		—	1.2/11.3.4	Հ	որմաքարի վրա	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար Հովսեփի	1323 թ.		—	1.2/12.3.5	Հ	եկղ-ցու մուտքից աջ	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	16-17 դդ.		—	1.2/11.3.6	Հ	որմաքարի վրա	11.3.6&descriptionlang=hy&description=&lat=&lon= Լուսանկար վերբեռնել
Կոթող	5-6 դդ.		—	1.2/11.3.7	Հ	պատվանդանից ընկած	11.3.7&descriptionlang=hy&description=&lat=&lon= Լուսանկար վերբեռնել
Տապանա քար Մելիքի և Դարասլա	1289 թ.		—	1.2/11.3.8	Հ		

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համարանիշ	նշան.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
նի							11.3.8&descriptionlang=hy&description=&lat=&lon= Լուսանկար վերբեռնել
Տապանաքար	14-15 դդ.		—	1.2/11.3.9	Հ	պատկերազարդ.	11.3.9&descriptionlang=hy&description=&lat=&lon= Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	վաղ միջնադար	Ն. Սաֆարյան փ., Ավանի Սբ. Աստվածածին կիսավեր եկեղեցու գերեզմանոցում	—	1.2/11.3.10	Հ	պահպանվել է 2/3-ը	Լուսանկար վերբեռնել
Սուրբ Աստվածածին եկեղեցի (Ավանի ծխական եկեղեցի)	17-19 դդ.	Ավանի 14-րդ փ. 4-րդ նրբ.	—	1.2/12	Հ	1968 թ. կատարվել են վերականգնման և ամրացման աշխատանքներ	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	13 դ.		—	1.2/12.1	Հ	եկղ-ցու ամ ճակատին, մուտքից վերև	Լուսանկար վերբեռնել
Գերեզմանոց	5-19 դդ.		—	1.2/12.2	Հ	եկղ-ցու շուրջ	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	15-16 դդ.		—	1.2/12.2.1	Հ	կազմող՝ Մելքիսեթ քահանա, եկղ-ցու հս պատի	Լուսանկար վերբեռնել

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համարանիշ	նշան.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
						տակ	
Խաչքար Սարինի	16 դ.		—	1.2/12.2.2	Յ	Եկղ-ցու հվ պատի տակ	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար Մահտեսի Գոհարի	1598 թ.		—	1.2/12.2.3	Յ	Եկղ-ցու հվ պատի տակ	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար Խանփարի և Չաքարի	1600 թ.		—	1.2/12.2.4	Յ	Եկղ-ցու հվ պատի տակ	12.2.4&descriptionlang=hy&description=&lat=&lon= Լուսանկար վերբեռնել
Կոթող	5-6 դդ.		—	1.2/12.2.5	Յ	պահպանված է պատվանդանը, որին փորագրված է 1435 թ. Նվիրատվական արձանագրություն (Ավանի տանուտերերի և Փոխրիկի) Եկղ-ցու հս պատի տակ	12.2.5&descriptionlang=hy&description=&lat=&lon= Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	16 դ.	Ավանի 14 փ., 4-րդ նրբ., Սբ. Աստվածածին (ծխական) Եկեղեցու հս պատի տակ, կոթողի արձանագիր	—	1.2/12.2.6	S	պահպանվել է ստորին կեսը	Լուսանկար վերբեռնել

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համարանիշ	նշան.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
		պատվանդանի մոտ, գերեզմանոցում					
Խաչքար	16-17 դդ.	Ավանի 14 փ., 4-րդ. նրբ., Սբ. Աստվածածին (ծխական) եկեղեցու հս պատի տակ, կոթողի արձանագիր պատվանդանի մոտ, գերեզմանոցում	—	1.2/12.2.7	S	պահպանվել է ստորին կեսը	Լուսանկար վերբեռնել
Սուրբ Հովհաննես և եկեղեցի	5-6 դդ.	Ն. Սաֆարյան փ.	40°12'44" հս.. լ. 44°34'40" ալվ. ե. HGR0	1.2/13	Հ		 Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար Նորճիկի	15-16 դդ.		—	1.2/13.1	Հ	բեմի վրա, տեղափոխված Ավանի կենտրոնական գերեզմանոցից	 Լուսանկար վերբեռնել

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համարանիշ	նշան.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
Որմանակար «Դանիելը առյուծների խմբում»	5-6 դդ.		—	1.2/13.2	Յ	հս պատին, թաղի 1-ին շարքի գոգավոր քարին	 վերբեռնել Լուսանկար
Որմանակար «Ձուկ»	5-6 դդ.		—	1.2/13.3	Յ	հս պատին, բեմի վրա դրված քարին	 վերբեռնել Լուսանկար
Գերեզմանոց	5-17 դդ.		—	1.2/13.4	Յ	եկդ-ցու աե և հվ կողմերում	 վերբեռնել Լուսանկար
Խաչքար	13-14 դդ.		—	1.2/13.4.1	Յ	եկդ-ցուց ամ	 վերբեռնել Լուսանկար
Խաչքար	13-14 դդ.		—	1.2/13.4.2	Յ	եկդ-ցուց ամ	 վերբեռնել Լուսանկար

հուշար ձան	կառու լցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համ արա նիշ	նշ ա ն.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
Խաչքար	13-14 դդ.		—	1.2/13.4 .3	Հ	Եկղ-ցուց ամ	 Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար Լույսի և Շաքարի աթունի	1297 թ.		—	1.2/13.4 .4	Հ	որմնափակ , եկղ-ցու հս-աե անկյունում	 Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	1451 թ.		—	1.2/13.4 .5	Հ	Եկե-ցու աե կողմում, Եկղ-ուց մոտ 30 մ հեռու	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	16 դ.		—	1.2/13.4 .6	Հ	կազմող՝ Մելիքսեթ	Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար Մարիանի	1610 թ.		—	1.2/13.4 .7	Հ	տեղափոխ վել է կենտրոնա կան գերեզմանո ցից	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանա քար Գրիգորես ի	1282 թ.		—	1.2/13.4 .8	Հ	Եկղ-ուց 20 մ ամ	Լուսանկար վերբեռնել

հուշար ձան	կառուցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համարա նիշ	նշ ա ն.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
Տապանա քար	14 դ.		—	1.2/13.4 .9	Հ	արձանագի ր, հս պատի տակ	 Լուսանկար վերբեռնել
Տապանա քար Պարոն Շնահվորի	1301 թ.		—	1.2/13.4 .10	Հ	արձանագի ր, հս պատի տակ	Լուսանկար վերբեռնել
Տապանա քար	14-15 դդ.		—	1.2/13.4 .11	Տ	կոթողների դիմաց	 Լուսանկար վերբեռնել
Տապանա քար	16-17 դդ.		—	1.2/13.4 .12	Տ	Եկղ-ցու հս պատի տակ, մարդու հարթաքա նդակով	 Լուսանկար վերբեռնել
Կոթող	5-6 դդ.		—	1.2/13.4 .13	Հ	Եկղ-ցու հս պատի աե անկյան մոտ	 Լուսանկար վերբեռնել

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե	կոորդ.	համարանիշ	նշան.	հավելյալ նշումներ	պատկեր
Կորթոլ	5-6 դդ.		—	1.2/13.4.14	Հ	եկղ-ցու հս պատի աե անկյան մոտ	 Լուսանկար վերբեռնել
Խաչքար	10 դ.	Ավանի 14-րդ փ. 4-րդ նրբ. 10	—	1.2/14	Հ	Թուխ Մանուկ Նորաշեն սրբատեղում, տեղափոխված Ավանի հս գերեզմանոցից՝ 1970-ական թթ.	Լուսանկար վերբեռնել
Հուշարձան «Վահագն Վիշապաբաղ»	1964 թ.	Սևանի խճ. սկզբնամասում	—	1.2/15	Հ	ճարտ.՝ Ռ. Իսրայելյան, քանդ.՝ Ա. Հարությունյան	Լուսանկար վերբեռնել
Քաղաքի մուտք. Երևանի հյուսիսային մուտքը	1987 թ.	Սևանի խճ. սկզբնամասում, Ավան - Քանաքեռ ճամփաբաժանում	—	1.2/16	Տ	ճարտ.՝ Գ. Ղամբարյան	Լուսանկար վերբեռնել

3.10 Աղմուկ և թրթռում:

Շինարարության ընթացքում աղմուկի և թրթռումների մակարդակը կապված է լինելու շինարարական տեխնիկայի, սարքավորումների և տրանսպորտային միջոցների աշխատանքի հետ: ՀՀ-ում աղմուկի մակարդակը կանոնակարգվում է համաձայն՝ ՀՀ Առողջապահության նախարարի 2002թ. մարտի 6-ի՝ «ԱՂՄՈՒԿՆ ԱՇԽԱՏԱՏԵՂԵՐՈՒՄ, ԲՆԱԿԵԼԻ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՇԵՆՔԵՐՈՒՄ ԵՎ ԲՆԱԿԵԼԻ ԿԱՌՈՒՑԱՊԱՏՄԱՆ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐՈՒՄ» N2-III-11.3 ՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ՆՈՐՄԵՐ N2-III-11.3 ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ

ՄԱՍԻՆ N 138 հրամանի և ՀՀ Քաղաքաշինության նախարարի 2014թ. մարտի 17-ի՝ ՀՀՇՆ 22-04-2014 «ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱՂՄՈՒԿԻՑ» ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՆՈՐՄԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻ 2001 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 1-Ի N 82 ՀՐԱՄԱՆՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ N79-Ն հրամանի պահանջներին համապատասխան: Ավտոմեքենաների և սարքավորումների աշխատատեղերում աղմուկի մակարդակը 80 դԲ (A) գերազանցելու դեպքում աշխատողները պետք է օգտագործեն անհատական պաշտպանական միջոցներ (զլխարկներ, ականջակալներ և այլն): Բնակավայրերի համար աղմուկի սահմանված թույլատրելի մակարդակը ցերեկային ժամերի համար կազմում է 55 դԲ (A), կամ ֆոնային մակարդակի ոչ ավել քան 3 դԲ (A) ավելացում: Հաշվի առնելով շինարարական աշխատանքների կարճաժամկետ բնույթը, աշխատակիցների վրա աղմուկի ազդեցությունը կրելու է կարճատև և ժամանակավոր բնույթ:

Աղմուկի մակարդակը նվազեցնելու նպատակով հաշվետվությունում նախատեսվում են համապատասխան բնապահպանական միջոցառումներ, որոնց կիրառման դեպքում շինարարական աղմուկի և թրթռումների մակարդակը շինհրապարակին հարակից տարածքում չի գերազանցի ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված նորմերը:

Աղմուկից պաշտպանվող օբյեկտ են հանդիսանում հարակից բնակելի շենքերը, որոնց պատերը, երկշերտ պատուհանները արդեն իսկ կրում են աղմուկի մեկուսիչի դեր:

Աղմուկի հիմնական աղբյուր են հանդիսանում շինարարության սկզբում հողային աշխատանքների իրականացնելիս 2 էքսկավատորներ և 1 կռունկ, իսկ շենքերի կառուցման ընթացքում 3 ամրակապովի և մեկ ավտոմոբիլային կռունկ: Հաշվարկը առված է ենթադրելով, որ այս շին.տեխնիկան շահագործվում միաժամանակ յուրաքանչյուր շինարարության փուլում՝ աղմուկի առավելագույն արժեքը հաշվարկելու համար:

Աղմուկի մակարդակի հաշվարկը կատարվել է համաձայն ՀՀՇՆ22-04-2014 «ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱՂՄՈՒԿԻՑ» շինարարական նորմերի: Հաշվարկները կատարված են հետևյալ բանաձևով՝

$$L = L_w + 10 \cdot \lg \left(\frac{\chi \Phi}{\Omega r^2} + \frac{4}{kB} \right)$$

Հողային աշխատանքների փուլ

Ելակետային տվյալներ

- Էքսկավատորի CAT 320 ձայնային հզորություն (L_{w1})՝ 99 դԲ
- Կռունկ LIEBHERR LTM 1100-4.2 ձայնային հզորություն (L_{w2})՝ 100 դԲ
- Հեռավորություն (r)՝ 50 մետր

Հաշվարկի համար անհրաժեշտ գործակիցներ

- $\chi = 1$ (մոտ դաշտի ազդեցության գործակից)
- $\Phi = 1$ (աղմուկի ուղղվածության գործոն՝ համաչափ ճառագայթման համար)
- $\Omega = 2\pi$ (կիսագունդային ճառագայթման տարածություն բացօթյա տարածքի համար)
- $k = 1$ (ձայնային դաշտի հավասարաչափ բաշխման խախտման գործակից)
- $B = 200$ (սենյակի ձայնագիտական հաստատունը՝ մ²)

Յուրաքանչյուր սարքավորման աղմուկի մակարդակը հետևյալն է՝

- Էքսկավատորի աղմուկի մակարդակ՝ $L_{w1} = 99 + 10 \cdot \log_{10} ((1 \cdot 1 / (2 \cdot \pi \cdot 50^2)) + 4 / 1 \cdot 200) = 99 + 10 \cdot (-16.98) = 82.02$ դԲ

- Կոունկի աղմուկի մակարդակ՝ $L_{w2} = 100 + 10 \cdot \log_{10} ((1 \cdot 1/(2/\pi \cdot 50^2) + 4/1 \cdot 200) = 100 + 10 \cdot (-16.98) = 83.02$ դԲ

Աղմուկի մակարդակների համատեղումը հետևյալն է՝

Երբ մի քանի աղմուկի աղբյուրներ կան, դրանք համադրում ենք հետևյալ բանաձևով՝

$$LA_{էկվ} = 10 \cdot \log_{10} (2 \cdot 10^{\{82.02/10\}} + 10^{\{83.02/10\}}) = 10 \cdot \log_{10} (2 \cdot 10^{\{8.202\}} + 10^{\{8.302\}}) = 87.15 \text{ դԲ}$$

Այսպիսով, շինարարական հրապարակում հողային աշխատանքների ժամանակ երկու էքսկավատոր և մեկ կոունկ միաժամանակ աշխատանելու դեպքում համակցված աղմուկի մակարդակը 50 մետր հեռավորության վրա կազմում է 87.15 դԲ:

Շենքերի կառուցման փուլ

Ելակետային տվյալներ

- Կոունկ QTZ 160 ձայնային հզորություն (L_{w1})՝ 105 դԲ
- Հեռավորություն (r)՝ 50 մետր

Հաշվարկի համար անհրաժեշտ գործակիցներ

- $\chi = 1$ (մոտ դաշտի ազդեցության գործակից)
- $\Phi = 1$ (աղմուկի ուղղվածության գործոն՝ համաչափ ճառագայթման համար)
- $\Omega = 2\pi$ (կիսագունդային ճառագայթման տարածություն բացօթյա տարածքի համար)
- $k = 1$ (ձայնային դաշտի հավասարաչափ բաշխման խախտման գործակից)
- $B = 200$ (սենյակի ձայնագիտական հաստատունը՝ մ²)

Յուրաքանչյուր սարքավորման աղմուկի մակարդակը հետևյալն է՝

- Կոունկ աղմուկի մակարդակ՝ $L_{w1} = 105 + 10 \cdot \log_{10} ((1 \cdot 1/(2/\pi \cdot 50^2) + 4/1 \cdot 200) = 105 + 10 \cdot (-16.98) = 88.02$ դԲ

Աղմուկի մակարդակների համատեղումը հետևյալն է՝

Երբ մի քանի աղմուկի աղբյուրներ կան, դրանք համադրում ենք հետևյալ բանաձևով՝

$$LA_{էկվ} = 10 \cdot \log_{10} (3 \cdot 10^{\{88.02/10\}}) = 10 \cdot \log_{10} (3 \cdot 10^{\{8.802\}}) = 92.79 \text{ դԲ}$$

Այսպիսով, շինարարական հրապարակում հողային աշխատանքների ժամանակ երեք կոունկ միաժամանակ աշխատանելու դեպքում համակցված աղմուկի մակարդակը 50 մետր հեռավորության վրա կազմում է 92.79 դԲ:

Շինհրապարակը լինելու է ցանկապատված: Ցանկապատի նյութի խտությունը 200 կգ/մ³: Ցանկապատը հանդիսանում է միաժամանակ նաև աղմուկից պաշտպանման էկրան:

Պաշտպանիչ էկրանի արդյունավետությունը հաշվարկում են հետևյալ բանաձևով.

$$L_{աղ} = 23 \cdot \lg m_t - 10 \text{ դԲ, երբ } m \geq 200 \text{ կգ/մ}^3$$

$$L_{աղ} = 13 \cdot \lg m_t - 13 \text{ դԲ, երբ } m \leq 200 \text{ կգ/մ}^3$$

Որտեղ $m_t = K \cdot m$ - մակերեսի խտության էկվիվալենտն է,

m - մակերեսի խտությունն է, կգ/մ³,

K - գործակից է, որի հաշվի է առնում մետաղական պատնեշի խտությունը, որը 7850 կգ/մ³

$$m_t = 7850 \cdot 1 = 7850$$

$$L_{աղ} = 23 \cdot \lg m_t - 13 = 23 \cdot \lg(7850) - 13 = 23 \cdot 3.894 - 10 = 89.562 - 10 = 79.56 \text{ դԲ}$$

Շինարարական հրապարակից դուրս աղմուկի մակարդակը կազմում է՝

Հողային աշխատանքների փուլ

$$LA_{տար} = LA_{էկվ} - L_{աղ} = 87.15 - 79.56 = 7.59 \text{ դԲ}$$

Շենքերի կառուցման փուլ

$$LA_{տար} = LA_{էկվ} - L_{աղ} = 92.79 - 79.56 = 13.23 \text{ դԲ}$$

Մոտակա բնակելի շինությունների ներսում աղմուկի մակարդակը հողային աշխատանքների փուլում կկազմի 7.59 դԲ, իսկ շենքերի կառուցման փուլում՝ 13.23 դԲ, ինչը նորմայից բավականին ցածր է:

Աշխատանքները իրականացվելու են միայն ցերեկային ժամերին:

3.11 Թափոնների կառավարում

Երևանի տարածքում աղբահանության նպատակով բնակելի թաղամասերում տեղադրված են աղբահավաք տարողություններ և աղբարկղներ: Աղբահեռացումը կատարվում է կանոնավոր: Թաղամասերի առանձին տեղերում աղբը թափվում է չնախատեսված վայրերում, ինչը հանգեցնում է տարածքի սանիտարական վիճակի վատթարացմանը: Սակայն դրանց քանակը մեծ չէ և գնալով ավելի է նվազում:

Շինաշխատանքների իրականացման ընթացքում առաջացող թափոնների տեսակները և քանակները՝

	Անվանումը	Վտանգավորության դասը	Ծածկագիրը ըստ «Թափոնների ցանկի»	Քանակը,
1.	Շենքերի քանդումից առաջացած շինարարական աղբ	IV	9120060101004	480մ ³
2.	Կազմակերպությունների կենցաղային տարարձներից առաջացած չտեսակավորված արը/բացառությամբ խոշոր եզրաչափերի	IV	9120040001 00 4	0.7 տ/տարի
3.	Փորման աշխատանքների ընթացքում առաջացած վտանգավոր նյութերով չաղտոտված հող	V	31401100 08 99 5	16500 մ ³

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում շահագործվող շինտեխնիկայից կարող է առաջանալ հետևյալ թափոնատեսակները՝

- Բանեցված շարժիչների յուղերի թափոններ /ծակագիր՝ 54100201 02 03 3, 3 դաս/
- Բանեցված ավտոմոբիլային յուղեր /ծակագիր՝ 54100202 02 03 3, 3 դաս/
- Բանեցված դիզելային յուղեր /ծակագիր՝ 54100203 02 03 3, 3 դաս/

Տեխնիկական միջոցների սպասարկումը կիրականացվի շինհրապարակից դուրս լիցենզավորված սպասարկման կետերում:

Շինարարական աղբը ամբողջությամբ տեղափոխվելու է տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից հատկացված վայր: Հասարակական շենքի շահագործման ընթացքում կառաջանա կենցաղային աղբ, որը պայմանագրային հիմունքներով կտեղափոխվի համապատասխան ընկերության կողմից:

3.12 Սոցիոլական գործոն

Երևանը համայնք է՝ Երևանի բնակչության հանրություն: Երևանը Հայաստանի Հանրապետության մայրաքաղաքն է: Երևանը իրավաբանական անձ է, ունի սեփականության իրավունք և գույքային այլ իրավունքներ:

Երևանն ունի բյուջե, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության զինանշանի պատկերով և իր անվանմամբ կնիք: Երևանում տեղական ինքնակառավարումը հիմնվում է «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված սկզբունքների վրա՝ ապահովելով Երևանի բոլոր վարչական շրջանների համաչափ զարգացումը: Երևանի վարչական սահմանները սահմանված են «Հայաստանի Հանրապետության վարչատարածքային բաժանման մասին» ՀՀ օրենքով: Երևանի տեղական ինքնակառավարման մարմիններն են Երևանի ավագանին, Երևանի քաղաքապետը: Երևանի տեղական ինքնակառավարման մարմինները գործում են իրենց նստավայրում՝ Արգիշտիի փողոց 1 հասցեում: Ավագանու որոշմամբ ավագանին իր գործունեությունը (ներառյալ՝ նիստերի անցկացումը) կարող է կազմակերպել այլ վայրում: Տարածքային կառավարումը Երևանում իրականացնում է ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարությունը: Կառավարության որոշմամբ Երևանում տարածքային կառավարման որոշակի գործառույթներ կարող են փոխանցվել գործադիր իշխանության հանրապետական այլ մարմինների:

Երևանի տարածքը կազմում է 223 քկմ, բնակչությունը՝ 1075.1 հազ. մարդ:

Երևանը գտնվում է Արարատյան դաշտավայրի հյուսիսարևելյան մասում, Հրազդան գետի երկու ափերին՝ ծովի մակերևույթից 900-1200 մետր բարձրության վրա:

Երևանը վարչական սահմանով հարում է Արարատի, Արմավիրի, Արագածոտնի և Կոտայքի մարզերին:

Երևանը բաժանված է 12 վարչական շրջանների՝ Աջափնյակ, Ավան, Արաբկիր, Դավթաշեն, Էրեբունի, Կենտրոն, Մալաթիա-Մեքաստիա, Նոր Նորք, Նորք-Մարաշ, Նուբարաշեն, Շենգավիթ և Քանաքեռ-Զեյթուն:

Ժամային գոտի՝ UTC+4

Հեռախոսային կոդ՝ +374 (10), +374 (60) +374 (11)

Փոստային ինդեքսներ՝ 0001-0099

4. ՀՐԶԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՎՆԱՍՍԱԿԱՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԲԱՑԱՌՄԱՆԸ, ՆՎԱԶԵՑՄԱՆՆ ՈՒ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ԲՆԱՊԱՀՂԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ

Շինարարական աշխատանքները պետք է կատարել պահպանելով պետ. նորմերը, կանոնները, ստանդարտները, ինչպես նաև նախագծի տեխնիկական պայմանները: Բոլոր տիպի թաքնված աշխատանքների համար պետք է կազմել թաքնված ախտաբանների ակտ տեխնիկական հսկողություն իրականացնող մարմնի կողմից հաստատված:

Շին. հրապարակը կազմակերպելիս ղեկավարվել քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կողմից հաստատված դրույթներով, շին. հրապարակի հակահրդեհային անվտանգության պատասխանատվությունը կրում է անմիջապես շինարարության ղեկավարը կամ նրան փոխարինող անձը:

Երեկոյան ժամերին դադարեցնել աղմկոտ աշխատանքների կատարումը:

Արտակարգ իրավիճակների հնարավոր ռիսկերի գնահատման ապահովման համար, սեյսմիկ պաշտպանության բնագավառի կարևոր նշանակություն ունեցող Հասարակական շենքի նախագծման ժամանակ կատարել օբյեկտի (շենքի) շինհրապարակի սեյսմիկ պարամետրերի գնահատում՝ գրունտների դինամիկ բնութագրերի և հաշվարկային արագացումների որոշում, ինչպես նաև բազմաբնակարան շենքերի կառուցումն ու շահագործումն իրականացնել համապատասխան ավարտված շինարարական օբյեկտների հաստատված ճարտարապետաշինարարական նախագծերին, ՀՀ օրենսդրության և նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի (2002թ. հունիսի 12-ի ՀՕ-376-Ն օրենքի 19-րդ հոդվածի 4-րդ մասի դրույթի, Տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարի 2015թ. նոյեմբերի 30-ի N 1243-Ն հրամանի հավելվածի 2-րդ կետի 16-րդ ենթակետի, Կառավարության 2015թ. մարտի 3-ի N 596-Ն որոշման N 1 հավելվածի կարգի 141-րդ և 173-րդ կետերի, N 4 հավելվածի N 3 ցանկի 4-րդ կետի 1-ին ենթակետի «իզ» պարբերության, Քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի 2020թ. դեկտեմբերի 28-ի N 102-Ն հրամանով հաստատված գործող նորմերով սահմանված երկրաշարժադիմացկունության հիմնական սկզբունքների, 2014թ. հունիսի 21-ի ՀՕ-110-Ն օրենքի 6-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետի, 7-րդ հոդվածի 1-ին մասի 13-րդ կետի, 16-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 5-րդ կետի, 17-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետի դրույթների) պարտադիր պահանջներին:»:

4.1 Ռիսկերի գնահատում

Ներկայացվող գործունեության իրականացման ժամանակ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունները հիմնականում կապված են՝

- փորման բեռնման աշխատանքների,
- հողային զանգվածների տեղափոխման,
- շինարարական տեխնիկայի շահագործման,
- բետոնային աշխատանքների հետ:

Թվարկված աշխատանքների ազդեցությունը նվազեցնելու նպատակով նախատեսված են բնապահպանական միջոցառումներ, որոնք ներառված են բնապահպանական կառավարման պլանում:

Սույն հայտում բերված են հիմնական բնապահպանական միջոցառումները ըստ ազդեցության ուղղությունների:

4.2 Արտանետումների աղբյուրները

Ներկայացվող աշխատանքների կատարման ընթացքում հիմնական ռիսկերը կապված են արտանետումների հետ, որոնց ցանկը բերված է ստորև՝

- փոշու արտանետումներ հիմքերի փորման ընթացքում

-դիզեյային վառելիքի արտանետումներ շինարարական տեխնիկայի շահագործման ժամանակ:

4.3 Բնապահպանական միջոցառումների ընդհանուր նկարագրություն

4.3.1 Մթնոլորտային օդ

Օդային ավազանը աղտոտումից պահպանելու համար նախատեսված են՝

1) ցանկապատել շինարարական հրապարակները, շենքերը և շինությունները ծածկել շինարարությանը համապատասխան բարձրությամբ անթափանց թաղանթով:

2) շինարարական հրապարակից դուրս եկող տրանսպորտային միջոցների անվադողերը լվանալ:

3) ավազը, ցեմենտը, գաջը, խիճը, այլ սորուն նյութերը, հողային զանգվածները, ինչպես նաև շինարարական աղբը տեղափոխել փոշու համար անթափանց ծածկոցներով ծածկված տրանսպորտային միջոցներով:

4) օդի դրական ջերմաստիճանի դեպքում շինարարական հրապարակը օրվա ընթացքում պարբերաբար ջրել՝ բացառելով կեղտաջրերի թափանցումը շինարարական հրապարակի սահմաններից դուրս: Շինհրապարակի ջրցանի համար կօգտագործվեն լավագույն հասանելի տեխնոլոգիաների և աղտոտող նյութերի արտանետումները փոշենստեցնող (փոշեզսպող) թնդանոթ սարքավորումները:

5) հղկման աշխատանքներ կատարելիս օգտագործել փոշու արտանետումը բացառող սարքեր և տեխնոլոգիաներ:

6) ավազը, ցեմենտը, գաջը, խիճը, այլ սորուն նյութերը, հողային զանգվածները, ինչպես նաև շինարարական աղբը պահեստավորել փակ տարածքներում կամ ծածկել անթափանց թաղանթներով:

7) շինարարական աղբը տեղափոխել դրանց հեռացման համար հատուկ հատկացված վայրեր և հատուկ սահմանված երթուղով:

8) պարբերաբար ստուգել շինարարական տեխնիկայի և փոխադրամիջոցների տեխնիկական վիճակը և իրականացնել կարգադրում:

9) շինարարության ողջ ընթացքում Կառուցապատողը շինարարական հրապարակի տարածքում կապահովի օդի որակի մոնիթորինգի սարքավորումների առկայությունը՝ առցանց հարթակի հասանելիությամբ, համայնքի կողմից տվյալների ստուգաչափման հնարավորությամբ, որի տեխնիկական չափորոշիչները և հասանելիության պայմանները սահմանվում են Երևանի քաղաքապետի որոշմամբ:

4.3.2 Ջրային ռեսուրսներ

Ջրային ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործման նպատակով նախատեսվել են հետևյալ միջոցառումները:

- ջրցանի ծավալները հաշվարկվում են այնպես, որ չառաջանան մակերևութային հոսքեր և ջուրը բավականացնի միայն փոշենստեցման համար,
- անձրևների ժամանակ առաջացող շինարարական հոսքաջրերը կուտորդվեն պարզաբան: Անձրևաջրերի նստեցման պարզաբանը կնախատեսվի շինարարական հրապարակի տարածքում: Պարզաբանում տեղի է ունենում մեխանիկական նստեցում, պարզեցված ջուրը կօգտագործվի տարածքի ջրցանման համար, իսկ փոքր քանակներով նստվածքը կհեռացվի որպես շինաղբ:

4.3.3 Հողային ռեսուրսներ

Հողային ռեսուրսների պահպանության համար նախատեսվում են.

- Շինարարական նյութերը կտեղադրվեն բետոնապատ մակերեսի վրա,
- Շինարարական սարքավորումներից նավթանյութերի արտահոսքի հավանականությունը նվազեցնելու նպատակով, անհրաժեշտ է, որ այդ տարածքներում ապահովվի սարքավորումների և մեքենաների պատշաճ տեխնիկական վիճակ:
- Այն հատվածներում, որոնք նախատեսված են շինարարական տեխնիկայի տեխնիկական սպասարկման և կայանման համար պետք է տեղադրել ավագ կամ մանրախիճ: Այն դեպքերում, երբ մեքենաներից և սարքավորումներից կլինի վառելիքի և/կամ քայուղերի արտահոսք, ապա պետք է փոված ավազը կամ մանրախիճը տեղափոխել համապատասխան աղբավայր և այն փոխարինել նորով:
- աշխատանքների ավարտից հետո կմաքրվեն բոլոր տարածքները և առաջացած թափոնները կտեղափոխվեն ինքնակառավարման մարմնի կողմից հատկացված աղբավայր,
- տարածքը կբարեկարգվի և կմաքրվի շինադրից:

4.3.4 Արտակարգ իրավիճակների պատրաստվածությունը

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում հնարավոր արտակարգ իրավիճակներն են՝

- Հրդեհի առաջացումը
- Հեղուկ նյութերի արտահոսքը
- Աշխատողների վնասվածքները
- Շահագործվող տեխնիկայի հետ վթարները:

Արտակարգ իրավիճակներին արագ արձագանքելու համար նախատեսված են հետևյալ միջոցառումները՝

• Մինչ աշխատանքների սկիզբը ոլոր աշխատողները, այդ թվում նաև վարորդները, անցնում են հրահանգավորում ըստ աշխատանքի անվտանգության կանոնների: Հրահանգավորումը իրականացնում է աշխատանքների ղեկավարը:

• Մինչ աշխատանքների սկիզբը շինարարական հարթակը և տրանսպորտային միջոցները հազեցվում են հրդեհաշիջման առաջնային միջոցներով ու դեղարկողիկով, իսկ աշխատողներն անցնում են դրանց ճիշտ օգտագործմանն, ինչպես նաև առաջին բուժօգնության ցուցաբերմանն ուղղված հրահանգավորում:

• Բոլոր աշխատողներին տրվելու են անհատական պաշտպանության միջոցներ: Հնարավոր վնասվածքների դեպքում տուժածին կցուցաբերեն առաջին բուժօգնության, ապա, անհրաժեշտության դեպքում, կտեղափոխվի քաղաքի մոտակա բժշկական հաստատությունը:

Ըստ նախնական գնահատման, ապահովելով նշված միջոցառումների պատշաճ մակարդակով իրականացումը, կարելի է արտակարգ իրավիճակների ռիսկը հասցնել նվազագույնի, իսկ առաջացման դեպքում արագ և արդյունավետ հակազդել դրանց:

4.3.5 Հակահրդեհային միջոցառումներ

ա) մշտապես իրականացնել շինարարական հրապարակի, բաց պահեստների հակահրդեհային միջոցառումների ժամանակին մաքրում հրդեհավտանգ թափոններից և աղբից, քանի որ հակահրդեհային միջոցառումները չեն կարող օգտագործվել նյութերի, սարքավորումների, տարաների պահեստավորման, ավտոտրանսպորտային տեխնիկայի կայանման համար,

բ) հրդեհաշիջման համար նախատեսված ջրաղբյուրների ճանապարհները և անցումները պետք է միշտ ազատ լինեն, շինարարության ընթացքում ճանապարհների փակման դեպքում, ջրային աղբյուրներին մոտենալու կամ այդ հատվածով անցնելու նպատակով տեղադրել շրջանցման ուղղությունը ցույց տվող ցուցանակներ,

գ) շինարարական աշխատանքների տեղամասերում տեղադրել հրդեհաշիջման սկզբնական միջոցներ, փակցնել հակահրդեհային անվտանգության պաստառներ, հրդեհների մասին ուղեցույց-հիշեցումներ և այլն:

դ) անբարենպաստ օդերևութաբանական պայմանների ժամանակ թույլ չտալ շինարարական տեխնիկայի գերբեռնված աշխատանք, խստորեն հետևել տեխնոլոգիայի ընթացակարգին, անդորրի պայմաններում դադարեցնել շինարարական տեխնիկայի աշխատանքը:

4.3.6 Աղմուկ և թրթռում

Աշխատատեղերում աղմուկի և թրթռումների մակարդակը պետք է համապատասխանի ՀՀ օրենսդրական նորմերին և մակարդակների չափազրույթներ կիրականացվեն ազդակակիր անձանց համապատասխան բոլորքի դեպքում:

Աղմուկի մակարդակը նվազեցնելու համար նախատեսվում է՝

- խուսափել մեքենաների և սարքավորումների կայանելուց զգայուն ազդակակիրների հարևանությամբ, ինչպիսիք են մասնավոր բնակելի տները, փոքր բիզնեսի կետերը, այլ հասարակական շենքերը;
- Աղմկահարույց աշխատանքներն հնարավորինս իրականացնել օրվա ցերեկային ժամերին:
- շինարարական աշխատանքները և տրանսպորտի տեղաշարժը կազմակերպել ցերեկային ժամերին,
- շինարարական աշխատանքներում ներգրավել ժամանակակից աղմուկի առաջացման ցածր ցուցանիշներ ունեցող տեխնիկական միջոցներ, ինչպես նաև դրանք շահագործել տեխնիկական նորմալ վիճակում:
- պարբերաար ստուգել և կարգադրել տեխնիկական միջոցների և ավտոտրանսպորտի շարժիչները, բացառել անսարք վիճակում գտնվող մեքենաների օգտագործումը
- շինարարական տեխնիկական միջոցների ընտրության ժամանակ հատուկ ուշադրություն դարձնել դրանց աղմուկի մակարդակին:
- Բոլոր մեքենաները պետք է ապահովված լինեն համապատասխան խլացուցիչներով:

4.3.7 Թափոնների կառավարում

Հասարակական շենքի կառուցման ընթացքում թափոնների ճիշտ կառավարման համար կարևոր են հետևյալ միջոցառումների իրականացումը.

- Թափոնների հավաքման վայրերը և հեռացման ուղիները պետք է նախապես որոշված լինեն շինարարության արդյունքում գոյացող թափոնների բոլոր հիմնական տեսակների համար:
- Շինարարական աղբը պետք է պատշաճ կերպով հավաքվի և հեռացվի արտոնագիր ունեցող աղբահավաքների կողմից
- Հնարավորության դեպքում կապալառուն կարող է պիտանի թափոնները կրկնակի օգտագործել
- Բացառել տարածքում թափոնների բաց այրումը
- Անհրաժեշտ է մշակել և իրականացնել վտանգավոր նյութերի հետ անվտանգ կերպով վարվելու և պահեստավորելու ընթացակարգերը;
- Անհրաժեշտ է նշանակել արտակարգ իրավիճակների համար պատասխանատու անձ, ով մշտապես ներկա կգտնվի շին. հրապարակում;
- Վտանգավոր արտահոսքերի դեպքում, անմիջապես կլանիչ նյութով պետք է մաքրել առաջացած հետքերը

Հասարակական շենքի կառուցման ընթացքում առաջացող շինարարական աղբն ամբողջությամբ տեղափոխվելու է տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից հատկացված վայր:

4.3.8 Տարածքի բարեկարգում կանաչապատում

Նախագծով նախատեսված շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո կառուցապատումից ազատ տարածքը բարեկարգել և կանաչապատել:

Այն տեղամասերում, որոնք ենթակա են հնարավոր ազդեցության, տնկված ծառափուտային բուսականության բարձր աճը և կաշոդականությունն ապահովելու նպատակով նախատեսվում է իրականացնել մոնիթորինգ:

Բոլոր բնապահպանական միջոցառումները ներառված են շինարարության նախահաշվի մեջ և կիրականացվեն շինարարական կազմակերպության կողմից:

5. ՄՇԱԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԼԱՆ

Հասարակական շենքի շինարարական աշխատանքների իրականացման ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելման/մեղմացման ուղղված հետևյալ մշտադիտարկումները.

1. Մթնոլորտային օդ կատարվող աղտոտող նյութերի (փոշի, CO, NO_x, SO₂, HC, CO₂, պինդ մասնիկներ և այլն) արտանետումների որակական և քանակական պարամետրերի պարբերական չափումներ, երեք ամիսը մեկ հաճախականությամբ
2. Փոշենստեցման նպատակով օդի դրական ջերմաստիճանի դեպքում շինարարական հրապարակը, բացառությամբ վերանորոգվող և վերակառուցվող փողոցների, օրվա

ընթացքում պարբերաբար ջրել՝ բացառելով կեղտաջրերի թափանցումը շինարարական հրապարակի սահմաններից դուրս:

3. Օգտագործված մեքենայական յուղերով ու քսայուղերով հողերի հնարավոր աղտոտումից խուսափելու նպատակով հողերի աղտոտվածության մշտադիտարկումներ՝ երեք ամիսը մեկ հաճախականությամբ
4. Աղմուկի և թրթռումների մշտադիտարկումներ՝ երեք ամիսը մեկ հաճախականությամբ
5. Բնապահպանական միջոցառումների համար նախատեսվում է մասնահանել ամբողջ շինարարության ընթացքում 2380 հազ. դրամ:
6. Շինարարական աշխատանքների ընթացքում կիրականացվեն մշտադիտարկումներ ուղղված շինհրապարակի որակի, բանվորական հագուստի կուլտուրայի, անվտանգության կանոնների պահպանման:
7. Կենսաբազմազանության մշտադիտարկումներ՝ կարմիր գրքային տեսակներ հայտնաբերելու դեպքում անհապաղ հայտնել համապատասխան լիազոր մարմիններին:

Մշտադիտարկում և բնապահպանական միջոցառումներ, շին. փուլ/ դրամ		
Տարածքի ջրցան փոշեգոյացումը կանխելու նպատակով		700000
Մթնոլորտային օդ կատարվող աղտոտող նյութերի (փոշի, CO, NOx) արտանետումների չափումներ, երեք ամիսը մեկ հաճախականությամբ;	24x40000	960000
Աղմուկի և թրթռումների մշտադիտարկումներ՝ երեք ամիսը մեկ հաճախականությամբ:	24x30000	720000
Ամբողջ շինարարության համար		2380000

ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐԸ ՄԵՂՄԱՅՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ

ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ	ՊԱՐԱՄԵՏՐԵՐ	ՄԵՂՄԱՅՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՍՏՈՒՓԱԹԵՐԹԻԿ
Ընդհանուր դրույթներ	Նախագգուշացումներ և աշխատողների անվտանգություն	(a) Շինարարության և շրջակա միջավայրի անվտանգությունը վերահսկող մարմինները և համայնքը պետք է նախագգուշացված լինեն սպասվող գործընթացների վերաբերյալ (b) Շինարարության համար անհրաժեշտ բոլոր պահանջվող թույլտվությունները ձեռք են բերվել (c) Կապալառուն պաշտոնապես համաձայնել է, որ աշխատանքները կիրականացվեն ապահով և կարգապահ՝ նվազագույնի հասցնելով ազդեցությունը հարևան տնտեսությունների և շրջակա միջավայրի վրա: (d) Աշխատողների անհատական պաշտպանության միջոցները պետք է համապատասխանեն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված չափանիշներին (մշտապես սաղավարտների կիրառում, անհրաժեշտության դեպքում դիմակներ և պաշտպանիչ ակնոցներ, պաշտպանիչ հագուստ և կոշիկներ) (e) Շինհրապարակում տեղադրվող համապատասխան տեղեկատվական վահանակները աշխատողներին կիրազեկեն հիմնական կանոնների և նորմերի վերաբերյալ:
Շինարարական աշխատանքներ	(a) Օդի որակ	(b) ցանկապատել շինարարական հրապարակները, շենքերը և շինությունները ծածկել շինարարությանը համապատասխան բարձրությամբ անթափանց թաղանթով. (c) շինարարական հրապարակից դուրս եկող տրանսպորտային միջոցների անվադողերը լվանալ. (d) ավազը, ցեմենտը, գաջը, խիճը, այլ սորուն նյութերը, հողային զանգվածները, ինչպես նաև շինարարական աղբը տեղափոխել փոշու համար անթափանց ծածկոցներով ծածկված տրանսպորտային միջոցներով. (e) օդի դրական ջերմաստիճանի դեպքում շինարարական հրապարակը օրվա ընթացքում պարբերաբար ջրել՝ բացառելով կեղտաջրերի թափանցումը շինարարական հրապարակի սահմաններից դուրս. Շինհրապարակի ջրցանի համար կօգտագործվեն լավագույն հասանելի տեխնոլոգիաների և աղտոտող նյութերի արտանետումները փոշենստեցնող (փոշեզսպող) թնդանոթ սարքավորումները. (f) հղկման աշխատանքներ կատարելիս օգտագործել փոշու արտանետումը բացառող սարքեր և տեխնոլոգիաներ. (g) ավազը, ցեմենտը, գաջը, խիճը, այլ սորուն նյութերը, հողային զանգվածները, ինչպես նաև շինարարական աղբը պահեստավորել փակ տարածքներում կամ ծածկել անթափանց թաղանթներով. (h) շինարարական աղբը տեղափոխել դրանց հեռացման համար հատուկ հատկացված վայրեր և հատուկ սահմանված երթուղով: (i) պարբերաբար ստուգել շինարարական տեխնիկայի և փոխադրամիջոցների տեխնիկական վիճակը և իրականացնել կարգադրում: (j) շինարարության ողջ ընթացքում Կառուցապատողը շինարարական հրապարակի տարածքում կապահովի օդի որակի մոնիթորինգի սարքավորումների առկայությունը՝ առցանց հարթակի հասանելիությամբ, համայնքի կողմից տվյալների ստուգաչափման հնարավորությամբ, որի տեխնիկական չափորոշիչները և հասանելիության պայմանները սահմանվում են Երևանի քաղաքապետի որոշմամբ:

	Աղմուկ և թոթոռում	(k) Շինարարական աշխատանքներից գոյացած աղմուկը կսամանափակվի թույլատրված ժամերի միջակայքում (l) Շինարարական աշխատանքների ընթացքում շարժիչների, օդի կոմպրեսորների և էլեկտրականությամբ սնվող սարքերը պետք է ծածկվեն: (m) Աշխատատեղերում աղմուկի և թոթոռումների մակարդակը պետք է համապատասխանի ՀՀ օրենսդրական նորմերին և մակարդակների չափագրումներ կիրականացվեն ազդակակիր անձանց համապատասխան բողոքի դեպքում (n) Անհրաժեշտ է խուսափել շինարարական գործողություններից, մեքենաների և սարքավորումների կայանելուց զգայուն ազդակակիրների հարևանությամբ, ինչպիսիք են մասնավոր բնակելի տները, փոքր բիզնեսի կետերը, այլ հասարակական շենքերը, (o) Աղմկահարույց աշխատանքները անհրաժեշտ է հնարավորինս իրականացնել օրվա ցերեկային ժամերին, (p) Բոլոր մեքենաները պետք է ապահովված լինեն համապատասխան խլացուցիչներով: (q) Անհրաժեշտ է բացառել անսարք վիճակում գտնվող մեքենաների օգտագործումը:
	Թափոնների կառավարում	(a) Թափոնների հավաքման վայրերը և հեռացման ուղիները պետք է նախապես որոշված լինեն շինարարության արդյունքում գոյացող թափոնների բոլոր հիմնական տեսակների համար: (b) Շինարարության արդյունքում գոյացող թափոնները պետք տարանջատվեն ընդհանուր աղբից և կենցաղային թափոններից դեռ շինհրապարակում և ըստ առաջացման տեղափոխվեն հատուկ հատկացված աղբավայր: (c) Շինարարական աղբը պետք է պատշաճ կերպով հավաքվի և հեռացվի արտոնագիր ունեցող աղբահավաքների կողմից (d) Թափոնների հեռացման վերաբերյալ գրառումներ պետք է կատարվեն որպես ապացույց, որ թափոնների կառավարումը կատարվում է պատշաճ կերպով, նախատեսվածին համաձայն (e) Հնարավորության դեպքում կապալառուն կարող է պիտանի թափոնները բազմանվագ օգտագործել
Կեղտաջրերի հեռացում	Ջրի որակ	(a) Շինարարական անձնակազմը կօգտվի շինհրապարակում տեղադրվող բիոզուգարաններից, որոնք շինաշխատանքների ավարտից հետո կապամոնտաժվեն (b) տրանսպորտային միջոցները և սարքավորումները պետք է լվացվեն շինհրապարակից դուրս , համայնքում գործող մասնագիտացված կետերում: (c) ջրցանի ծավալները հաշվարկվում են այնպես, որ չառաջանան մակերևութային հոսքեր և ջուրը բավականացնի միայն փոշենստեցման համար, (d) անձրևների ժամանակ առաջացող շինարարական հոսքաջրերը կուղղորդվեն պարզարան: Անձրևաջրերի նստեցման պարզարանը գտնվում է շինարարական հրապարակում, իրենից ներկայացնում է պլաստմասե տարողություն: Պարզարանում տեղի է ունենում մեխանիկական նստեցում, պարզեցված ջուրը կօգտագործվի տարածքի ջրցանման համար, իսկ փոքր քանակներով նստվածքը կհեռացվի որպես շինաղբ:

Հետիոտների և երթևեկության ապահովություն	Շինարարական աշխատանքների հետևանքով հետիոտներին կամ հանրային տրանսպորտին սպառնացող ուղղակի կամ անուղղակի վտանգներ	(e) Շինարարության ազգային նորմերի համաձայն կապալառուն պետք է ապահովի պատշաճ անվտանգություն և շինարարությանն առնչվող երթևեկության կարգավորում, ինչը ներառում է, բայց չի սահմանափակվում հետևյալով. (f) պարզ տեսանելի ցուցանակներ, զգուշացնող նշաններ շինհրապարակում հանրությանը պոտենցյալ վտանգների մասին նախազգուշացնելու համար, պետք է առկա լինեն պատնեշներ և շրջանցող ուղիներ (g) Անձնակազմի կրթման համակարգ և երթևեկության կառավարման համակարգ, հատկապես՝ շինհրապարակ մուտք գործելու և հարակից տարածքում ծանր տրանսպորտի համար: Հետիոտների համար անվտանգ անցումներ երթևեկության զոնայում: (h) Համապատասխանեցնել աշխատանքային ժամերը երթևեկության ակտիվության հետ, խուսափել ակտիվ երթևեկությունից՝ մարդկանց ակտիվ տեղաշարժի ժամերին: (i) Երթևեկության ակտիվ կառավարում շինհրապարակում փորձված և երևացող անձնակազմի կողմից, եթե վերջինս անհրաժեշտ է մարդկանց ապահով և հարմար անցուղարձի համար. (j) Պետք է ապահովվի ապահով և շարունակական մոտեցում դեպի գործող գրասենյակային շինությունները, խանութները և բնակելի շինությունները շինարարական աշխատանքների ընթացքում
Տարածքի բարեկարգում/կանաչապատում		(k) կատարել կանաչապատ-ման/բարեկարգման աշխատանքները՝ համաձայն նախագծի բարեկարգման պլանների; (l) ձեռնարկել տնկված թփերի և խոտածածկի պահպանումը և մոնիտորինգը՝ բուսականության բարձր աճն ապահովելու համար
Թափոնների կառավարում	Շին աղբի տեղադրում անհամապատասխան վայրերում; Վառելիքի, յուղի կամ այլ թունավոր նյութերի արտահոսքի պատճառով հնարավոր է վտանգավոր նյութերի թափանցում հողի մեջ	(m) Թափոնների հավաքման վայրերը և հեռացման ուղիները պետք է նախապես որոշված լինեն շինարարության արդյունքում գոյացող թափոնների բոլոր հիմնական տեսակների համար: (n) շինարարության արդյունքում գոյացող թափոնները պետք տարանջատվեն ընդհանուր աղբից և կենցաղային թափոններից դեռ շինհրապարակում և ըստ առաջացման տեղափոխվեն հատուկ հատկացված աղբավայր: (o) Շինարարական աղբը պետք է պատշաճ կերպով հավաքվի և հեռացվի արտոնագիր ունեցող աղբահավաքների կողմից (p) Թափոնների հեռացման վերաբերյալ գրառումներ պետք է կատարվեն որպես ապացույց, որ թափոնների կառավարումը կատարվում է պատշաճ կերպով, նախատեսվածին համաձայն (q) Հնարավորության դեպքում կապալառուն կարող է պիտանի թափոնները կրկնակի օգտագործել (r) Անհրաժեշտ է մշակել և իրականացնել վտանգավոր նյութերի հետ անվտանգ կերպով (s) վարվելու և պահեստավորելու ընթացակարգերը (t) Անհրաժեշտ է նշանակել արտակարգ իրավիճակների համար պատասխանատու անձ, ով մշտապես ներկա կգտնվի շին. հրապարակում; (u) Արտահոսքերի դեպքում, անմիջապես կլանիչ նյութով պետք է մաքրել առաջացած հետքերը (v) հողի հնարավոր աղտոտումը կանխելու համար;
Կենսաբազմազանության պահպանում		(w) կարմիր գրքային տեսակներ հայտնաբերելու դեպքում անհապաղ հայտնել համապատասխան լիազոր մարմիններին:

ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ /ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ/ ՊԼԱՆ

Գործողություն	Նվազեցնող միջոցառումներ	Որտեղ իրականացնել	Ինչպես իրականացնել	Ժամանակամիջոց	Կատարող
Շինանյութերի մատակարարում	Շինանյութերի գնում արտոնագրված մատակարարներից	Մատակարարի հիմնարկում կամ պահեստում	Փաստաթղթերի ստուգում	Մատակարարման պայմանագրերը կնքելու ընթացքում	Կապալառու
Շինանյութերի և թափոնների տեղափոխում Շինարարական տեխնիկայի տեղաշարժ	- Մեքենաների և տեխնիկայի համապատասխան տեխնիկական վիճակի ապահովում - Բեռնատարերի բեռնվածության սահմանափակում հերթականության ապահովմամբ - Տեղափոխումների ժամանակացույցի և երթուղիների պահպանում	- Շինհրապարակ - Շինանյութերի և աղբի տեղափոխման երթուղիներ	Շինհրապարակ տանող ճանապարհների ստուգում	Աշխատանքային ժամերին և դրանցից դուրս անսպասելի ստուգումների իրականացում	Կապալառու
Շինարարական տեխնիկայի շահագործում տեղամասում	- Մեքենաների և տեխնիկայի լվացումը պետք է կատարվի շինհրապարակից դուրս , համայնքում գործող մասնագիտացված կետերում - Տեխնիկական միջոցների վառելիքի լիցքավորումը և յուղումը պետք է իրականացվի շինհրապարակից դուրս լցակայաններում կամ սպասարկման կետերում	Մասնագիտացված ընկերություն	Գործընթացների գործունեության ստուգում	Մեխանիզմների շահագործման ընթացքում	Կապալառու
Հողային աշխատանքներ	- Հանված հողերը հեռացվում են համայնքի կողմից հատկացված վայր	Շինհրապարակ	Գործընթացների ստուգում	Հողային աշխատանքների ընթացքում	Կապալառու
Իներտ շինանյութերի գնում	- Շինանյութերի գնում վստահելի մատակարարներից	Իներտ նյութերի պահեստ	Փաստաթղթերի ստուգում Գործընթացների ստուգում	Մատակարարման ընթացքում	Կապալառու, մատակարար
Կենցաղային աղբի առաջացում	- Աղբամանների տեղադրում շինարարական հրապարակում - համայնքի թույլտվություն աղբի մշտական տեղակայման վերաբերյալ	Շինհրապարակ	Արտաքին գնում	Շինարարության ողջ ընթացքում	Կապալառու, քաղաքապետարանի վերահսկողություն

Աշխատանքի անվտանգություն	- Անձնակազմի ապահովում արտահագուստով և անձնական պաշտպանիչ միջոցներով - Շինարարության կանոնների և անձնական պաշտպանության նորմերի խստիվ պահպանություն	Շինհրապարակ	Ստուգման գործընթացներ	Աշխատանքների ողջ ընթացքում	Կապալառու, պատվիրատու
Տարածքի Կանաչապատում, բարեկարգում	Տեղանքին բնորոշ ծառաթփային բուսականության թփերի և այլ բուսականության նորմալ աճ	Կառուցապատվող հողամաս	Կանաչապատման բոլոր տեղամասերը Արտաքին զննում	Շինարարության Ավարտին	Կապալառու
Վտանգավոր նյութերի և թափոնների կառավարում	վառելիքի, յուղերի և այլ թունավոր նյութերի պատահական կամ մշտապես տեղի ունեցող արտահոսքեր	Շինհրապարակ	Արտաքին զննում	Շինարարության ընթացքում	Կապալառու,

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. Մթնոլորտային արտանետումների գույքագրման ձեռնարկ, ЕМЕР/ЕЕА, 2009:
2. СН 245-71. Санитарные нормы проектирования промышленных предприятий.
3. СНиП 1.02.01-85 Инструкция о составе, порядке разработки, согласования и утверждения проектно-сметной документации на строительство предприятий, зданий и сооружений.
4. СНиП 2.04.02-84. Водоснабжение. Наружные сети и сооружения.
5. Сборник методик по расчету выбросов в атмосферу загрязняющих веществ различными производствами, Госкомгидромет, Ленинград, 1986.
6. Инструкция о порядке рассмотрения, согласования и экспертизы воздухоохраных мероприятий и о выдаче разрешений на выброс загрязняющих веществ в атмосферу по проектным решениям, ОНД-84-Н.
7. Укрупненные нормы водопотребления и водоотведения для различных отраслей промышленности, Стройиздат, Москва, 1982г.
8. Временное методическое пособие по расчету выбросов от неорганизованных источников в промышленности строительных материалов, МИНПРОМСТРОЙ СССР, Москва 1984г.
9. Нормы расхода топлив и смазочных материалов на автомобильном транспорте.
10. Нормы расхода жидкого топлива для машин, эксплуатирующихся в предприятиях уборки городских территорий, санитарной очистки и ремонтно-строительном производстве.
11. "Բնապահպանական վճարների դրույքաչափերի մասին" ՀՀ օրենքը, ընդունված 2006 թվականի դեկտեմբերի 20-ին:
12. ՀՀ Կառավարության 2006 թվականի փետրվարի 2-ի "նակավայրերում մթնոլորտային օդն աղտոտող նյութերի սահմանային թույլատրելի խտությունների (կոնցենտրացիաների-ՍԹԿ) նորմատիվները հաստատելու մասին" թիվ 160-Ն որոշում:
13 2002թ. հունիսի 12-ի ՀՕ-376-Ն օրենքի 19-րդ հոդվածի 4-րդ մասի դրույթ,
14 Տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարի 2015թ. նոյեմբերի 30-ի N 1243-Ն հրամանի հավելվածի 2-րդ կետի 16-րդ ենթակետ,
15 Կառավարության 2015թ. մարտի 3-ի N 596-Ն որոշման N 1 հավելվածի կարգի 141-րդ և 173-րդ կետերի, N 4 հավելվածի N 3 ցանկի 4-րդ կետի 1-ին ենթակետի «իզ» պարբերություն,
16 Քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի 2020թ. դեկտեմբերի 28-ի N 102-Ն հրամանով հաստատված գործող նորմերով սահմանված երկրաշարժադիմացկունության հիմնական սկզբունքների, 2014թ. հունիսի 21-ի ՀՕ-110-Ն օրենքի 6-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետի, 7-րդ հոդվածի 1-ին մասի 13-րդ կետի, 16-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 5-րդ կետի, 17-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետի դրույթներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ

ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ
ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ

Սույն վկայականով հաստատվում է 4 մայիսի 2023 թվականին գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման միասնական մատյանում կատարված անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցումը հետևյալ տվյալներով.

1. ԳՐԱՆՑՎԱԾ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՍՈՒԲՅԵԿՏ(ՆԵՐ)

«ԶԻԲՐԵՅՆ» ՍՊԸ

2. ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ԳՏՆՎԵԼՈՒ ՎԱՅՐԸ ԵՎ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

Երևան, Ավան Մարշալ Բաբաջանյան փողոց 117/4 հողամաս

3. ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԻՄՔ ՀԱՆԴԻՍԱՑԱԾ ՓԱՏՏԱԹՂԹԵՐԸ

24.08.2020թ. թիվ 640 անշարժ գույքի օտարման պայմանագիր, 12.07.2021թ. թիվ 1798 տարաժամկետ վճարմամբ առուվաճառքի պայմանագիր, 07.10.2020թ. թիվ 945 առուվաճառքի պայմանագիր, Երևանի քաղաքապետի 15.07.2022թ. թիվ 2646-Ա որոշում

4. ՀՈՂԱՄԱՍԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

Կադաստրային ծածկագիրը՝ 01-002-0006-0079

Մակերեսի չափը (հա)՝ 0.63482

Նպատակային նշանակությունը՝ բնակավայրերի

Գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ Բնակելի կառուցապատման

Գրանցված իրավունքի տեսակը՝ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ N 04052023-01-0337, գաղտնաբառ՝ VYYPGAEMPP6U

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կարող է ստուգվել Կադաստրի կոմիտեի
www.e-cadastre.am կայքէջի միջոցով

5. ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

- 1) Նպատակային նշանակությունը՝
- 2) Բնութագրերը ըստ առանձին շինությունների՝

Հ/Հ	Կադաստրային ծածկագիր	Տեսակ	Մակերես	Գրանցված իրավունքի տեսակ

Լրացուցիչ նշումներ և տեղեկություններ

Գրանցումը իրականացնող պաշտոնատար անձի անունը, ազգանունը՝ ՄԱՐՏԻՆ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Զբաղեցրած պաշտոնը՝ Անշարժ գույքի գրանցման միասնական ստորաբաժանման անշարժ գույքի ավագ ռեգիստր

ՎԿԱՅԱԿԱՆ N 04052023-01-0337, գաղտնաբառ՝ VYYPGAEMPP6U

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կարող է ստուգվել Կադաստրի կոմիտեի www.e-cadastre.am կայքէջի միջոցով

Էջ 2/2

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

ՀԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԹՈՒՑՆՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

№ 01/18-Պ-139979-2645

«14» 12 2023թ.

Տրված է

«ՋԻՐԵՑ» ՍՊԸ

կառուցապատող

(թ. Երևան, Մազմանյան փողոց հ.6 շենք.հ.32բն., հեռ. +374 93 47 05 07)

- ին

(Իրավաբանական անձի անվանումը, պետական գրանցման վկայականի համարը, գտնվելու վայրը,

Ավան վարչական շրջան, Մարշալ Բաբայանի փողոց հ.117/4 հողամաս

ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, վայրը, հողամասի գտնվելու վայրը)

Բնակացված բնակելի տների

«Աշխատանքային նախագիծ» (միջինից բարձր ռիսկայնության օբյեկտ՝ III կատեգորիա)

օբյեկտի

/Երկու հարկանի՝ կիսանկուղային հարկով՝ 2916.8 քմ/

(օբյեկտի անվանումը, ռիսկայնության աստիճանը (կատեգորիան), հակիրճ բնութագիրը, հիմնական ցուցանիշները)

Կառուցման

շինարարական աշխատանքների կատարման համար, այդ թվում՝

(նոր կառուցման, վերակառուցման, վերանորոգման, ուժեղացման և այլն)

կառուցապատվող հողամասի գլխավոր հատակագծի վրա նշված ոչ հիմնական կառույցների

տեղադրման համար:

(նշվում են ոչ հիմնական կառույցների անվանումները)

1. Օբյեկտի նախագծային փաստաթղթերը՝

1) մշակվել են

աշխատանքային նախագիծ, «ՌԵՖՈՐՄ» ՍՊ ընկերություն,

ԱՐՏՈՆԱԳԻՐ ԿՃԲԴ-Ա-052 ճարտարապետ ՄԶԵՐՅԱՆ ՅՈՒՆԱՆ ԴԱՎԹ,

ԱՐՏՈՆԱԳԻՐ ԿՄԴ-Ա1-019 ճարտարագետ-կոնստրուկտոր ՆԱԶԻԲՅԱՆ ՏԻԳՐԱՆ ԱՇՈՏԻ:

կողմից

(նախագծային փաստաթղթերի փուլը, նախագծային աշխատանքների կապալառուի անվանումը, լիցենզիայի համարը)

2) ստացել են՝

09.10.2023թ. ՓԵՅ-23

փորձագիտական դրական եզրակացությունը (եզրակացությունները)

Պարզ փորձաքննություն

(փորձաքննության տեսակը)

«ՄԵՑՄԱՄԱՐ-ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ» ՍՊ ընկերություն, լից.ՔՊԼ17063

կողմից,

(փորձաքննության մարմնի (մարմինների) անվանումը, լիցենզիայի համարը)

կամ՝

նախագիծը թողարկող պատասխանատու կապալառուի

երաշխավորագիրը

(պայմանագրի համարը)

3) սահմանված կարգով համաձայնեցվել են իրավասու մարմնի օրենքով սահմանված այլ շահագրգիռ մարմինների

Երևանի քաղաքապետի (14.12.2023թ. համաձայնեցված հ. 01/18-05/1-Պ-139979-1185 նախագիծ) հետ:

(ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք՝ 26.08.2022թ. տրված հ. 01/18-07/2-2646-Ա)

(մարմինների անվանումները և համաձայնեցման ժամկետները)

2. Շինարարական աշխատանքներն իրականացնել

24 (քառասուն)

ամսվա ընթացքում՝

(նշել շինարարության նորմատիվային տնօրոշությունը կամ շինարարության ավարտի համար սահմանված ժամկետը)

ներառյալ ավարտական ակտի տրամադրման համար ավարտված շինարարական օբյեկտն ընդունող հանձնաժողովի աշխատանքի համար նախատեսված ժամկետը:

2.1. Ապահովել օբյեկտի շահագործման թույլտվության ստացումը՝

ավարտական ակտի տրամադրումից (շինության ավարտի պետական գրանցման հաջորդ օրվանից) ամսվա ընթացքում.
(սույն տողը նշվում ու լրացվում է նոր կառուցվող բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքերի դեպքում)ավարտական ակտի տրամադրման օրը:
(սույն տողը նշվում է ավարտական ակտի և շահագործման թույլտվության ստացման ժամկետը նույնը լինելու դեպքում)

ներառյալ ավարտված շինարարական օբյեկտ ընդունող հանձնաժողովի աշխատանքի համար նախատեսված ժամկետը:

3. Շինարարության վարման մասյանը բաղկացած է

Էջից, կարված և
դրոշմակերպված է

Երևանի քաղաքապետարանի

կողմից:

(Իրավասու մարմնի անվանումը)

4. Նախագծային փաստաթղթերը փոփոխվել են՝

(լրացվում է՝ ՈՒ հավելվածի 108-րդ կետով նախատեսված դեպքերում)

կողմից

(նախագծային աշխատանքների կապալառուի անվանումը, լիցենզիայի համարը)

և սահմանված կարգով համաձայնեցվել են

իրավասու մարմնի

(մարմնի անվանումը և համաձայնեցման ժամկետը)

և այլ

շահագրգիռ մարմիններին

(նշել օրենքով սահմանված համաձայնեցնող մարմինների անվանումները)

հետ:

5. Հատուկ պայմաններ՝

- 1) կառուցապատողը նախքան շինարարությունն սկսելը, ինչպես նաև դրա ընթացքում, պարտավոր է հասցվելիք վնասների փոխհատուցման համար համաձայնության գալ կառուցապատման հետևանքով վնասներ կրող սուբյեկտների հետ:
- 2) շինարարության թույլտվությամբ սահմանված ժամկետներում կառուցապատումը չավարտելու դեպքում գործում են N1 հավելվածի 123-126-րդ կետերով սահմանված պահանջները:
- 3) (լրացվում է N1 հավելվածի 84-րդ կետով սահմանված դեպքերում) սույն թույլտվությունը տրվել է սահմանված կարգով հաստատված «Նախագիծ փուլի հիման վրա, որին հաջորդող «Աշխատանքային փաստաթղթեր» փուլը պետք է ապահովի հաստատված փուլով ընդունված լուծումները և աշխատանքների իրականացման հաջորդականությունը

(նախապատրաստական, հողային, շինմոնտաժային աշխատանքները և այլ աշխատանքներ)

6. Հաշվի առնելով, որ կառուցվող օբյեկտի շինարարությունը հնարավոր չէ առանց գլխավոր հատակագծի վրա՝
(լրացվում է N1 հավելվածի 116-րդ կետով սահմանված դեպքերում)

համարների տակ նշված շենքի (շենքերի) և կամ շինության (շինությունների) քանդման՝

սեփականատիրոջը (օգտագործողին)

(պետական գրանցման վկայականի համարը)

տրված սույն թույլտվությունը նաև քանդման թույլտվություն է:

Օբյեկտի քանդման աշխատանքներն իրականացնել նախագծային փաստաթղթերով ամրագրված հաջորդականությամբ:

7. Այլ պայմաններ

- Համաձայն ՀՀ կառավարության 19.03.2015 թ. հ. 596-Ն որոշման N1 հավելվածի 135-րդ կետի, նույն հավելվածի 129-րդ և 133-րդ կետերով սահմանված դրույթների խախտումներից յուրաքանչյուրը կառուցապատողի կողմից թույլ տալը հիմք է շինարարության թույլտվության գործողությունն Երևանի քաղաքապետի համապատասխան որոշմամբ կասեցնելու համար:
- Շինարարական աշխատանքների ընթացքում առաջացող գրունտային հողերը և շինարարական աղբը տեղափոխել Էրեբունի վարչական շրջանի Նուբարաշենի խճուղի հ.4 հասցեում գտնվող տարածք և «Աջափնյակ» վարչական շրջանի Միլիկյան թաղամասին հարող նախկին քարհանքի անօգտագործելի խորշերի տարածքում առանձնացված շինարարական և հաշոր էզրաչափի թափոնների տեղադրման վայր:

(իրավական ակտերով և (կամ) պայմանագրով նախատեսված այլ պայմանները)

8. Կառուցապատողը շինարարական (քանդման, ապամոնտաժման) աշխատանքներն սկսելուց առնվազն 3 օր առաջ համաձայն N5 հավելվածի N 2-5 ձևի տեղեկացնում է իրավասու մարմնին (Երևանի քաղաքապետին):

9. Թույլտվության հիման վրա ցանկացած շինարարական և զուգահեռ աշխատանք կարող է իրականացվել բացառապես 22 օրենսդրությանը, նախագծային փաստաթղթերին և նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի, ինչպես նաև Երևան քաղաքի ավագանու 16.03.2012թ. հ. 405-Ն որոշմամբ սահմանված պահանջներին համապատասխան:

ԵՐԵՎԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏ՝

Կ. Տ.
Կ. Ղազարյան
/Դ-139979-23/

ՏԻԳՐԱՆ ԱՎԻԶԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԵՐԵՎԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ
ՆԱԽԱԳԾՄԱՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

(ՀԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱՆԱՏԱԿԱԳՍԹԱՅԻՆ ԱՌԱՋԱՂԻՐՔ)

N 01/18-07/Ք-1646-Վ

«26» 08 2022թ.

Օրյնկտ	Բնակելի տների կառուցման (օրյնկտի անվանումը, կառուցում, վերակառուցում, վերանորոգում, ուժեղացում, վերականգնում, գործառնական նշանակության փոփոխություն)
«Աշխատանքային նախագիծ» (միջոցից բարձր ռիսկայնության օրյնկտ III կատեգորիա) (հակիրճ բնորոշումը, հզորությունը, ռիսկայնության աստիճանը (կատեգորիան), նախագծման փուլերը և այլն)	Ճախագծային փաստաթղթերի մշակման համար
Գտնվելու վայրը	Ավան վարչական շրջան, Մարշալ Բաբաջանյան փողոց հ.117/4, հ.117/6, Մ.Խոսրովյանի փողոց հ.218/14 հողամասեր (վարչական շրջանը, փողոցը, շենքի համարը, հողամասի ծածկագիրը)
Կառուցապատող	«ՋԻԲԵՅՆ» ՍՊ ընկերություն (կազմակերպության անվանումը, գտնվելու վայրը, ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, բնակության վայրը, հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն)
Առաջադրանքի տրամադրման եկմը	Կառուցապատողի /ա Յոլակ Սինյանի հայրը, Երևանի քաղաքապետի 15.07.2022 թ. հ.2646-Ա որոշումը, անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման հ.15072021-01-0299, հ.13102020-01-0222 և հ.31082020-01-0216 վկայականները, նախագծի էքսիզային առաջարկը: (կառուցապատման մատակարար ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հորմամասի տրամադրման, անշարժ գույքի փոփոխում իրավունքը հաստատող անհրաժեշտ փաստաթղթեր)
Առաջադրանքի գործողության ժամկետը	Մեկուկես տարի: (ՀՀ կառավարության 19 մարտի 2015 թվականի N 596-Ն որոշման N1 հավելվածի 31-րդ կետին համապատասխան)
Ն Ա Մ Ա Գ Ծ Վ Ո Ղ Հ Ո Ղ Ա Մ Ա Մ Ի Բ Ն ՈՒ Թ Ա Գ Ի Ր Ը (աստղանիշով (*) նշված դրույթների գրաֆիկական արտացոլումը տրամադրվում է կից ներկայացվող ամփոփ սխեմայով՝ Մ 1:500)	
1. Հողամասի գտնվում է	Նպատակային նշանակությունը՝ բնակավայրերի, գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ բնակելի կառուցապատման, կադաստրային ծածկագրերը՝ 01-002-0006-0076, 01-002-0006-0074, 01-002-0006-0037: (հողամասի դիրքը քաղաքաշինական միջավայրում, դրա նպատակային և գործառնական նշանակությունը)
2. (*) Հողամասի չափերը	0.0281հա, 0.07581հա, 0.53804հա: (հողամասի սահմանները կողորդնատային նշանաբանով, մակերեսը, (հա))
3. Հողամասի առկա փնճակը	Կառուցապատումից ազատ տարածք: (ռելիեֆի բնութագիրը, շենքերի (այդ թվում՝ քանդակների) առկայությունը (օգտագործումը, նշանակությունը, հարկայնությունը, շինարարական նյութերը և այլն), կամայականությունը, քարեկարգումը և այլն)
4. (*) Տրանսպորտային պայմանները	Մարշալ Բաբաջանյան և Մ.Խոսրովյանի փողոցներ: (ճանապարհների առկայությունը, երկաթուղային տրամադրման մոտեցումները և այլն)
5. (*) Ինժեներական ցանցեր և սարքավորումներ (ջրամատակարարման, կոյուղու, գազամատակարարման, տաք ջրի մատակարարման, էլեկտրամատակարարման, էլեկտրոնային հաղորդակցության համակարգեր)	Նախագծվող և կից տարածքներով անցնող ինժեներական գծեր և հաղորդակցուղիներ: (նախագծվող հողամասով կամ կից տարածքով անցնող ինժեներական ենթակառուցվածքները, այդ թվում՝ ստորգետնյա)
6. (*) Կից հողամասեր	Մարշալ Բաբաջանյան և Մ.Խոսրովյանի փողոցներ, բնակելի տներ: (կից հողագտնագրման ենթակառուցվածքների անվանումը և դրանց սահմանները՝ համաձայն ներկայացված սխեմայի)
7. Բնության հատուկ պահպանվող և (կամ) պատմամշակութային հուշարձանների տարածքներ (պահպանական գոտիներ)	Առկա չէ:
8. (*) Հատկազգային սահմանափակումներ	Հաշվի առնել առկա և նախատեսվող կառուցապատումը: (տեղամասում գործող պատմաշինական, պաշտպանվող օրյնկտների, ինժեներատրամադրության ենթակառուցվածքների և այլ օրյնկտների նկատմամբ սահմանափակումները, այդ թվում՝ սերվիտուտները)
Ն Ա Մ Ա Գ Ծ Վ Ո Ղ Հ Ո Ղ Ա Մ Ա Մ Ի Բ Ն ՈՒ Թ Ա Գ Ի Ր Ը (աստղանիշով (*) նշված դրույթների գրաֆիկական արտացոլումը տրամադրվում է կից ներկայացվող ամփոփ սխեմայով՝ Մ 1:500)	
9. Ծառատաքանդանատակազմային պահանջներ	Մշակել Մարշալ Բաբաջանյան փողոցի հ.117/4, հ.117/6 և Մ.Խոսրովյանի փողոցի հ.218/14 հողամասեր հասցեներում բնակելի տների կառուցման նախագիծ՝ անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման հ.15072021-01-0299, հ.13102020-01-0222 և հ.31082020-01-0216 վկայականներով ամրագրված հողատարածքների սահմաններում: (եկեղծվող Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և նորմատիվատեխնիկական վստահությունների պահանջներին, առկա քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերի դրույթներին կամ դրանց բացակայության դեպքում կազմավորված (կազմավորվող) քաղաքաշինական միջավայրի պայմաններին, առաջադրանքներին ձևավորման, տանիքների, արտաքին դռների, պատուհանների համաձայնություններին և գույնային լուծումների վերաբերյալ)
9.1. (*) Օրյնկտի հետադրությունը կարմիր գծից (մետր)	-----
9.2. (*) հետադրությունը հարևան հողատերերից (օրյնկտներից) (մետր)	-----
9.3. քաղաքային բարձրությունը (մետր)	Բնակելի տները նախագիծ միջև երկու հարկանի, հնարավոր է եկեղծային կամ կիսանկեղծային հարկերով: Առավելագույն բարձրությունը նախատեսել մինչև 9.0մետր՝ տարածքի հատկազգային նիշերից: (սահմանային հարկայնության բարձրությունը գերազանցող շենքերի և շինությունների նախագծման դեպքում՝ ՀՀՀ, II-6.02-2006 «Մեխանիկայի շինարարություն, Նախագծման նորմեր» շինարարական նորմերով սահմանված պահանջներին ազդեցություն (հատուկ հաշվարկային մեթոդներ, սեյսմակայունության բարձրացման միջոցառումներ և այլն))
9.4. կառուցապատման խտության գործակիցը (կառուցելի (կառուցման) ընդհանուր մակերեսի նայարկությունը հողամասի մակերեսին)	-----
9.5. կառուցապատման տոկոսը (կառուցապատվող (ամրացվելի) տարածքի հարաբերությունը հողամասի մակերեսին)՝ տոկոսներով (%)	Մինչև 60%:
9.6. կամայական տարածքի հարաբերությունը հողամասի մակերեսին՝ տոկոսներով (%)	40% և ավելի:
9.7. այլ պահանջներ	Նախագծով նախատեսել բնակելի տների կառուցում՝ հնարավոր է բլոկացված և (կամ) տարանջատված լուծումներով՝ ապահովելով տեղակայման նորմատիվային պայմանները:

• Հայրենի հողամասերը և շինությունները հայրենի ժողովրդին պատկանում են հայրենի հողամասերի սեփականատերերի համաձայնությամբ:

• Տարածքում հնարավոր է նախագծել ժամանակակից շինություններ, ճարտարապետական և բարենպաստական փոքր ձևեր /շուկա, խանութ, սրահ, ջրամուկ, օժանդակ շինություն, ավտոտնակ, ամառային խոհանոց և այլն/:

• Հատակագծային լուծումները մշակել համաձայն պատկերասրահի առաջադրանքի՝ հաշվի առնելով նորմատիվային պահանջները:

• Տանիքի ջրահեռացումը նախատեսել կազմակերպված:

10. Հողամասում գտնվող շենքերի և շինությունների քանակը և առաջին հարկերի տարածքների օգտագործման պայմանները _____

11. Ստորգետնյա, կիսանկուղի և առաջին հարկերի տարածքների օգտագործման պայմանները _____

12. (*) Ինժեներական ցանցեր և սարքավորումներ **Պահանջներ գոյություն ունեցող և նախագծվող ենթակառուցվածքների ու ցանցերի նկատմամբ**

12.1. (*) Զրամատակարարում, կոյուղի, տաք ջրամատակարարում _____
(համաձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական պայմանների)

12.2. (*) Էլեկտրամատակարարում _____
(համաձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական պայմանների)

12.3. (*) Գազամատակարարում _____
(համաձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական պայմանների)

12.4. (*) Էլեկտրոնային հաղորդակցության մատակարար կոյուղու (ներառյալ դիտահորը) տեղադիրքը _____
(համաձայն ՀՀ կառավարության 19 մարտի 2015 թվականի N 596-Ն որոշման N 1 հավելվածի 57-րդ կետի 2-րդ ենթակետով սահմանված էլեկտրային տվյալների)

12.5. Բույս հոսանքներ _____

12.6. Աղբահանություն _____

13. Տարածքի ինժեներական մատակարարում **Կազմակերպել տարածքի ջրահեռացում:**
(նկի-3-ի կազմակերպման, ջրահեռացման, ինժեներական պաշտպանության միջոցառումները)

14. Բարեկարգում **Կառուցապատման զգալի տարածքը բարենպաստ և կանաչապատել, հնարավոր է պարսպապատել:**
(կանաչապատման պահանջները պահանջները, կանաչապատման, ճարտարապետական փոքր ձևեր, ցանկապատում, զոհադ և այլն)

15. Ընկերարարական մյուսեր **Երկաթբետոն, մետաղ, ապակի, սրբատաշ և կոպտատաշ քարե շար, բարձրորակ տվյալ, երեսապատման բարձրորակ նյութեր:**
(շինարարական նյութերի օգտագործման առաջադրությունները տակնների, ճակատների լուծումների, արտաքին դռների, պատուհանների վերաբերյալ)

16. Պաշտպանական կառույցներ _____
(պաշտպանական խափանիչներ մարզկամի օրենքների պաշտպանության միջոցառումները)

17. Հակահրդեհային պահանջներ _____
(հակահրդեհային ամրացումները պահանջները միջոցառումները)

18. Հաշմանդամների և քնակաշարժ սակավաշարժ խմբերի պաշտպանության միջոցառումներ _____

19. Երթուղի միջավայրի պահպանում _____
(Երթուղի միջավայրի վտանգավոր ազդեցությունը բացառելու միջոցառումները)

20. Ընկերարարական կազմակերպում **Մշակել շինարարական աշխատանքների կազմակերպման նախագիծ՝ նկատի ունենալով ՀՀ կառավարության 12.04.2001թ. հ.286 որոշմամբ հաստատված կարգի 44-րդ կետի «ԺԲ» ենթակետի և 44.1 կետի պահանջները, ինչպես նաև՝ Երևան քաղաքի ավագանու 16.03.2012թ. հ.405-Ն որոշմամբ սահմանված լուծումները պայմանները:**
(ստացարկություններ շինարարության հետ կապված ամրագրված ազդեցությունը բացառելու, քաղաքային տնտեսության և արտադրության ամրագրված աշխատանքի ապահովման վերաբերյալ)

21. Առաջադրանքի գործողության ժամկետը և նախագծի մշակման փուլերը **Մեկուկես տարի, մեկ փուլով՝ «Աշխատանքային նախագիծ»:**
(Լքվում են առաջադրանքի գործողության ժամկետը և նախագծի մշակման փուլերը)

Լ Դ Մ Ց Ո Ւ Ց Ի Չ Պ Ա Ց Մ Ա Ն Ե Ր Ը

22. Նախագծային փաստաթղթերի փորձաքննությունը մերկայացվող պահանջներ **ՀՀ կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի N 596-Ն որոշման հավելված N 2 Պարզ փորձաքննություն:**
(Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված փորձաքննության տեսակը կամ մակարդակը՝ կառավարության կողմից հաստատված կառավարական կազմակերպության)

23. Միջանկյալ համաձայնեցում _____
(իրավասու մարմնի կամ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում շահագրգիռ մարմինների հետ Երթուղային նախագծի նախնական համաձայնեցում, կազմվում է նաև առաջադրանքի փոփոխման հնարավորությունը՝ ՀՀ կառավարության 19 մարտի 2015 թվականի N 596-Ն որոշման N 1 հավելվածի 67-րդ կետով նախատեսված դեպքում)

24. Հասարակական քննարկումներ _____
(Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում և կապով)

25. Համաձայնեցումներ **Համաձայնեցում Երևանի քաղաքապետի հետ:**
• Մինչև նախագծային աշխատանքները սկսվելը առկա ինժեներական ենթակառուցվածքի տեղափոխման պայմանների վերաբերյալ համաձայնություն ձևաթղթերով տվյալ ենթակառուցվածքի սեփականատիրոջ (օգտագործողի) հետ:

(Լքվում են տվյալ օրենքի համաձայնեցման օրենքով սահմանված պահանջները՝ հուշարձանների ու բնության պահպանության և այլ լիազորված մարմինների հետ, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 19 մարտի 2015 թվականի N 596-Ն որոշման N 1 հավելվածի 67-րդ կետով նախատեսված դեպքում)

26. Փոստային բաժանորդային պահպանումների տեղադրում _____

27. Այլ պայմաններ **Նախագծի կազմը և բովանդակությունը համապատասխանեցվել ՀՀ կառավարության հաշվարկային քաղաքաշինության պետական կոմիտեի նախագահի 11.09.2017թ. «Բնակիչի, հասարակական, արտադրական շենքերի և շինությունների նախագծային փաստաթղթերի կազմը և բովանդակությունը սահմանող կանոնները»-ի ՀՀ քաղաքաշինության նախարարի 29.11.2006թ. հ.273-Ն հրամանի, ուժը կորցրած չլինելով, մասին՝ հ.128-Ն հրամանով հաստատված դրույթներին:**

ԵՐԵՎԱՆԻ ԲԱՂԱՔԱՊԵՏ

Կ.Տ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՐԴԱՐԱԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՆՁԱՆՑ ՊԵՏԱԿԱՆ ՌԵԳԻՍՏՐ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑԱՄԱՏՅԱՆԻՑ ՔԱՂՎԱԾՔ առ 2020-07-13

«ՋԻՐԵՅՆ»

Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն (ՍՊԸ)

Գրանցման համար 282.110.1136663

Հիմնադրման տարի 2020

Գրանցման ամսաթիվ 2020-07-13

Գործունեության ժամկետ Անժամկետ

Կարգավիճակ

Իրավաբանական անձի լուծարման գործընթացում գտնվելու կամ գործունեության (գոյության) դադարման մասին պետական միասնական գրանցամատյանում տեղեկություններ գրառված չեն:

Իրավաբանական անձի ծածկագիր (ՁԿԴ) 52240854

Հարկ վճարողի հաշվառման համար (ՀՎՀՀ) 01018167

Սոցիալական վճարների պարտավորությունների
անձնական հաշվի քարտի համար (Ապահովադրի
ծածկագիր) 47516663

Էլ. փոստ -

Կայք -

Գտնվելու վայրը

Հասցե ԾԱՐԱՎ ԱՂԲՅՈՒՐԻ Փ. / 117/7 / 5 ՔԱՆԱՔԵՌ-
ՋԵՅԹՈՒՆ 0052 ԵՐԵՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Հեռախոս -

Գործադիր մարմնի ղեկավար

Պաշտոն Տնօրեն

Անուն Ազգանուն ՄԻՔԱՅԵԼ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ ՎԱՀԱՆԻ

Անձնագրային տվյալներ AN0657823 2013-09-23 012

Հասցե ՄԱՋՄԱՆՅԱՆ Փ. / Ե / 6 / 32 ԱՋԱՓՆՅԱԿ 0088
ԵՐԵՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏ ՈՐՈՇՈՒՄ

ՀՀ, 0015, ք. Երևան, Արգիշտիի 1

№ 2646-Ա

« 15 » հունիսի 2022թ.

ԵՐԵՎԱՆ ՔԱՂԱՔԻ ԱՎԱԳԱՆՈՒ 2022 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈՒՆԻՍԻ 21-Ի Հ.617-Ա ՈՐՈՇՄԱՆ
ԿԱՏԱՐՈՒՄՆ ԱՊԱՀՈՎԵԼՈՒ ԵՎ Մ.ԲԱՔԱՋԱՆՅԱՆ ՓՈՂՈՑԻ Հ.Հ.117/4, 117/6,
Մ.ԽՈՒՂՅԱԿՈՎԻ ՓՈՂՈՑԻ Հ.218/14 ՀԱՍՑԵՆԵՐՈՒՄ ԳՏՆՎՈՂ ՀՈՂԱՄԱՍԵՐԻ
ՆՊԱՏԱԿԱՑԻՆ ԵՎ ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
ՍԱՀՄԱՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Վարչական ակտի ընդունման համար հիմք է հանդիսացել «Ջիբրեյն» ՍՊԸ-ի /ա Ցոլակ Միկայելի դիմումը՝ Մ.Բաքաջանյան փողոցի հ.հ.117/4, 117/6 և Մ.Խոսրոյակովի փողոցի հ.218/14 հասցեներում գտնվող հողամասերի նպատակային և գործառնական նշանակությունները փոխելու մասին:

Հարցի քննարկման համար հիմք են հանդիսացել անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման 15.07.2021թ. հ.15072021-01-0299, 13.10.2020թ. հ.13102020-01-0222, 31.08.2020թ. հ.31082020-01-0216 /գաղտնաբառեր՝ E697F5ZIFMC6, AGLMWSAL4KSU, 6UWBAQXKRWKA/ վկայականները, «Վեոլիա Ջուր» ՓԲԸ-ի 02.11.2021թ. հ.ՄՇ/34454, «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ-ի 03.11.2021թ. հ.ԴԳ5982, «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի Երևանի գազաֆիկացման և գազամատակարարման մասնաճյուղի 03.11.2021թ. հ.22-13/3433 գրությունները:

Երևան քաղաքի ավագանու 2022 թվականի հունիսի 21-ի հ.617-Ա որոշմամբ՝ Ավան վարչական շրջանի, Մ.Բաքաջանյան փողոցի հ.հ.117/4, 117/6 և Մ.Խոսրոյակովի փողոցի հ.218/14 հասցեներում գտնվող, «Ջիբրեյն» ՍՊԸ-ին սեփականության իրավունքով պատկանող՝ 0.0281հա, 0.07581հա 0.53804հա մակերեսներով հողամասերի նպատակային նշանակությունները «արդյունաբերության, ընդերքօգտագործման և այլ արտադրական նշանակության» հողերի կատեգորիայից փոխադրվել է «բնակավայրերի» հողերի կատեգորիա:

Ղեկավարվելով «Երևան քաղաքում տեղական ինքնակառավարման մասին» օրենքի 49-րդ հոդվածով, «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 3-րդ, 53-րդ, 59-րդ և 60-րդ հոդվածներով, հողային օրենսգրքի 7-րդ հոդվածի 4-րդ և 5-րդ մասերով, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011 թվականի

դեկտեմբերի 29-ի հ.1920-Ն որոշմամբ, հաշվի առնելով Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի ճարտարապետության և քաղաքաշինության վարչության 29.11.2021թ. հ.18-06/1-Մ-16202 եզրակացությունը.

1.Ավան վարչական շրջանի, Մ.Բաբաջանյան փողոցի հ.հ.117/4, 117/6 և Մ.Խուդյակովի փողոցի հ.218/14 հասցեներում գտնվող, «Ջիրբեյն» ՍՊԸ-ին սեփականության իրավունքով պատկանող՝ 0.0281հա, 0.07581հա 0.53804հա մակերեսներով հողամասերի նպատակային նշանակությունները, Երևան քաղաքի ավագանու 2022 թվականի հունիսի 21-ի հ.617-Ա որոշման համապատասխան, սահմանել բնակավայրերի, իսկ գործառնական նշանակությունը՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011 թվականի դեկտեմբերի 29-ի հ.1920-Ն որոշմամբ հաստատված կարգի 24-րդ կետի 3-րդ ենթակետի համաձայն՝ բնակելի կառուցապատման:

2.Ընդունել ի գիտություն, որ.

1) կառուցապատման մակերեսը 1500քմ գերազանցելու դեպքում նախատեսվող գործունեությունը՝ համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի 14-րդ հոդվածի 6-րդ մասի 7-րդ կետի «ա» ենթակետի՝ ենթակա է շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննության.

2) համաձայն «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի 22.02.2022թ. հ.03/25.2/491-2022 գրության՝ կառուցապատման աշխատանքներ իրականացնելիս հաշվի առնելով, որ քննարկվող հողամասերի եզրագծով և տարածքով անցնում են վերգետնյա գազատարեր, անհրաժեշտ է պահպանել ՀՀ կառավարության 2015 թվականի հուլիսի 16-ի հ.787-Ն որոշմամբ հաստատված «Գազի տնտեսությունում գազատարների և դրանց վրա գտնվող ինժեներական կառույցների անվտանգության գոտիների չափերի ու դրանց օգտագործման» կարգի պահանջները՝ ապահովելով պայմաններ մատակարարի կողմից նշված գազատարների պատշաճ շահագործումը և սպասարկումը ՀՀ գործող տեխնիկական կանոնակարգերի համաձայն իրականացնելու համար կամ խոչընդոտ հանդիսանալու դեպքում, ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի 08.07.2005թ. հ.95-Ն որոշմամբ հաստատված «Բնական գազի մատակարարման և օգտագործման կանոններ»-ի 2.17 կետի համաձայն՝ իրականացնել նշված տարածքում առկա գործող գազատարի վերատեղադրում կառուցապատողի միջոցներով, ըստ նախագծային լուծման, նախապես Երևանի ԳԳ մասնաճյուղից տեխնիկական պայմաններ ստանալու դեպքում.

3) քննարկվող տարածքում առկա են «ՅՈՒՔՈՄ» ՓԲԸ-ին պատկանող օպտիկամանրաթելային մալուխներ՝ անհրաժեշտ է չխոչընդոտել դրանց հետագա շահագործմանը:

3. Հողամասերի նկատմամբ փոխված նպատակային և գործառնական նշանակություններով իրավունքները ենթակա են պետական գրանցման ՀՀ կադաստրի կոմիտեում՝ համաձայն կից ներկայացվող նախագծման թույլտվության /ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքի/:

4. Սույն որոշումը կարող է վարչական կարգով բողոքարկվել Երևանի քաղաքապետին կամ դատական կարգով՝ Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատարան՝ դրա ուժի մեջ մտնելու օրվանից երկամսյա ժամկետում:

5. Սույն որոշման կատարման կազմակերպումն ու պատասխանատվությունը դնել
Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի անշարժ գույքի կառավարման,
ճարտարապետության և քաղաքաշինության վարչությունների պետերի վրա:
6. Որոշման կատարման ընթացքի նկատմամբ հսկողությունն ապահովում է Երևանի
քաղաքապետարանի աշխատակազմի քարտուղարը:

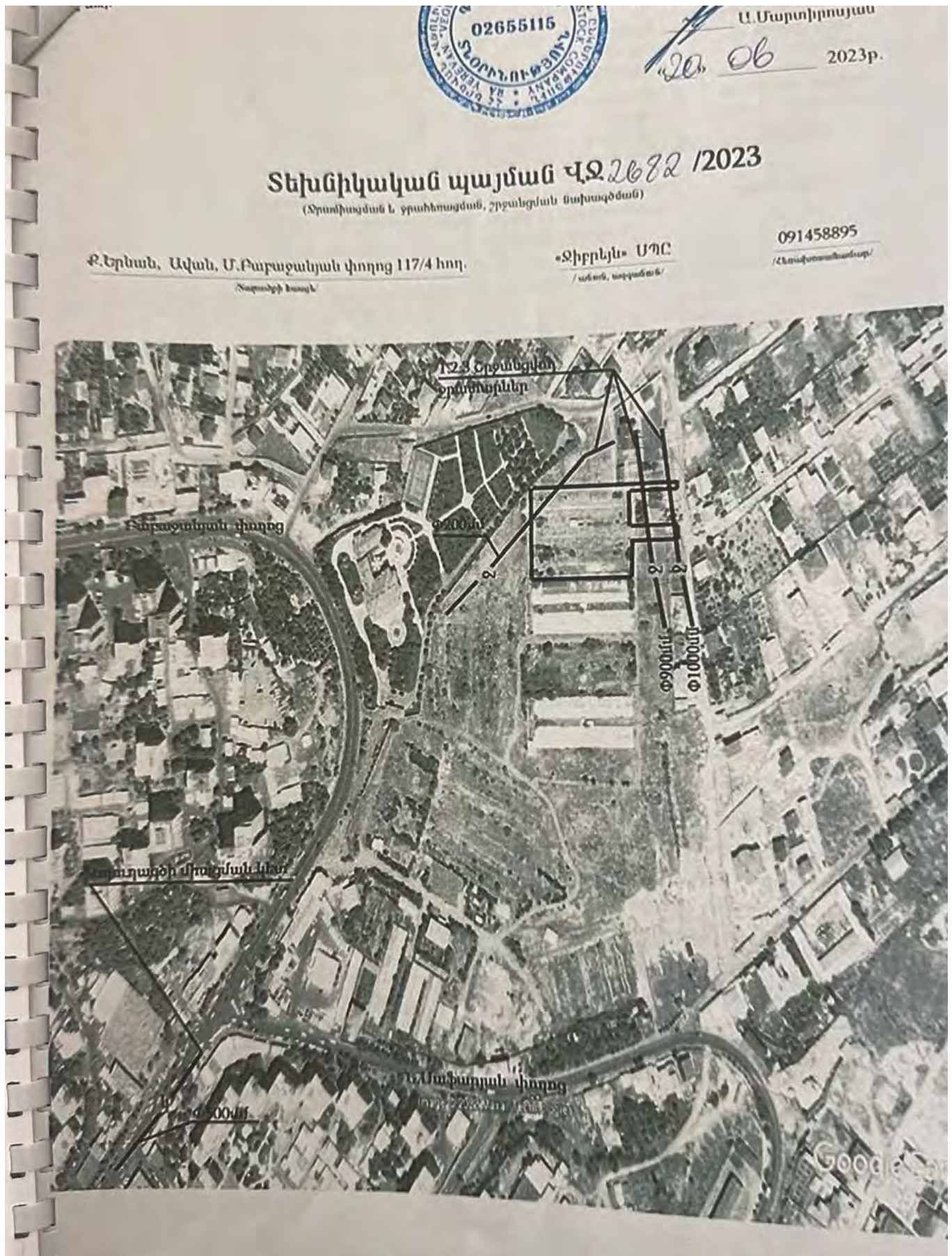
X

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱԳՐԱԴԱՐԱՆ

Signed by: SARGSYAN HRACHYA 2302850092

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱԳՐԱԴԱՐԱՆ

	ՀՈՂԱՄԱՍԻ ՀԱՏԱԿԱԳԻԾ	Ձև 1
Սեփականատեր	ք. Երևան, Ավան, Մարշալ Բաբաջանյան փողոց թիվ 117/4	Հաստատում ենմ 2023թ.
«ԶԻՐԸՅՆ» ՍՊԸ	Մարզ, Խաժայնք, Խասցն	Համայնքի ղեկավար Կ.Տ.
	Հողահատկացման հիմքը	անուն, ազգանուն, հայրանուն

Մակերես հա	0.63482	Հողամասի	Մասշտաբ 1:1000
Ծածկագիր	01-002-0006-0074, 0037, 0076	Շրջադարձային (բեկման) կետեր	Որակավորում ունեցող անձ
Նպատակային նշանակություն	Բնակավայրերի	X	Արման Ավետիսյան
Գործառնական նշանակություն	Բնակելի կառուցապատման	Y	Որակավորման վկայականի համարը 0161
Լրացուցիչ նշումներ			Ստորագրություն
			Իրավաբանական անձի անվանումը «Գ.ԻՐԵՆԱՅ» ՍՊԸ
			ՀվՀՀ 00904415
			Ստորագրություն
			ամիս չափագրության 20.07.2022
			ամիս հատակագծի կազմման 27.04.2023

